

Լեռնային Ղարաբաղի եւ Արարատյան դաշտի շփման գծին հիւսիս-արեւելեան ուղղությամբ հսկողութիւն կատարող հայ պինտորներ ձեռքբերած են ալեքի լրտես մը, որ կը փորձէր թափանցել հայկական կողմ:

ԱԶՏԵՐ

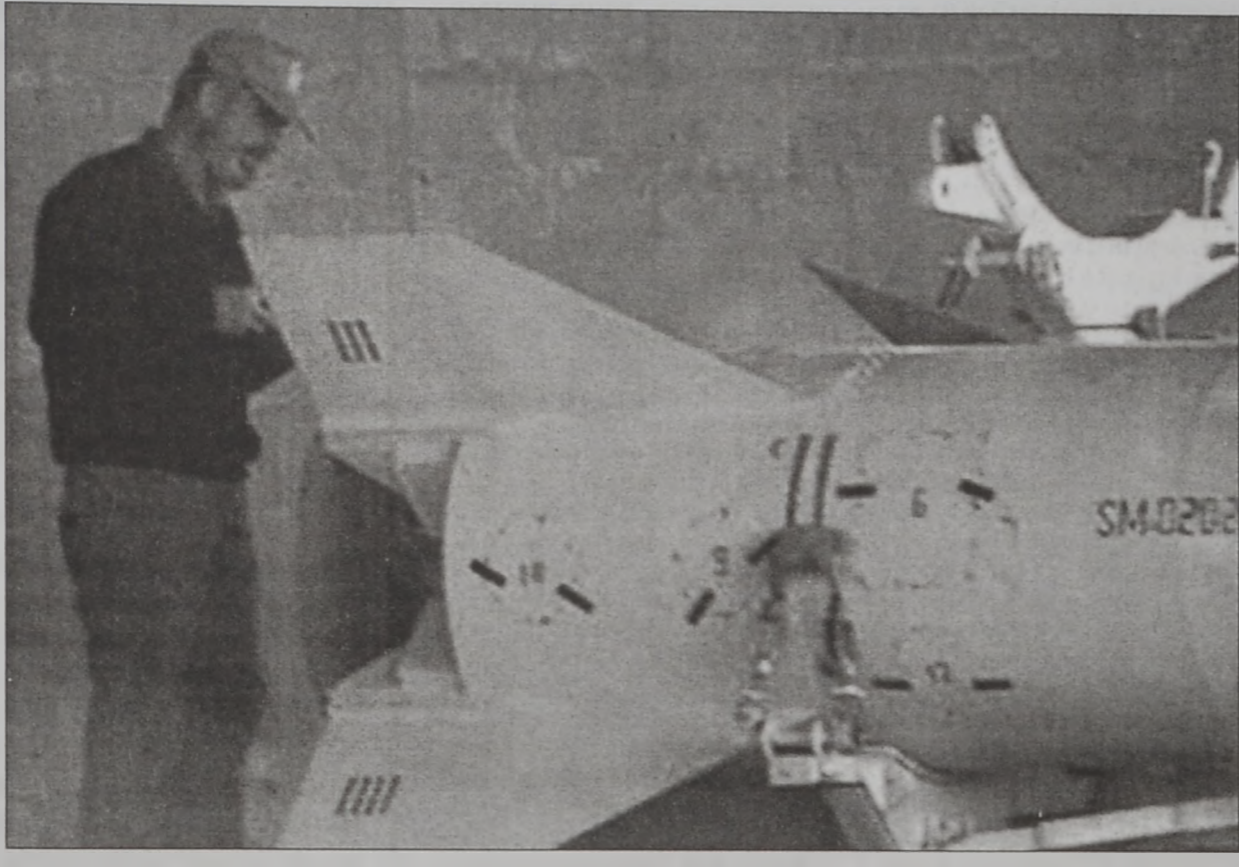
AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

1500 Լ.Ո. 75ԲԳ ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 282 (21332) ԵՐԵՎԱՆԻ, 18 ՓԵՏՐՈՒՄ 2003 10 ԷՁ

EXPO BEIRUT
ՊԵՏՐՈՒԹԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԵՏՈՒՐԻ
5ԲԳ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԵՍ
ՉԵՂՉԻ ԱՄՍՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ
31 Յունուարն 2 Մարտ, ամէն օր՝ կտօր էտը
Ժամը 4:00է երկոյեան ժամը 10:00:
Մասնակցութեամբ՝ զանազան երկիրներու:
Expo Beirut, Ain El-Mreisseh
01/361040

ՕԹԱՆ ՅԱԶՈՂԵՑԱԻ ԹՈՒՐԲԻՈՅ ՅԱՏԿԱՑՈՒԵԼԻՔ ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՉ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՍԸ ԳՈՅԱՑՆԵԼ

ՕԹԱՆի երկիրները յաջողեցան համաձայնութեամբ մը փակել Թուրքիոյ պինտորական օժանդակութիւն տրամադրելու հարցը, որ տարակարծութիւններու դուր քացած ու տագնապի մատնած էր կապակերպութիւնը: Մէկ շաբթուան վրայ երկարող անսախտութեամբ տագնապը լուծուեցաւ, երբ ՕԹԱՆի 19 անդամները յաջողեցան համախոհութիւն մը գոյացնել: ՕԹԱՆի ընդհանուր քարտուղար ձորձ Ռոպրթսըն յայտարարեց համաձայնութեան լուրը՝ շեշտելով, որ ՕԹԱՆ պահեց իր միասնականութիւնը, եւ թէ անոր անդամները տէրը կանգնած են իրենց պատասխանատուութեանց կապակերպութեան անդամ այլ երկրի մը՝ Թուրքիոյ հանդէպ:

Ֆրանսա, Գերմանիա եւ Պելճիքս, որոնք ընդդիմադիր ձակատ մը կը կապմէին, չյաջո-

ղեցան իրենց տեսակետը պարտադրել: Գերմանիա եւ Պելճիքս միացան մնացեալ անդամներուն, երբ որոշ բարեփոխումներու ենթարկուեցաւ առաջարկուած ծրագիրը, սակայն Ֆրանսա հաստատ

ուաւ, որ այս հարցին գծով Ֆրանսա մեկուսացուեցաւ: Ան աւելցուց, որ ՕԹԱՆ հասաւ իր նպատակին՝ համաձայնութիւն մը գոյացնելով Թուրքիոյ նուազագոյն օժանդակութեամբ:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԸՄՈՂՈՒՄԻ ԺԱՍԿԵՑ ԿԵՐՉ ԳՏԱԻ ՊԵՏՐՈՒԹԻՆԵ ԼԾԱԿՆԵՐ ՊԻՏԻ ՉՕԳՏԱԳՈՐԾԷ ԻՐ ԿԱՄՔԸ ՊԱՐՏԱԴՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Երէկ աւարտեցաւ վաղը՝ Չորեքշաբթի, 19 Փետրուարին կայանալիք Հայաստանի նախագահական ընտրութեան քաղաքական ժամկէտը: Նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան երէկ իր նախընտրական վերջին հանդիպումը ունեցաւ Երեւանի Քանաքեռ-Զէյթուն համայնքին մէջ: Ամփոփելով նախընտրական շրջանը՝ Քոչարեան կարեւոր նկատեց ժողովուրդին հետ շփումները եւ մարզեր կատարած այցելութիւնները՝ իր ծրագիրը ներկայացնելու եւ բազմաթիւ հարցերու առնչուող ժողովուրդին հարցումներուն պատասխանելու առումով:

Նախընտրական այս շրջանը աննախընթաց էր այն իմաստով, որ այս ժամանակամիջոցին բանակին հրամանատարական կազմը, ոստիկանութիւնը, դատախազութիւնը հարկային եւ մաքսային կառույցները չմիջամտեցին: Փետրուար 19ին եւս պետութիւնը լծակներ պիտի չօգտագործէ ինքզինքը պարտադրելու համար, նշեց նախագահ Քոչարեան: Անդրադառնալով պատկերասփիւռէն քաղաքացիական նախագահ Քոչարեան ղիտել տուաւ, որ իւրաքանչիւր թեկնածուի առթիւ տրուեցաւ հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն

Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն

ՎԸՍԵ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

Նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի նախընտրական աշխատանքները ղեկավար Սերժ Սարգսեան յայտարարեց, որ Ռոպէրթ Քոչարեանի նախագահ վերընտրութեան պարագային Հայաստանի արտաքին քաղաքականութիւնը լուրջ փոփոխութիւն պիտի չկրէ: «Թուրքիոյ նկատմամբ որդեգրուած քաղաքականութեան մէջ էական փոփոխութիւններ տեղի պիտի չունենան: Մենք միշտ պիտի մնանք այն համոզման վրայ, թէ անհրաժեշտ է վերականգնել Թուրքիոյ հետ դիւանագիտական կապերը, ունենալ տնտեսական, քաղաքական յարաբերութիւններ՝ միաժամանակ հետամուտ ըլլալով մեր ազգային շահերուն», ըսաւ ան: Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին լուծման առընչութեամբ, Սարգսեան յայտնեց, որ Ռոպէրթ Քոչարեան երբեք պիտի չորդեգրէ պարտադրական քաղաքականութիւն:

Նորին վսեմութիւն Տիար Թատոս Փափատոփոլոս Նախագահ Կիպրոսի Հանրապետութեան Նիկոսիա Միքելի պրն. նախագահ, Յատուկ ուրախութեամբ կ'ողջունենք ձեր ընտրութիւնը իբրեւ նախագահ Կիպրոսի Հանրապետութեան: Մեր սպասումն է, որ դուք Կիպրոսի Հանրապետութիւնը առաջնորդէք դէպի աւելի մեծ յառաջդիմութիւն:

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան եւ Կիպրոսի միջեւ պատմական իւրաքանչեւ կապը գոյութիւն ունեցած են միշտ: Ինչպէս գիտէք, Կիպրոսի Հայ համայնքը միշտ գործած եղած է ընկերութեան կեանքի բոլոր մարզերէն ներս: Իբրեւ հոգեւոր պետ Հայ համայնքին, կը վստահեցնենք ձեզ, որ Հայ Ուղղափառ եկեղեցին եւ մեր համայնքը Կիպրոսի մէջ միշտ գործակից պիտի կանգնին ձեզի եւ ձեր բոլոր ճիգերուն ի խնդիր Կիպրոսի Հանրապետութեան առաւել ծաղկման եւ ժողովուրդի բարօրութեան:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ՝ ԿԻՊՐՈՍԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

Ն. Ս. Օ. Տ. Արամ Ա. կաթողիկոս շնորհաւորելով Կիպրոսի Հանրապետութեան նոր նախագահ Թատոս Փափատոփոլոսը, շնորհաւորական հետեւեալ հեռագիրը յղեց անոր:

Նորին վսեմութիւն Տիար Թատոս Փափատոփոլոս Նախագահ Կիպրոսի Հանրապետութեան Նիկոսիա Միքելի պրն. նախագահ, Յատուկ ուրախութեամբ կ'ողջունենք ձեր ընտրութիւնը իբրեւ նախագահ Կիպրոսի Հանրապետութեան: Մեր սպասումն է, որ դուք Կիպրոսի Հանրապետութիւնը առաջնորդէք դէպի աւելի մեծ յառաջդիմութիւն:

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան եւ Կիպրոսի միջեւ պատմական իւրաքանչեւ կապը գոյութիւն ունեցած են միշտ: Ինչպէս գիտէք, Կիպրոսի Հայ համայնքը միշտ գործած եղած է ընկերութեան կեանքի բոլոր մարզերէն ներս: Իբրեւ հոգեւոր պետ Հայ համայնքին, կը վստահեցնենք ձեզ, որ Հայ Ուղղափառ եկեղեցին եւ մեր համայնքը Կիպրոսի մէջ միշտ գործակից պիտի կանգնին ձեզի եւ ձեր բոլոր ճիգերուն ի խնդիր Կիպրոսի Հանրապետութեան առաւել ծաղկման եւ ժողովուրդի բարօրութեան:

Ազօթարար ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՄԵՍԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ԹԱՍՍՍ ՓԱՓԱՏՈՓՈՒԼՈՍ՝ ԿԻՊՐՈՍԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Կիպրոսի մէջ Կիրակի օր տեղի ունեցած նախագահական ընտրութիւններուն ընդդիմադիր ղեկավար Թատոս Փափատոփոլոս յաղթական դուրս եկած է՝ քուէներուն 51,5 առ հարիւրը ապահովելով եւ պարտութեան մատնելով նախա-

գահ Կլաքոս Քլերիտ-սը, որ միայն 38,8 առ հարիւրը ձեռք բերած է: Փափատոփոլոս (69 տարեկան) ղեկավարն է կեդրոնի աջ Տիքո կուսակցութեան, որ աւանդականօրէն թուրք կիպրացի համայնքին հետ բանակցութեանց գծով ծայ-

րայեղ կեցուածք որդեգրած է: Նորընտիր նախագահը իր ընտրաշահին ամբողջ տեւողութեան փորձած է իրմէ հեռացնել ծայրայեղական իր պատկերը: Ան այս հարցը վերաբարձած է Կիրակի գիշեր յաղթանակի իր խօսքին մէջ՝ ըսելով, թէ թուրք կիպրացիներուն ունի պատգամ մը. «Գիտ դատեցէ՛ք այնպէս որ եմ եւ ո՛չ ուրիշներու իմ մասին ըսածներուն վրայ հիմնուելով»:

Հ. Յ. Դ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՄԱՐՄԻՆԻՆ ԿՈՉԸ

Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինը հրապարակեց հետեւեալ կոչը՝ Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններուն առթիւ:
Միւրեւի՛ հայրենակիցներ, Փետրուարի 19ին մենք որոշելու ենք, թէ յաջորդ հինգ տարիներին Հայաստանն ինչ ուղղութեամբ է ընթանալու:
Այսօրուան եւ ապագայի մտահոգութեանը դիմում ենք քաղաքական բոլոր ուժերին, նախագահի բոլոր թեկնածուներին, նրանց աջակցողներին՝ ընտրութիւններին գնանք մաքուր խղճով, լինենք արդար:

Ընտրութիւններին դուրս պէտք է գանք ոչ թէ պատակուած ու թշնամացած, ինչը թոյլ կու տայ օտարին օգտուելու մեր ներքին անմիաբանութիւնից, այլ աւելի միասնական, ամուր, որպէսզի պահպանենք երկրի կայունութիւնն ու անվտանգութիւնը:
Դաշնակցութիւնը պաշտպանում է Ռոպէրթ Քոչարեանին: Պաշտպանում է համոզմունքով եւ վստահութեամբ:
Մենք ուզում ենք խաղաղ, կայուն երկիր: Մենք ուզում ենք սկսած գործը շարունակել, պաշտպանել Արցախեան պատմամարտի ձեռքբերումները, բարձրացնել Հայաստանի միջազգային հեղինակութիւնը, պարգայնել տնտեսութիւնը, քայլ առ քայլ լուծել սոցիալական հարցերը, օրէնք, կարգուկանոն, արդարութիւն հաստատել երկրում:
Դաշնակցութիւնը համոզում է հինգ տարի յետոյ մեր հայրենիքը լինելու է շատ աւելի կապակերպուած, շատ աւելի արդար: Իւրաքանչիւր ընտանիք իր կեանքում կ'զգայու է դրական փոփոխութիւնը:
Փետրուարի 19ին մեր վստահութեան քուէն տանք Ռոպէրթ Քոչարեանին, կանգնենք կողք կողքի, աշխատենք միասին, ուժեղանանք միմեանցով եւ կերտենք մեր ու մեր նախնիների երապած Հայաստանը:
Դաշնակցութիւնը հաստատում է մեր ժողովրդի ուժին եւ իմաստութեանը:

Հ. Յ. Դ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՄԱՐՄԻՆ

ԹՈՒՐԲԻՈՅ ՀԱՆԴԵՊ՝ ԸՂԱԸԸԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԼՈՒՐՉ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՉԿՐԷ

Նախընտրական այս շրջանը աննախընթաց էր այն իմաստով, որ այս ժամանակամիջոցին բանակին հրամանատարական կազմը, ոստիկանութիւնը, դատախազութիւնը հարկային եւ մաքսային կառույցները չմիջամտեցին: Փետրուար 19ին եւս պետութիւնը լծակներ պիտի չօգտագործէ ինքզինքը պարտադրելու համար, նշեց նախագահ Քոչարեան: Անդրադառնալով պատկերասփիւռէն քաղաքացիական նախագահ Քոչարեան ղիտել տուաւ, որ իւրաքանչիւր թեկնածուի առթիւ տրուեցաւ հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մը, առողջապահական հիմնարկներու զարգացումը, կրթական հիմնարկներու ստեղծումը: Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Արմէն Նածուի դէմ խօսելու համար», աւելցուց ան: Հանդիպման ընթացքին խօսուեցաւ նաեւ համայնքի խնդիրներուն մասին. անհրաժեշտ նկատուեցաւ չգործող արտադրական կառույցներու վերաշինութեան մ

LOU

«ԸՆԴՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ - ՆՈՐ ՍՈՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ» ԹԵՄԱՅՈՎ ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ

Վ. Պչաքճեան կը ներկայացնէ օրուան զեկուցաբերները՝ Պ. Փանոսեան, գրուցավար Վ. Աւագեան եւ Գ. Էթիմեզեան

LOUի Շրջանային Վարչութեան դաստիարակչական յանձնախումբին կազմակերպութեամբ, երէկ, 17 Փետրուարի առաւօտեան ժամը 10:30ին, «Արաքսի Պուլիտեքնիկ» ընկերութեան կեդրոնի «Թնճուկեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ կլոր սեղան - վրոյց մը հին ասանդուրիներուն եւ անոնց պահպանման անհրաժեշտութեան եւ նոր սովորութիւններուն եւ երիտասարդ սերունդին կողմէ անոնց որդեգրման մասին:

Դաստիարակչական յանձնախումբին անունով ներկայացուցաւ բարի գալուստ մաղթեց Վերա Պչաքճեան, որ ներկայացուց կլոր սեղանին մասնակիցները Գեղանի Էթիմեզեան եւ Պէթի Փանոսեան եւ կրուցավարը՝ Վիգէն Աւագեան:

Վիգէն Աւագեան շեշտեց, թէ այսօր կեանքը մեծապէս փոխուած է քան անցեալին, եւ համաշխարհայինացման այս դարուն ամէն ինչ սկսած է կապուիլ նիւթին եւ դրամին՝ մոռացութեան ենթարկելով հոգեկան եւ բարոյական արժէքները: Ան հարցումներու եւ համադրումներու ճամբով արծարծեց մէկ կողմէ հին ասանդուրիներուն եւ անոնց, իբրեւ արժէք պահպանման անհրաժեշտութեան հարցը, իսկ միւս կողմէ նոր սովորութիւններ որդեգրելու երեւոյթը իր վանապան կողմերով:

Գեղանի Էթիմեզեան ներկայացուց հայկական հին ասանդուրիներուն արժէքը, անոնց միջոցով մեզի ծանանգ ձգուած հարստութիւնը եւ նշեց, թէ անոնք ժամանակի ընթացքին կը կորսնցնեն իրենց խորքը, որովհետեւ երիտասարդութիւնը բաւական հեռու է անոնցմէ եւ անոնց պահպանումին:

Ան ըսաւ, թէ ժամանակին տօները կը նկատուին ընտանեկան սրբութիւններ եւ անոնք իրենց ամառական բոլոր մանրամասնութիւններով կը գործարդուին:

Պէթի Փանոսեան, հանդէս գալով իբրեւ նոր սերունդի ներկայացուցիչ, ըսաւ, թէ դարուն փոփոխումներու պայմաններուն փոփոխութեան հետ, ինքնաբերաբար մեր մօտ ներառուած են նոր սովորութիւններ, որոնք աւելի մօտ են երիտասարդութեան, քան մեր հին ասանդուրիները, որոնք կը թուին պատկանիլ միայն երեց սերունդին: Ան նշեց, թէ կեանքի եւ ապրելակերպի փոփոխութեան հետ պէտք է փոխուին եւ վարձանան նաեւ ասանդուրիները եւ դրուին աւելի ժամանակակից պարունակի մէջ:

Ներկայացուցեց ասանդուրիները մէկ սերունդին միւսը փոխանցելու գործընթացին կազմման պատճառները: Այս ծիրին մէջ շեշտը դրուեցաւ այն իրողութեան վրայ, թէ ասանդուրիներու պահպանման մէջ ապրու դեր ունին ընտանեկան դաստիարակութիւնը, սերունդներու կրթութիւնը դպրոցներուն եւ միութիւններուն մէջ, եկեղեցին եւ անոր ծիրին մէջ գործող մարմինները, համացանցին, հեռատեսիլին եւ համաշխարհայինացման հոսանքին ունեցած ազդեցութեան դէմ:

Խօսուեցաւ այն երեւոյթին մասին, թէ ներկայ փոքր տարիքի հոսանքին դիմաց պէտք է ունենալ նոյնքան փոքր տարիքի դիմադրողականութիւն եւ վէճք, որպէսզի կարելի ըլլայ պահպանել հայկական սովորութիւնները եւ վանոնք վարձագրներով ու նորութիւններ ներմուծելով անոնց մատուցման մէջ՝ պահպանել մօտեցնել նոր սերունդին:

ԳՐԱԻՈՒԱԾ ՕՐ ԶԱՎԻԻ ԾԵՐԱՆՈՅ ՄԱՅՐԵՐՈՒ ԱՍՍՈՒԱՆ ԶԱՇՎԵՐՈՅԹ (BRUNCH) 22 ՄԱՅԻՍ 2003

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԻՆ ՄԱՍԻՆ ԴՈՎՏ. ԿԻՏԱՆԵԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՏԻԿՆՈՋ ՅԱՆՁՆԵՑ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ Ա. ՕՐԻՆԱԿԸ

Վիճակագրութեան կեդրոնական վարչութեան ընդհանուր տնօրէն ղոկտ. Մարալ Կիտանեան երէկ այցելութիւն մը տուաւ հանրապետութեան Առաջին տիկին Անտրէ Լախուտի, որուն յանձնեց առաջին օրինակը Վ. Կ. Վարչութեան պատրաստած ուսումնասիրութեան՝ «Լիբանանի մէջ մանուկներուն վիճակը 2000ին» նիւթին շուրջ: Ուսումնասիրութիւնը կ'ընդգրկէ մանուկը, մայրը եւ ընտանիքը՝ իր բոլոր անդամներով:

Դոկտ. Կիտանեան յայտնեց, որ ուսումնասիրութիւնը կ'ընթացի ըլլալ ուղեցոյց մը, որպէսզի լիբանանեան վանապան շրջաններու մէջ որդեգրուին յատուկ քաղաքականութիւն եւ աշխատելաձեւ՝ մանուկներուն վիճակին բարելաման նպատակով:

Տիկին Անտրէ Լախուտ գնահատեց կատարած աշխատանքը եւ նշեց, որ նման ուսումնասիրութիւններ պիտի օժանդակեն աւելի լաւ ընկերութիւն մը կառուցելու ճիգերուն:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ Տեր եւ տիկին Ռոպեր եւ Շողիկ Սինասեանի մանջ գաւակով մը՝ Զրիտափոր բախտաւորելուն առիթով, Ազգ. Լ. եւ Ս. Յակոբեան քոլէճի խնամակալութիւնը 200 տոլար՝ վարձարանի կարիքաւոր սաներու ֆոնդին:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՄԻԱՌՈՐ Գ. ԻՓԷԿԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱՆՈՒՄԲ Մ. ԻՇԽԱՆԻ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԱՐՔԱՆ ԵՆՏԵՐՈՒԹԻՒՆ 2024ՐԱՊ ԵՎԳՈՒՊԵԱՆ 27 ՓԵՏՐՈՒՄ 2003ԵՆ ՍԿՍԵԱԼ, ԱՍԵՆ ՈՒՐԱՍԱՅ, ԶԱՐԱՅ ԵՒ ԿԻՐԱԿ ՕՐԵՐՈՒ ԵՐԵՎԱՆԵԱՆ ՃԻՇՂ ԺԱՄԸ 8:30ԻՆ, «ՅԱԿՈՐ ՏԵՐ ՄԵԼԵՆԵԱՆ» ԹԱՏԵՐԱՐԱՐՈՒՄԻ ՄԵՋ: 9ԵՐԵՎԱՆԻՑԻՆ ԿԻՐԱԿԻ ԿԵ. ԺԱՄԸ 4:00ԻՆ

Arabic header with logos: البيروت, السوفاء, الامارات, المستقبل, الديار, النصار, السفير

17 Փետրուարին տեղական մամուլը իր առաջին էջով գլխաւորաբար անդրադարձած է աշխարհի մէջ ծայր տուած բողոքի ցոյցերուն, որոնք կը բողոքէին Իրաքի դէմ պատերազմի մը եւ կը պահանջէին խաղաղ միջոցներով լուծել տագնապը: Մամուլը նաեւ լուսարձակի տակ առած է Գահիրէի մէջ կայացած արաբ արտաքին գործոց նախարարներու արտակարգ ժողովը եւ Լիբանան - Սուրիա Մասնաշաղկի սահմանային անցքին վրայ պատահած ահաւոր արկածը:

«Լիուս» գրած է, թէ աշխարհը իր բոլոր ցամաքամասերով կը գոռայ ու կը բացակայէ: «Ո՛չ Պուշի, ո՛չ պատերազմին»: Արաբ արտաքին գործոց նախարարները մերժեցին Իրաքի դէմ որեւէ պատերազմ եւ չկրցան համաձայնիլ արաբական վեհաժողովի արաբական շուրջը:

«Տիար» նշած է, թէ միլիոնաւոր քրիստոնէայ ցուցարարները Երոզայի մէջ իրենց բողոքի ձայններով մահանկալի բերին Միացեալ Նահանգները:

«Անուար» գրած է, թէ Ուաշինկթըն տակաւին կը հնչեցնէ պատերազմի թմրուկը, հակառակ աշխարհի տարածքին պատերազմին դէմ կայմապատեցած բողոքի ցոյցերուն:

«Քիֆահ Արապի» նշած է, թէ աշխարհի մէջ ցոյցեր կ'ուղարկեն պատերազմի սկսման թուականը:

Ըստ թերթին, արաբական երկիրները մերժեցին Իրաքի դէմ պիւնտրական որեւէ գործողութիւն եւ իրենց վերապահութիւնը յայտնեցին այս առնչութեամբ որեւէ վիշտով կատարելու կամ օժանդակութիւն ցուցաբերելու:

«Քիֆահ Արապի» գրած է, թէ 12 հոգի սպանուեցաւ եւ 11 ուրիշներ վիրաւորուեցան մայրաքաղաքի բեռնակառքի մը պայթումի միջոցով:

«Քիֆահ Արապի»-ի, դժոխային բեռնակառք մը աւեր կը գործէ Մասնաշաղկի մէջ եւ իրողներ կը սպաննէ 12 հոգի եւ կը հրկիպէ 11 ուրիշներ:

Պաղեստինեան տագնապին մասին «Անուար» գրած է, թէ 9 պաղեստինցիներ, որոնց Համասի վեց անդամներ սպանուեցան անոնք կը փորձէին հեռավոր սարքով բանող փոքր օդանավ մը պատրաստել:

«Նահար»-ի համաձայն, ՕՊՍՆ համաձայնեցաւ օժանդակել Թուրքիոյ, Իրաքի դէմ պատերազմի մը պարագային: Բողոքի ցոյցերը չփոխեցին Ամերիկայի կեցուածքը, իսկ Փարիզ վերանորոգեց վերջին իրաւունքի օգտագործման իր ակնարկութիւնը:

«Նահար» նշած է, թէ Համաս Իսրայէլը կ'ամբաստանէ կապալի մէջ իր անդամներն ինչ 6 հոգի սպանուելու յանցանքով:

«Նահար» նշած է, թէ Պըն Լատին կոչ կ'ուղղէ թէ միլիոնաւորներու ցոյցերը կը շրջապատեն պատերազմի որոշումը: Շիրաք յայտարարեց. «Մատաւի անհետացումը Իրաքի եւ աշխարհի բարիք մըն է»:

«Նահար» նշած է, թէ «Անուար» գրած է, թէ ՕՊՍՆ վաւերացուց Թուրքիոյ օժանդակելու ծրագիրները:

«Նահար» նշած է, թէ «Անուար» գրած է, թէ ՕՊՍՆ վաւերացուց Թուրքիոյ օժանդակելու ծրագիրները:

«Նահար» նշած է, թէ «Անուար» գրած է, թէ ՕՊՍՆ վաւերացուց Թուրքիոյ օժանդակելու ծրագիրները:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. Բ. Փետրուարի 19ին կայանալիք Հայաստանի Հանրապետութեան Ընտրութիւններին առնչութեամբ, Լիբանանում ՀՀ դեսպանութիւնը յիշեցնում է, որ Լիբանանում բնակուող կամ գտնուող, ընտրական իրաւունք ունեցող Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիները, որոնք առ այսօր յայտ չեն ներկայացրել ընտրողների ցուցակներում ընդգրկուելու համար, կարող են մասնակցել ընտրութիւններին՝ ընդգրկուելով լրացուցիչ ցուցակներում:

Պէսպանութիւնը նաեւ տեղեկացնում է, որ ընտրութիւնների օրը Պուրճ Լամուտի քաղաքապետարանի հրապարակից ժամը 13:00ից մինչեւ 19:00 կը կատարուի ընտրողների անվճար փոխադրում ՀՀ դեսպանութիւն:

IGOL MOTOR OIL FUEL CARD

ԳՈՐԾԱԾԵՅԷՔ FUEL CARDԸ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ Յաւելեալ մանրամասնութեանց համար հեռաձայնել՝ 01-242556 թիւին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՔՈՒԷԱՏՈՒՓԵՐԵՆ ԱՆԱԿՆԿԱԿԱՆ ԿՐՆԱՅԻՆ ԾՆԻԼ

ժողովրդավարական փորձ ունեցող երկիրներում մեջ, նորինակ հակառակ հարցախոյզներում նախատեսված թվերները, քուէատուփերը միշտ անակնկալներ վերապահում են: Իրերե օրինակ յիշենք Ֆրանսայի վերջին նախագահական ընտրությունները, երբ իշխող Լևոն Քերվարական կուսակցության պետը, որ նաև կր վարչարարական պաշտոնը, աննախատեսելի կերպով նուազ ձայն ստացավ ծայրայեղ աջ թեկնածուէն, ցնցող պարտություն մը, բայց նաև ժողովրդավարական ընտրությունները մը պայցոյցը: Միացեալ Նահանգներում նախագահական ընտրություններ արդիւնքը մինչև այսօր չլուսաբանուած իր պատկերը կը պահէ, քանի որ իր պայէս յայտնի չեղաւ թէ ո՞վ աւելի ձայն ստացած էր: Բաւանտիրական եւ միակուսակցական երկիրներում մէջ, ուր ժողովրդավարությունը եւ քուէարկությունը հազիւ թէ չպար են, նման կասկածներու տեղ չկայ, քանի որ մարդիկ կ'ընտրուին, աւելի ճիշդ՝ կը նշանակուին ստանալով ձայներու անվիճելի եւ ճշնող մեծամասնությունը: Նորհրդային օրերու պատկերները դեռ թարմ են յիշողություններում մէջ:

1991էն ի վեր Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող յաջողակ ընտրությունները, նախագահական եւ երեսփոխանական, ցոյց տուին, որ անոնց արդիւնքները աղբիւր են նախատեսելի չէին եւ պատահեցաւ, որ չընտրուած նախագահ մը ընտրուած յայտարարելի բրտուութեամբ, խարդախելով թիւերը: Միամիտ չենք ըսելու համար, որ Հայաստանի մէջ կայացող ընտրությունները Անգլիոյ կամ Չեխոսլովակիոյ ժողովրդավարական կարգ ու կանոնով տեղի կ'ունենան, բայց պէտք է ըսել նաև, որ արդիւնքները անվիճելի նախատեսություններով չեն իրականանար: Հայաստանի պիտի քուէարկէ վաղը եւ ի հարկէ կան նախատեսություններ: Բայց ոչ ոք կրնայ ըսել, թէ գործող նախագահ Ռ. Քոչարեան, որ իր յաջողությունները թեկնածուէն անտեսելի արեւելի տեղի ունենալով երկրորդ հանգրուան մը նախագահ ընտրուելու համար, կացությունը կը դառնայ աւելի չիտի, որովհետեւ քուէարկողները ընտրությունները պիտի չկատարեն երկու թեկնածուներու միջև, այլ Քոչարեանի չքուէարկելու համար պիտի ընտրեն միւս թեկնածու: Պէտք է յիշել, թէ ինչպէս Ֆրանսայի մէջ, վերջին նախագահական ընտրութեան, ժողովրդավարները, աջի եւ ձախի, քուէարկեցին ներկայ նախագահին ի նպաստ՝ փակելու համար դուռը ծայրայեղ աջին առջև:

Ինչ կրնայ պատահի վաղը, 19 Փետրուարին: Ինչպէս կը քուէարկուին ընտրութեան մը պարագային, ժողովուրդը, փոխանակ առաջնորդուելու իր դժգոհությունները թելադրութեամբ, կրնայ օգտակար կերպով քուէարկել՝ ձայներ կերտնացնելով երկու կամ երեք թեկնածուներու վրայ: Տասնհինգ թեկնածուներէն վեցը արդէն մրցողի վրայ չեն: Բայց մնացեալ ինն թեկնածուներէն մէկուն կը հակադրուին միւսները: Այդ կը նշանակէ, որ, ինչ որ ալ պատահի, մէկը պիտի ստանայ ձայներու տոկոսային կամ բացարձակ մեծամասնությունը, այսինքն պիտի ընտրուի առաջին հանգրուանին կամ ապահով կերպով պիտի մնայ երկրորդին համար: Միւսներու պարագային քուէները պիտի ցրուին, քանի որ այսպէս կոչուած 16 ընդդիմադիր կուսակցությունները անտակ եղան հասարակաց ծրագրի եւ միակ թեկնածուի մը շուրջ համաձայնությունը դոյացնել, ինչ որ հանրային կարծիքին մէջ կը յառաջանէ կասկած այդ ընդդիմություններէն հանդէպ, խորհելու համար, որ այդ գանազան ուժերը անկարող պիտի ըլլան միասնաբար գործելու: Այլ պարագաներու ըսած են, որ դէմ ըլլալ քաղաքականությունները չեն, հարկ է ըսել, թէ ինչ կ'ուզուի, որ նպատակը կը հետապնդուի: Հայաստանի քուէարկողը այս կացութեան մէջ ինչպէս պիտի կողմնորոշուի: Ինչպէս նկատուի է, մենք ան կը խօսինք թեկնածուի եւ քուէի մասին եւ չենք անդրադառնար ծրագրիներու, չենք ըսել, թէ ինչու պէտք է ընտրել մէկը կամ միւսը:

Իրերե սրտով մօտ բայց աշխարհագրականօրէն հեռուէն դիտող, կրնանք մտախնայ, որ ժողովրդավարական մրցակցությունները չխափանուի եւ մանաւանդ մեր ժողովուրդին խնայուին կիրքերու հետեւանք առնուազն անհամություններ, որոնք պատճառ ըլլան նոր ճեղքերու:

Վերջին մտածանք մըն ալ, որովհետեւ միայն այդ հնարաւորությունները ունի Սփիւռքի հայր. թող լուսագոյնը ընտրուի, լուսագոյնը՝ մեր ժողովուրդին համար: Բայց ինչ որ ալ պատահի, ընտրուողը պիտի ըլլայ ոչ թէ գինք ընտրողներու նախագահը, այլ՝ համայն ազգին: Այս ժողովրդավարական հասարակ տեղիքը յաճախ պէտք է կրկնել, հոն եւ հոս, այսօր եւ վաղը:

Յ. ՊԱԼԵԱՆ

ՄՍԱՒՈՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՆԱՇԱՆՋ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՆՂԻՊՈՒՄ

ՄՍԱՒՈՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԱՍՈՒԸ

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոս Արամ Ա. վեհափառ երրորդ խորհրդակցական հանդիպումի հարաւորեց լիբանանահայ գաղութի մտաւորական դասը՝ անոնց հետ լուսարձակի տակ բերելու մեր գաղութի տաղանայները, կրթական, մշակութային ոչ փայլուն վիճակը: Ուրբաթ, 14 Փետրուարի յետմիջօրէին, աւելի քան յիսուն մտաւորականներ ներկայ եղան խորհրդակցական հանդիպումի՝ հրաւերովը եւ հովանաւորութեամբ Արամ Ա. հայրապետին: Հանդիպման թեման էր մտաւորականութիւնը եւ մամուլը:

Լիբանանահայ երեք օրաթերթերու խմբագիրներ ներկայացուցին երեք նիւթեր. «Ջարթօնք»-ի խմբագիր Պարոյր Աղայանեան զեկուցեց «Հայ մտաւորականութիւնը, արեւմտալայերէնը եւ հայ մամուլը»: «Աղբիւր»-ի խմբագիր Շահան Գանտարեան զեկուցեց «Ժամանակակից արհեստագիտութիւնը եւ տպագիր հայ մամուլը»: «Արարատ»-ի խմբագիր Ահմետ Շիրազը բան զեկուցեց «Ազգային մտահոգութիւնները եւ հայ մամուլը» նիւթով:

Ունկրելի էր գեկուցարարները, խորհրդակցողները երկու ատեն նախաձեռնեցին հայր. Պարոյր Ջարթօնքի եւ Միւրաթ Գանտարեանի հանդիպման նպատակը՝ գաղութահայ մեր կեանքին մէջ հետըհետէ ծաւալող կրթական մշակութային նահանջը, որ գլխաւոր դրդապատճառն էր եղած այս խորհրդակցումին գումարման. ապա հրաւիրուեցան ներկայները արտայայտուելու ազատօրէն, իւրաքանչիւրը երեք վայրկեանի սահմանին մէջ:

Իւրաքանչիւր զեկուցարար յստակ ու ամբողջաբան մամուլի դերին, ընթերցողներու սակաւութեան, հետզհետէ նոսրացող անոնց թիւին, հայոց լեզուին (արեւմտահայերէնի) աղճատման եւ մտաւորական դասուն ոչ քաջալերական կեցուածքին՝ հանդէպ գաղութի կրթական, մշակութային կեանքին, կառոյցներուն եւ մամուլին:

Նկատի առած քիչ թիւով բացառությունները, ընդհանրապէս շեշտը դրուեցաւ դէպի յոռետեսությունները եւ յուսալքուած առաջնորդող ներկայ վիճակին վրայ: Եղան հարցադրումներ, առաջարկներ, թէ ինչ միջոցառումներով կարելի պիտի ըլլայ դիմագրաւել այս նահանջը. նահանջ՝ մշակութային արժեւորումներու, նահանջ՝ կրթական համակարգի, նահանջ՝ մամուլի եւ գրողներու:

Նոսր անողները ընդհանրապէս շեշտը դրին արեւմտահայերէնը իր ներկայ անփառունակ վիճակէն դուրս բերելու անհրաժեշտութեան, մամուլին հանդէպ ընթերցողներու անտարբերութեան մասին: Ըստեցաւ նաև, թէ տնտեսական տագնապը պատճառ մը չէ մամուլը անտեսելու: Համայնացի բացակա-

յութեան եւս կար այս անտարբերությունները հայ մամուլին եւ հայ գիրքին հանդէպ, եւ օրինակներու մէջըբերումները եղան հաստատուելու համար վարկածը:

Տագնապներով յորդուն մեր գաղութը իր ընդհանր կառոյցներով դէմ յանդիման կը գտնուի եղածը փրկելու անհրաժեշտութեան: Ինչպէս ընել, որ նոր սերունդը կարողանայ մնայ հայ մշակութային, մաքուր պահէ հայոց լեզուն, այս պարագային՝ արեւմտահայերէնը: Նոր օրերու արագատուր գիտությունները հրաւերներուն դիմաց ըլլալ քայլ պահող, սորվի նորը, բայց առանց անոր գերին ըլլալու, ուղղը եւ հոգին բթացնելու աստիճան:

Ոմանք ըսին, թէ հայ մամուլը չունի օտար մամուլին դրաւուցությունը, տեսքով կամ ներկայացուած նիւթերով: Թէ՛ քանակապարտութիւնները դուրսի-դէմի կողմին ուղղուած են, ինքնաբերականութիւնը չկայ: Թէ՛ կուսակցութիւնները իրենց մականին տակ առած են եւ միայն իրենց գաղափարախօսութեան ջատագովն են: Թէ՛ «առաջնորդող խմբագրականները կամ յօդուածները» չկան: Թէ՛ լրատուական բաժինը այլապես մշակութիւնը չունի, եւ ամէնհարց իր հետաքրքրութեան պարունակին մէջ չի ներկայացուել, եւ այն: Ուրիշները պատասխանեցին, թէ այդ ամէնը ընելու, իրագործելու համար պէտք ունիք պիտե՞նք, յաւելելով լրագրողներու, թղթագիրներու, ինչ որ մեծագումար ծախսի կը կարօտի: Օտարները ունին այդ յայտնի միջոցները եւ իրաւունքները: Բայց ուրիշը կողմնակից էր, որ քուէարկողները, կուսակցական տարբեր հոսանքներու կամ գաղափարախօսություններու հետեւող մեր մտաւորականները համաձայն չէին, թէ՛ «քան մը խախտած է մեր գաղութի մէջ»: Ուրեմն անոնց իրարու քով մէկ-տեղումը, գիրար ճանչնալն անգամ նկատուեցաւ ուրախառիթ ու օգտաշատ:

Վերջին առաջարկը ընդունելու կողմէն եղաւ այն, թէ յաջորդ հանդիպումին, նոյն վայրին մէջ, պէտք է ըլլայ երիտասարդ մտաւորականներու հետ իմանալու համար անոնց տեսակետները, մտահոգությունները, առաջարկները: Եթէ ներկայ սերունդին յաջողողները պիտի ըլլան մեր նոր սերունդի ներկայացուցիչները, հետեւաբար հարկ է գանոնք ունենալ մեր մէջ եւ «շարժում ստեղծել»:

«Ես կը հաւատամ շարժումի, չեմ հաւատար յանձնախումբերու կամ բանաձեւումներու: Ծարժումը անհրաժեշտ է: Մեր հոս մէկտեղումը ինքնին շարժում է», եզրափակեց Արամ Ա. կաթողիկոսը շեշտելով նոյն ատեն, թէ մեր երիտասարդութիւնը մեր ապագան չէ միայն, այլ՝ մեր ու առողջութիւն մսին, մտաւորական խանգարելի համայնացի «էթ»երով, իրերե թէ ուսումնասիրությունները կամ յօդուածները կարողաւ դիտաւորութեամբ: Այս միջոցառումը ձեռնարկ

չնկատուեցաւ, որովհետեւ ուղղակի մամուլի կամ հատորի մը հետեւելով ընթերցանութիւնը գիրաւարտար է, հեգասահ է, ձեռնտու եւ ոչ յոգնեցող, ճառագայթներու ազդեցություններէ գերու: «Ես յոռետես եմ մեր ապագային նկատմամբ», ըսաւ մտաւորական մը ցաւ ի սիրտ: Ուրիշ մը մտանշնչեց մեր այն թեւաւորները, կամ անգիտությունները, թէ «ծախել չենք գիտեր մեր ապրանքը»: Այսինքն՝ մեր թերթերը, մեր գիրքերը: «Մարքեթինգ» կոչուած սիսթեմը կամ գործնապաշտ դրուցությունը հեռու է ձեռնարար այդ մասին աշխատանք ու հետաքրքրություններ արտայայտելը շատ օգտակար պիտի ըլլալ:

Չմոռցուեցաւ այն գաղափարը, որ մեծամասնութիւնը ըլլաւ «պատիւր ունի» այսօր, եւ այնքան հեռու կը մնայ մեր իրականութենէն, օտարամուտութեամբ եւ մասամբ նորին: Անտարբերությունը այս դասակարգին կը կրծէ մեր սիրտը: Այն կը «պօգտէ» գրեթէ հայ թերթը տեսնել ու սիրահարած է օտարին գիրին, թերթին, գիրքին, ինքզինքը գերադաս մակարդակի մարդ նկատուելով: Ինչպէս պէտք է ընենք, որ այսպիսիք մոռնան իրենց այդ մոլորությունը, որ ինքնախորտակում է անկասկած եւ մեր ազգին ողնայարը կը հարուածէ սինքրալներով:

Ուրեմն, այնքան ալ ուրախ հանդիպում մը չէր Անթիլիասի «Կիլիկիա» գաղութային սրահին մէջ գումարուած մտաւորականներու խորհրդակցողները: Բայց ուրիշը կողմնակից էր, որ քուէարկողները, կուսակցական տարբեր հոսանքներու կամ գաղափարախօսություններու հետեւող մեր մտաւորականները համաձայն չէին, թէ՛ «քան մը խախտած է մեր գաղութի մէջ»: Ուրեմն անոնց իրարու քով մէկ-տեղումը, գիրար ճանչնալն անգամ նկատուեցաւ ուրախառիթ ու օգտաշատ:

Վերջին առաջարկը ընդունելու կողմէն եղաւ այն, թէ յաջորդ հանդիպումին, նոյն վայրին մէջ, պէտք է ըլլայ երիտասարդ մտաւորականներու հետ իմանալու համար անոնց տեսակետները, մտահոգությունները, առաջարկները: Եթէ ներկայ սերունդին յաջողողները պիտի ըլլան մեր նոր սերունդի ներկայացուցիչները, հետեւաբար հարկ է գանոնք ունենալ մեր մէջ եւ «շարժում ստեղծել»:

«Ես կը հաւատամ շարժումի, չեմ հաւատար յանձնախումբերու կամ բանաձեւումներու: Ծարժումը անհրաժեշտ է: Մեր հոս մէկտեղումը ինքնին շարժում է», եզրափակեց Արամ Ա. կաթողիկոսը շեշտելով նոյն ատեն, թէ մեր երիտասարդութիւնը մեր ապագան չէ միայն, այլ՝ մեր ու առողջութիւն մսին, մտաւորական խանգարելի համայնացի «էթ»երով, իրերե թէ ուսումնասիրությունները կամ յօդուածները կարողաւ դիտաւորութեամբ: Այս միջոցառումը ձեռնարկ

ՀԱՅ - ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆ ԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻՆ ՄԱՍԻՆ

Արար ժամանակակից արձակագիր Ապտէլ Ռահման Մուսիբի ուրախութիւն եւ միեւնոյն ատեն գարմանք կը յայտնէ արաբերէն լեզուով հայերէն պատմուածքներու հաւաքածոյի մը հրատարակութեան առիթով:

Մեկնաբանելով ուրախութեան պատճառը՝ ան կը վկայակոչէ հայ ազգի վերակառուցելու ոգին, նշելով, թէ հայ ժողովուրդը համբերատար եւ տքնաջան աշխատանքի շնորհիւ կրցած է յաղահաջարել պատմութեան վէրքերը: Միւս կողմէ, կը խոստովանուի թէ հայ կական այսքան հարուստ գրականութեան մասին տեղեկություններ չէ կրցած ունենալ անցեալին, պարագայ մը, որ կրնայ գարմանալի թուել, նկատի առած, թէ զգալի թիւով հայեր կ'ապրին արաբական երկիրներուն մէջ:

Հայ գրականութեան նմուշներուն ծանօթանալով արաբ գրագէտին մէջ կը ստեղծուի միջնեւ օրս անծանօթ մնացած արժէքներ յայտնաբերելու գիտակցությունները: Այս առիթով ան սեղանի վրայ կը դնէ կարգ մը հարցեր: Օրինակի համար՝ ինչու՞ մեզի (այսինքն՝ արաբ հանրութեան) վիճակուած է այլ ազգերու մշակույթներուն ծանօթանալ ընդհանրապէս Արեւմուտքի խողովակով: Ինչու՞ ուղղակիօրէն պիտի չկարենանք ստանալ օտար գրականութիւն, առանց որեւէ միջնորդի:

Անկեղծօրէն արտայայտուած սոյն մտորումները, կու գան, մտաւորական հորիզոններ ընդլայնելու ցանկութեան եւ դրացի ազգի մը ծանօթանալու իրաւացի ձգտումէն: Երկար ժամանակ արաբական երկիրներուն մէջ իրեն կրօնական համայնք կամ ազգային արմատներ ունեցող հաւաքականութիւն ապրող հայը, որ այսօր Մեծ Եղեռնէն ետք երրորդ կամ չորրորդ սերունդը կը ներկայացնէ, դժբախտաբար շատ սահմանափակ յարողություններ արձանագրած է տեղացի բնակչութեան հետ մշակութային կապեր ստեղծելու եւ զարգացնելու առաքելութեան մէջ:

Հայ-արաբական մշակութային յարաբերությունները կարելի է զարգացնել երկկողմանի թարգմանական աշխատանքով: Միջնեւ օրս, օրինակի համար, հայերէնէ արաբերէն թարգմանուած են մօտ 150 գիրքեր, բայց այս թիւը չի գոհացնէր երկու կողմերուն ազգայնութիւնները:

Կատարուած թարգմանություններուն որոշ տոկոսը ունի շարք մը խոցելի կողմեր, ինչպէս նիւթերու անյաջող ընտրություններ, լեզուական մակարդակի վերիվայրումները, եւ այլն: Ապագայի հրատարակությունները պէտք է ծրագրուած եւ լուսապէս մշակուած ըլլան: Անոնք պէտք է բերք տեղի ունենան երրորդ լեզուի միջոցով, որովհետեւ այդ պարագային արձանագրուած կորուստը անհամեմատ մեծ կ'ըլլայ: Պէտք է հետմուտ ըլլալ որոշ հաւասարակշռություն պահպանելու մարքեթ լեզուին եւ արաբերէնի վերականգնուած տարբերակին միջեւ՝ միեւնոյն ատեն ընդգրկելով տեղական գոյնը բնորոշող գիծեր:

Արաբերէնէ հայերէնի վերածուած գիրքերուն ընդհանուր թիւը շատ աւելի նուազ է մեծ մասամբ տեղի ունեցած է օտար լեզուի միջնորդութեամբ: Իրականութեան մէջ արաբական երկիրներուն մէջ ապրած հայերը նախընտրած են արաբերէնով լոյս տեսած գործերը ուղղակիօրէն այդ լեզուով ընթերցել: Չեն խորհած, թէ թարգմանական արուեստի կիրարկումով կարելի պիտի ըլլար աւելիով հարստացնել մայրենի լեզուն:

Այս հպանցիկ ակնարկով կարելի է եզրակացնել թէ հայ-արաբական թարգմանական ասպարէզին մէջ անհրաժեշտութիւն կայ վերադասաւորելու առաջնահերթութիւնները եւ նոր միջոցներ որոնելու, աւելի արդիւնաւէտ դարձնելու համար մշակութային փոխարաբերությունները՝ թարգմանական բնագաւառի լիարժէք օգտագործումով:

ՀԱՐՉ ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Յատուկ՝ «Ազգակ»-ին Ապու Տապի

ՀԱՅ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻԶ-ԼՐԱԳՐՈՂ ՄԸ ՀՈՒՆՏԱՅԻ ՄԷՋ Ի ՊԱՏՈՒԻ

Ուրբաթ, 14 Փետրուարին, Հովհաննիս Թոթերտամ քաղաքին մէջ տեղի ունեցած մրցանակաբաշխութեան մը ընթացքին եւ շուրջ հարիւր լուսանկարիչ-լրագրողներու մասնակցութեամբ յայտնաբերուեցաւ աշխարհի լրագրութեան մրցանակները: Առաջին մրցանակը շահեցաւ հայ լուսանկարիչ-լրագրող Էրիկ Գրիգորեան, որուն նկարած գործը կը ճանաչուի պատանի մը, որ կ'ողբայ իր հոր հուղածով զբեղմանին վրայ, 23 Յուլիս 2002-ին Իրաքի Կասպից նահանգին մէջ տեղի ունեցած Երկրաշարժէն ետք:

Նկարը՝ «ՌՈՅՈՒՐԶ»-էն

Հ.Յ.Ղ. Լ.Ե.Ս.
«Ա.ՇԻՐԱԿԵԱՆ» ՄԱՍՆԱՃԻՂ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆԱՅԻՆ ԵՄԵՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԿԵ ԲԱՆԱՊՈՒԵՒ
ԸՆԿ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՆ ԹԱՍՆԱՔԵԱՆ

* ԳԵՂԱՐՈՒՄՏԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Տեղի կ'ունենայ Երեւանի 18 Փետրուար 2003-ի
կրկնօրեան ժամը 8:00ին, Յայր Տէր Մկրտնակաւ արահի մէջ:

ՀՐԱՄԵՐ

ՀԱՎԱՆՎՈՒԻՏ

ՀԱՅ ԴԱՏ

ՀԱՅ ԴԱՏ

ԷՏԵՄ ՇԻՖ ԴԺՊՈՂ Ե ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ԿՐՈՒՄԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿԵՆ

Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցիչներու Տան անդամ էտերմ Շիֆի գրասենեակը հրապարակած է հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ ան յուսալարութիւն կը յայտնէ 2004ին Հայաստանին տրամադրուելիք ամերիկեան օժանդակութիւնը նուազեցնելու նախագահ Ճորջ Պուշի մտադրութեան անցնելու մասին: Ամերիկեան վարչակարգը անաչարտ կ'ընդունէ 2004ին Հայաստանին տրամադրելի 49,5 միլիոն տոլար օժանդակութիւն, ինչ որ 20,5 միլիոն տոլարով նուազ է 2003ի համեմատութեան: Ամերիկեան Քոնգրեսը 2002ին 90 միլիոն 200 հազար տոլար յատկացուցած էր Հայաստանին:

Օժանդակութեան գզալի կրճատումը յատկապէս մտահոգիչ կը նկատուի Ազգայնագետի եւ Թուրքիոյ կողմէ կիրարկուող շրջափակման պայմաններուն մէջ: Համաշխարհային Դրամատան սուբսիդներուն համաձայն, շրջափակումը տարեկան 525ԷՄ 722 միլիոն տոլար վնաս կը պատճառէ Հայաստանին:

Էտերմ Շիֆ զիտել տուած է, թէ ինչպէս անցեալին, այսօր եւս պիտի առաջարկէ Քոնգրեսի արտաքին յատկացումներու յանձնարարութիւնը իր պաշտօնակիցներուն վերահսկողութեան Հայաստանին տրամադրուող օժանդակութեան չափ մակարդակը, որ իսկապէս կ'արտացոլացնէ անհրաժեշտութեան դեմ պայքարին մէջ Միացեալ Նահանգներու ղաշնակից նկատուող Հայաստանի նկատմամբ Միացեալ Նահանգներու յանձնարարութիւնը:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՊԵՏՔ ՉԷ ՉԱՐԱՇԱՀԷ ԹՈՒՐԲԻՈՅ ԵՒ ԱՉՐՊԵՅՅԱԿ ԵՒ ԱՉՐՊԵՅՅԱԿ ՀԱՄԱՐԻՆԻՆԸ...»

Ազգայնագետի մէջ Թուրքիոյ դեսպան Ահմէտ Ունալ Չելիքը լրագրողներու հետ հանդիպումի մը ընթացքին յայտարարած է, թէ՛ «Թուրքիա ծանօթ է Լեռնային Ղարաբաղի պատերազմին պատճառով Ազգայնագետի առջեւ ծառայած խնդիրներուն եւ սկիզբէն կը պաշտպանէ Ազգայնագետի զիրքերը: Ըստ Ազգայնագետի «Կազմ ՅԵՏ» թերթին, Չելիքը նշած է, թէ՛ «Թուրքիա կողմնակից է Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի խաղաղ լուծման, սակայն Հայաստան միջազգային իրաւունքի օրէնքները խախտելով՝ կը հրաժարի գործադրելու ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին ընդունած բանաձեւերը եւ չի վերադարձնէր «բանաձեւում» ազգայնագետի հոգեւոր: Իր եզրափակելի խօսքին մէջ Թուրք դեսպանը նշած է, թէ Հայաստան «պէտք է իրօնէ՛ չարքանչի ազգայնագետի եւ Թուրք ժողովուրդներուն համբերութիւնը»:

ԹՐԲԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒԼԻՆ ԱՆԴՐԱԴԱՐՁԸ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ՝ ԺԽՏԱԿԱՆ

Պոլսոյ հայոց պատրիարքութիւնը վերջերս հրատարակած է տեղեկագիր մը, ըստ որուն, Յունուար 2003ին թրքական մամուլին մէջ հայերու եւ Հայաստանի մասին հրատարակուած 237 յօդուածներէն 124ը ժխտական մտնցում կը ցուցաբերեն: «Արմինֆո» լրատու գործակալութեան համաձայն, այդ յօդուածներուն մեծ մասը կ'անդրադառնայ «Հայկական Հարց»ին (իմա՝ Հայկական Յեղասպանութեան), Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին, քաղաքականութեան, պատմութեան: Տեղեկագիրը նաեւ կը շեշտէ, թէ Յունուար ամսուան ընթացքին թրքական պատկերասփիւռի ըրող կայաններու հաղորդումներուն մէջ ընդամենը միայն 24 վայրկեան իսուռած է պատրիարքարանի աշխատանքներուն եւ Թուրքիոյ հայ համայնքին մասին:

ՄՏԱՀՈՒԳԻՉ ԵՐԵՎՈՅՄԻ ԶԱԻԱԽՔԻ ՄԷՋ

Ախալքալաքի հարաւը գտնուող Նինոս միւստա շրջանի Փոկա եւ անոր հարեւան գիւղերու բնակչութեան սկսած է լուրջ անհանգստութիւն պատճառել մօտակա վրայակալ եկեղեցւոյ մը համալիրին մէջ ծաւալող աշխուժութիւնը: Արդարեւ, վերջին քանի մը օրերուն նշեալ եկեղեցւոյ համալիրին մէջ էջը կը կատարեն ուղղաթիւններ, որոնք «խորհրդաւոր» իրեր կը պարպեն: Հաստատուող զրոյքներ կը տեղեկացնեն, թէ ուղղաթիւններու անձնակազմին մէջ եղած են մարդիկ, որոնք տեղացիներուն անձանօթ լեզուով մը կը խօսին: Այլ գարգացումով պիտի հաղորդուեցաւ, որ Ախալքալաքի մէջ շուտով պիտի բարդուի ՄԱԿի շրջանային գրասենեակի մը եւ, ըստ նախնական տեղեկութիւններու, անոր գործունէութեան ծրագրին առաջնահերթութիւններէն է Զաւախքի գիւղատնտեսութեան զարգացումը:

ԱԶԵՐԻ ԼՈՍԳՐՈՂ ՄԸ ԿԸ ՔՆՆԱԳԱՏԷ ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգայնագետի «Ձերքալո» թերթը վերջերս հրատարակած է հետաքրքրող տեղեկութիւններ, որ կ'անդրադառնայ Միացեալ Նահանգներու կողմէ Լեռնային Ղարաբաղին տրամադրուած տարեկան օժանդակութեան: Ազգերի լրագրող Կարիպօղլու յօդուածին մէջ լայն իր դերակատարութիւնը Պաքու կրնար Ազգերի լրագրող Կարիպօղլու յօդուածին մէջ լայն իր դերակատարութիւնը մը ճշդելու: Գործուածագիրը շեշտած է, թէ ԱՊՀ երկիրներուն մէջ միջազգային ճանաչում չվայելող երկիրներէն (Օսեթիա, Աբխազիա, Մերձտնիսթեր) միայն Ղարաբաղը ամբողջութեամբ օժանդակութիւն կը ստանայ: Ան անդամարձակ է նաեւ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի ամերիկացի նախագահ Ռուտլֆ Փերինայի այն յայտարարութեան, թէ միջազգային համայնքը պատրաստ է ճանաչելու Աբխազիոյ եւ Մերձտնիսթերիոյ անկախութիւնները, սակայն Լեռնային Ղարաբաղի կացութիւնը «որոշ չափով տարբեր է»:

Կարիպօղլու անդամարձակ է նաեւ Յօդուածագիրը շեշտած է, թէ ԱՊՀ երկիրներուն մէջ միջազգային ճանաչում չվայելող երկիրներէն (Օսեթիա, Աբխազիա, Մերձտնիսթեր) միայն Ղարաբաղը ամբողջութեամբ օժանդակութիւն կը ստանայ: Ան անդամարձակ է նաեւ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի ամերիկացի նախագահ Ռուտլֆ Փերինայի այն յայտարարութեան, թէ միջազգային համայնքը պատրաստ է ճանաչելու Աբխազիոյ եւ Մերձտնիսթերիոյ անկախութիւնները, սակայն Լեռնային Ղարաբաղի կացութիւնը «որոշ չափով տարբեր է»:

ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐ ԻՐԱԻՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԿՐՆԱՅ ԴԻՄԵԼ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

Պոլսոյ հայոց պատրիարք Մեսրոպ արք. Մուսթաֆեան նամակով մը դիմած է Թուրքիոյ ներքին գործոց նախարար Ապտիլըստի Աքսուի պահանջելով անձնաթուղթերու փոփոխութեան պարագային Թուրքիոյ հայերու անձնաթուղթերուն մէջ «կրօնական պատկանելիութիւն» բաժինին տակ «այլ քրիստոնեայ» նշումը չկատարելու: Պատրիարքին նամակին մէջ կը շեշտուի, որ նախապէս Թուրքիոյ հայերու անձնաթուղթերուն մէջ կը նշուէր միայն «քրիստոնեայ», իսկ «այլ քրիստոնեայ» տարբերակը, որ պիտի որդեգրուէ ըստ նոր որոշումին, կը դիտուի իբրեւ խտրականութեան դրսեւորում եւ դժգոհութիւն կը յառաջացնէ հայկական շրջանակներու մէջ:

Թրքական «Վաթան» ազգայնական թերթին հաստատումով, պոլսահայ համայնքը այս հարցին գծով մտադիր է հետեւողականօրէն պայքարի սեփական իրաւունքներուն համար: Պատրիարքարանի պաշտօնատարներէն Մուրատ Պէրպէրօղլու յայտնած է, թէ պահանջին անբաւարարման պարագային պիտի դիմուի Եւրոպայի մարդկային իրաւանց դատարան: Թուրքիոյ ներքին գործոց նախարարութիւնը թերթին յայտնած է, թէ նախարարութիւնը ստացած է պատրիարքին նամակը եւ քննութեան համար ուղարկած է համապատասխան վարչութեան:

● ԱԶՐՊԵՅՅԱԿ ԵՒ ԱՉՐՊԵՅՅԱԿ ՀԱՄԱՐԻՆԻՆԸ կազմակերպութիւնները բողոքագիր յղած են Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան՝ ամերիկեան վարչակազմէն պահանջելով դադարեցնել ամերիկեան նիւթական օժանդակութիւնը Լեռնային Ղարաբաղին:

Ըստ «Ազատութիւն» ձայնասփիւռի կայանին, «Ազգայնագետները վերաւերուած են, որովհետեւ Ուաշինկթըն, հակառակ անոր որ կը հաստատէ, թէ կը պաշտպանէ Ազգայնագետի տարածքային ամբողջականութիւնը, այսուհանդերձ ամերիկեան կը շարունակէ միլիտնալ տոլար յատկացնել Լեռնային Ղարաբաղին»:

Ազգայնագետի նախագահ Հայտար Ալիեի բարձրատիճան խորհրդական Նովրուզ Նոսրուզի Ուաշինկթընը մեղադրած է երկրի միջազգայնութիւն վարելու յանցանքով, զիտել տալով, որ «Միացեալ Նահանգներ 2003ին 20 միլիոն տոլար յատկացուցած են Լեռնային Ղարաբաղին»:

ԶԱՄԽԵ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԽԱՐԻՍԻՆԸ ԵՐԱՇԽԻՔ՝ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ

Ախալքալաքի քաղաքապետ Նայիրի Իրիցեան «Պէք Սի Փրէս» լրատու գործակալութեան վերջերս յայտնած է, թէ ռուսական խարիսխին գոյութիւնը շրջանի բնակչութիւնը կը պաշտպանէ թրքական հասանական յարձակումի մը դէմ:

Իրիցեանի համաձայն, Թուրքիոյ կողմէ կազմակերպուած Հայկական Յեղասպանութեան հետ շրջանի հայրենակցներ կը զգուշանայ նման դէպքի մը կրկնութեան: Ախալքալաքի քաղաքապետը ըսած է նաեւ, որ ռուսական խարիսխին շնորհիւ, Ախալքալաքի մէջ ընկերային կացութիւնը շատ աւելի լաւ է, քան՝ դրացի շրջաններուն մէջ: «Խառնակայանին մէջ կ'աշխատի շրջանի բնակչութեան զգալի մասը», եզրափակած է Իրիցեան:

ԳՈՂ՝ ՍԻՐՏԵՐ ԴՈՂ...

Թրքական աղբիւրներու լրատուութեան վրայ հիմնուելով՝ ազգայնագետական մամուլը մտաւախութիւն կ'արտայայտէ, թէ մօտիկ ապագային Բրիտանիոյ Լորտերու Պալատին կողմէ Հայկական Յեղասպանութիւնը կրնայ ցանցում ստանալ:

«Ազատութիւն» ձայնասփիւռի կայանին Լոնտոնի քաղաքացիներու հետաքրքրուած է այս հարցով եւ ի յայտ եկած է, որ Բրիտանիոյ խորհրդարանի պալատներէն ոչ մէկը՝ ոչ Լորտերու Պալատը եւ ոչ ալ Համայնքներու Ներկայացուցիչներու Տունը յառաջիկայ օրերուն իրենց օրակարգին վրայ ունին Հայկական Յեղասպանութեան ցանցում հարցը:

Միւս կողմէ, Լոնտոնի մէջ կայացած է Արա Սարաֆեանի «Հայկական Յեղասպանութեան արձագանքները Բրիտանիոյ խորհրդարանին մէջ 1918 - 1923» գիրքին շնորհահանդէսը: Հանդիսութեան իր մասնակցութիւնը բերած է Բրիտանիոյ Լորտերու Պալատի անդամ պարնուրի Քարոլայն Քոքս:

Քոքս, որ Բրիտանիոյ Խորհրդարանի Բրիտանեակական Բարեկամութեան խումբին ղեկավարն է, խորհրդարանին մէջ տուած է մամուլի առույտ մը, որուն ընթացքին յայտարարած է, թէ տպաւորուած է Լեռնային Ղարաբաղի մէջ կատարուած բարեփոխումներով, յատկապէս՝ ազատ եւ թափանցիկ ձեռնարկային կառուած Լեռնային Ղարաբաղի նախագահական ընտրութիւններով:

Քոքս անդրադարձած է «Հայաստանի դեմ պատերազմ սկսելու» քննարկումներուն, որոնք յաճախ տեղի կ'ունենան Ազգայնագետի մէջ: Լորտերու Պալատին անդամ վտանգաւոր պարագայ են իրական սպառնալիք նկատուած է այս մէկը, մանաւանդ՝ իրաքեան հարցի լույսին տակ, որուն պատճառով Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցը վերստին կրնայ «երկրորդական» հարցի վերածուիլ:

ԱԶԵՐԻՆԵՐ ԿԸ ՆՇԵՆ ԽՈՋԱԼՈՒԻ «ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ» ԵՒ ԴԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁՆԵՐԸ

Պաքուի «Կազմ ՅԵՏ» թերթը կը հաղորդէ, թէ Փետրուար 22ին աշխարհի տարածքին 50 քաղաքներու մէջ պիտի նշուին այսպէս ըսած խոջալուի «Ցեղասպանութեան» 13ամեակը եւ հայ-ազգայնական հակամարտութեան 15ամեակը: Այս գծով Մոսկուայի ազգերի բնակիչ Շահին Թաղիեւ յայտնած է, թէ նշեալ օրը Մոսկուայի ազգերինը Հայաստանի դեսպանատան մօտ հաւաք մը պիտի կազմակերպեն: Հաւաքին իրենց մասնակցութիւնը բերելու հրաւիրուած են նաեւ երգիչներ: Թաղիեւի համաձայն, կը ծրագրուի նաեւ մօտաւորագէտ 500 ազգերներու մասնակցութեամբ Մոսկուայի դահլիճներէն մէկուն մէջ ժողով մը գումարելու:

● Միւս կողմէ, Ազգայնագետի արտաքին գործոց նախարար Վիլայէթ Կուլիեւ խաղաղութեան եւ համաձայնութեան նուիրուած միջազգային խորհրդաժողովի մը ընթացքին վերջերս յայտնած է, թէ ահաբեկչութիւնը կը զարգային անվերահսկելի շրջաններու մէջ, եւ այդ իմաստով հայ-ազգայնական հակամարտութիւնը ահաբեկչութեան համար նպաստաւոր պայմաններ ստեղծած է: «Հարաւային կովկասի հակամարտութեան արագ լուծումը ոչ միայն անվտանգութիւն եւ կայունութիւն պիտի ապահովէ, այլ նաեւ կ'ապահովէ անհանգստացնող հայ-ազգայնական հակամարտութեան արագ լուծումը ոչ միայն անվտանգութիւն եւ կայունութիւն պիտի ապահովէ, այլ նաեւ կ'ապահովէ անհանգստացնող հայ-ազգայնական հակամարտութեան արագ լուծումը ոչ միայն անվտանգութիւն եւ կայունութիւն պիտի ստեղծէ», ըսած է Կուլիեւ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՌԻՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Փետրուար 10ին հրապարակուեցաւ «Հայ-Թրքական Հաշտութեան Յանձնախումբի» խնդրանքով կատարուած անկախ ուսումնասիրութեան արդիւնները, որ եկաւ հաստատուելու, թէ 1915 թուականին Օսմանեան կայսրութեան մէջ 1,5 միլիոն հայերու ջարդը Ցեղասպանութեան միջազգայնորէն ընդունուած սահմանումի շրջագծին մէջ կ'իյնայ:

Անցումային շրջանի արդարադատութեան միջազգային կեդրոնի յուշագիրը կ'երկարացուի, որ Օսմանեան կայսրութեան մէջ հայերու զանգուածային ջարդը ու տեղահանումը կը համապատասխանէ Ցեղասպանութեան յանցանքներին: ՄԱԿի ուխտի սահմանուած չորս հիմնական չափանիշներուն:

«Հայ-Թրքական Հաշտութեան Յանձնախումբի» անդամներու յայտարարութեան մէջ ըսուած է, որ «շուտով անցնել կը վերսկսուի իրենց աշխատանքին»: Յանձնախումբին հետագայ գործունէութիւնը մեծապէս կախուած է կատարուած ուսումնասիրութեան արդիւններէն թրքական կողմի արձագանգը:

18 ՓԵՏՐՈՒԱՐԸ 1921Ը ՊԱՅԾԱՌ ՀԱՅԵԼԻ՝ ՆՈՐ ՓԵՏՐՈՒԱՐՆԵՐՈՒ

Ստորև տրուած «Դրօշակ»ի Փետրուար 1928ի խմբագրականը թէն ունի 75 տարուան կեանք, այսուհանդերձ կը մնայ լրիւ այժմեական իր խորքով ու մեկնաբանութեամբ:

Մենք պիտի շարունակենք յիշել, յիշեցնել տալ ու ըստ արժանոյն յիշատակել այս մեծ ու անկիւնադարձային իրադարձութիւնը, առանց որուն շատ բան պակասած պիտի ըլլար մեր ժողովուրդին՝ բա-

րոյապէս թէ գործնականապէս:

Հայ ժողովուրդը ապստամբեցաւ պոլշեիկեան բռնակալութեան դէմ: Այն բռնակալութեան, որ բազմիցս փորձեց հայութեան ազատութենէն զանգուածային բանտարկութիւններով, արտոնելով ու գնդակահարութիւններով, բայց չյաջողեցաւ: Ընդհակառակն. աւելի զօրացաւ: Ժիշդ է, որ Ե. Յ. Դաշնակցութիւնը ղեկավարեց այդ մեծ ապստամբութիւնը,

սակայն անոր մասնակցեցաւ ամբողջ ժողովուրդը ու յաջողեցաւ իր կամքը պարտադրել համայնավար ամբողջատիրական բռնակալութեան, չենթարկուիլ անոր կառնածային մայրական ու հակահայ որոշումներուն: Փետրուարեան ապստամբութիւնը նոր Փետրուար մըն էր՝ Վարդանանց Փետրուարէն ետք. իսկ 1921 Փետրուարին յաջողող նոր Փետրուար մըն էր 1988եան Փետրուարը: Կարծեք այս ամիսը հայու-

թեան ծանացման ամիսն է, յաղթական ծանացման:

Սպասելով՝ նոր Փետրուարներու, Ամբողջական Հայաստանի պայքարի ճամբուն վրայ, 451ԷՆ 1988 երկարող թուականներու Փետրուարներէն նոր շունչ առնել, առանց մոռնալու 18 Փետրուար 1921ի ապստամբութեան ռոյն, լիցքաւորուիմք ու հաղորդուիմք անով, մինչեւ նորին գալուստը, մինչեւ նոր յաղթանակներու կերտումը...

Հայրենիքի Փրկութեան Կոմիտէի անդամներ՝ Ս. Վրացեան, Ա. Յովհաննիսեան, Կ. Սասունի, Հ. Տեր-տէրեան, Յ. Տեր-Յակոբեան, Ս. Եղիազարեան, Հ. Սարգիսեան

Անոնք որ Հայաստան չեն եղած, դժուար կը հասկնան այս բուսկանին ամբողջ իմաստը:

պէս հետեւեալը էր անհանդուրժելի, վայրենի եւ ընդվզեցուցիչ կարգ ու սարքի մը:

դասակարգի եւ տարիքի խտրութեան: Բռնագրաւում՝ ամէնէն զագրելի ձեւերով: Կեղեքում՝ եւ

խորը եւ արցունք՝ շատերու աչքին մէջ... Եւ արեւան խրախնանք բանտերուն մէջ, գիշե-

տութիւնները անգոր բեմ, պատկերացնելու համար այդ պոռթկումը, առնական եւ անարկու:

Ազգերու պատմութիւնը քիչ է արձանագրած այդպիսի տարերային պոռթկում:

Յրահանգներն ունին իրենց Պասիլը: Բայց Յրահանգ դարաւոր պետութիւն էր, իսկ Հայաստանը դեռ երեկ նետած շղթաները, դեռ հագի ոտքի կանգնելու եւ քայլելու փորձեր կատարած:

Երեկ չէին հանդուրպատկերացնելու համար այդ պոռթկումը, առնական եւ անարկու:

Ազգերու պատմութիւնը քիչ է արձանագրած այդպիսի տարերային պոռթկում: Յրահանգներն ունին իրենց Պասիլը: Բայց Յրահանգ դարաւոր պետութիւն էր, իսկ Հայաստանը դեռ երեկ նետած շղթաները, դեռ հագի ոտքի կանգնելու եւ քայլելու փորձեր կատարած:

Տակաւին այսօր ալ, շատերուն համար Փետրուար 18ը տեսակ մը «արկածախնդրութիւն» է, իշխանութեան կողմ:

Պարուէն Երեւան ղրկուած Ռեվկոմը, առաջին օրերուն երեւութապէս հաշտարար, շուտով մոռցաւ ինքզինքը: Մոռցաւ ամէն չափ ու սահման եւ ստեղծեց այնպիսի մթնոլորտ մը, ուր կարելի չէր շնչել:

Հալածանք եւ բանտարկութիւն՝ առանց բռնութիւն՝ մինչեւ ընտանեկան յարկերը: Երկրին թշուառներուն յատկացուած ալիքի եւ կաթի յափշտակութիւնը եւ տարածումը դէպի Ազրբայէյան եւ Ռուսաստան: Հազարէ աւելի հայ սպաներու թրքավարի արտոնը: Անգոր կատարութիւն՝ բոլորի սրտին

րանց, կացինով եւ տապառով, հայ, ռուս եւ բուրք դահիճներու ձեռքով:

Կը թուի, թէ նորեկները իրենց խնամքին յանձնուած ժողովուրդին համբերութիւնը կ'ուզէին փորձել, մէկ օրէն միւսը մէջտեղ հանելով իրենց սարսափի ծրագիրները եւ մտակն ու կացինը շաչեցնելով աջ ու ձախ:

Փետրուար 16, Փետրուար 17 - այլեւս կասկած չկար հետապնդուած քաղաքականութեան մասին:

Մերօրինակ 624րտութեամբ մը պատրաստուած էր ծրագիրը - գլխատումը քաղաքական, մտաւորական, զինուորական ուժերուն: Ծրագիր մը՝ որ իր գլխատումը կը յիշեցըներ 1915ի հայաջինջ սարսափները. ստոր, քիցնախնդիր եւ դաւադրական, ինչպէս թրքականը եւ գրգռիչ ու գազանային, ինչպէս միւսը:

Մոսկուան: Որովհետեւ, ինչ որ տեղի ունեցաւ խորհրդային իշխանութեան 18րդ կանխելու հա-

Եօթը տարի է անցեր եւ հարկ է նորէն ու նորէն բացատրել, թէ ինչ որ տեղի ունեցաւ 1921 Փետրուար 18ին, իսկա-

Պարուէն Երեւան ղրկուած Ռեվկոմը, առաջին օրերուն երեւութապէս հաշտարար, շուտով մոռցաւ ինքզինքը: Մոռցաւ ամէն չափ ու սահման եւ ստեղծեց այնպիսի մթնոլորտ մը, ուր կարելի չէր շնչել:

Հալածանք եւ բանտարկութիւն՝ առանց բռնութիւն՝ մինչեւ ընտանեկան յարկերը: Երկրին թշուառներուն յատկացուած ալիքի եւ կաթի յափշտակութիւնը եւ տարածումը դէպի Ազրբայէյան եւ Ռուսաստան: Հազարէ աւելի հայ սպաներու թրքավարի արտոնը: Անգոր կատարութիւն՝ բոլորի սրտին

րանց, կացինով եւ տապառով, հայ, ռուս եւ բուրք դահիճներու ձեռքով:

Կը թուի, թէ նորեկները իրենց խնամքին յանձնուած ժողովուրդին համբերութիւնը կ'ուզէին փորձել, մէկ օրէն միւսը մէջտեղ հանելով իրենց սարսափի ծրագիրները եւ մտակն ու կացինը շաչեցնելով աջ ու ձախ:

Փետրուար 16, Փետրուար 17 - այլեւս կասկած չկար հետապնդուած քաղաքականութեան մասին:

Մերօրինակ 624րտութեամբ մը պատրաստուած էր ծրագիրը - գլխատումը քաղաքական, մտաւորական, զինուորական ուժերուն: Ծրագիր մը՝ որ իր գլխատումը կը յիշեցըներ 1915ի հայաջինջ սարսափները. ստոր, քիցնախնդիր եւ դաւադրական, ինչպէս թրքականը եւ գրգռիչ ու գազանային, ինչպէս միւսը:

Մոսկուան: Որովհետեւ, ինչ որ տեղի ունեցաւ խորհրդային իշխանութեան 18րդ կանխելու հա-

Ի՛նչ եղան 18 Փետրուար 1921ի ապստամբութեան քաղաքական եւ հոգեբանական հետեւանքները:

Փետրուար 18ի ապստամբութիւնը առաջին հերթին պատմական իմաստալից դէպք մըն է: Անկա համաժողովրդական ինքնաբերիկ պոռթկում մըն է ընդդէմ այն վարչակարգին, որ փորձեց իր բարոյական ընթրոնումները պարտադրել, քաղաքացիներու տարրական պատուութիւնները կաշկանդել, ինչպէս նաեւ քաղաքացիական պատերազմ մը շղթայապէս տարել: Այս ապստամբութիւնը ինքնաբերիկ ըլլալով հանդերձ, պարտադրուած էր օրուան համայնավար իշխանութիւններու կամայականութեան: Անկա միայն անկախութեան համար մղուած պայքար մը չէր, այլ նաեւ հացի եւ պատուութեան համար:

Փետրուարեան ապստամբութեան քաղաքական հետեւանքը եղաւ այն, որ համայնավար կարգերը որոշ փոփոխութեան ենթարկուեցան: Ա. Միսնիկեանի Յեղկոմը յաջողեց Ս. Կասեանի Յեղկոմին, իր հետ բերելով դէպի ընկերավարութիւն շրջադարձի մեղմ ու դանդաղ քաղաքականութիւն: Աւելին. Հայաստանի համայնավար կուսակցութեան Քաղաքական Գիւտը կրցաւ հասկնալ, թէ համայնավարութիւնը օտարամտ գաղափարաբանութիւն մըն է հայութեան համար ու դժուար է կարճ ժամանակամիջոցի մը ընթացքին, ժողովրդական լայն խարխուլներ ապահովել:

Հոգեբանական գետնի վրայ, Փետրուարեան ապստամբութիւնը աւելի ւրաւոր կերպով արտայայտեց հայ ժողովուրդին ապստամբութեան գաղափարը: 1921ի ապստամբութիւնը կրցաւ նաեւ որոշ չափով փոխել նոյնիսկ հայ համայնավարներու հոգեբանութիւնը: Համայնավարութիւնը եւ անոր ղեկավար դասակարգը հասկըցան թէ հարկ է խօսիլ հայութեան, հասկընալ հայութեան բարոյական ընթրոնումները, սովորութիւններն ու

Կզացումները: Փետրուար 18ի ցնցումը կրնար խնայուիլ հայոց պատմութեան, եթէ համայնավարութիւնը չանտեսէր մեր ժողովուրդին համար այնքան կենսական այս պահանջները, ու իրաժարէր անպայման քաղաքացիական պատերազմ ստեղծելու իր «պրոլետարական գաղափարախօսութեան» տեսական անիրաժեշտութեան:

Ի՛նչ եղաւ Դաշնակցութեան դերը Փետրուարեան ապստամբութեան մէջ: Արդեօք այս ապստամբութիւնը անգորարձանք ունեցաւ Դաշնակցութեան գաղափարական աշխարհահայեացքին եւ ընդհանուր քաղաքականութեան վրայ:

Ապստամբութեան պայթումէն ետք, Դաշնակցութիւնը ղեկավարի դեր ստանձնեց: Նախքան այս պոռթկումը՝ ապստամբութեան գաղափարը արդէն իսկ հասունացած էր ժողովուրդի մտածողութեան մէջ: Վրացեան կը յիշէ թէ նոյնիսկ հակադաշնակցական կուսակցութիւններ՝ Սոցիալ-Դեմոկրատ ու ժողովրդավար կուսակցութիւնները Դաշնակցութեան կը սպասէին այդ արարքը: Որովհետեւ Դաշնակցութիւնը կը շարունակէր պահել իր ժողովրդականութիւնը եւ համակիրներու լայն խարխուլ մը: Դաշնակցութիւնը կերտած էր 28 Մայիս 1918ի անկախութիւնը ու իր տրամադրութեան տակ ունէր մարտիկ ուժեր: Այս տուեալներու վրայ հիմնուելով, բնականաբար Դաշնակցութիւնը ինք պիտի ստանձնէր ապստամբութեան ղեկավարութիւնը:

Ինչ կը վերաբերի գաղափարական աշխարհայեացքի փոփոխութեան՝ ատիկա ծրագրային առումով տեղի չունեցաւ: Ծրագրային իմաստով արդէն իսկ գաղափարական յստակ տարբերութիւն մը կար Դաշնակցութեան եւ համայնավարութեան միջեւ: Առաջինը վուտ ժողովրդավարական էր, իսկ երկրորդը՝ ամբողջատիրական: Գալով քաղաքական ուղեգծի փոփոխութեան, ատիկա տեղի ունեցաւ հիմնական ու յստակ ձեւով:

Փետրուար 16, Փետրուար 17 - այլեւս կասկած չկար հետապնդուած քաղաքականութեան մասին:

Մերօրինակ 624րտութեամբ մը պատրաստուած էր ծրագիրը - գլխատումը քաղաքական, մտաւորական, զինուորական ուժերուն: Ծրագիր մը՝ որ իր գլխատումը կը յիշեցըներ 1915ի հայաջինջ սարսափները. ստոր, քիցնախնդիր եւ դաւադրական, ինչպէս թրքականը եւ գրգռիչ ու գազանային, ինչպէս միւսը:

Միւսին Գետրուար 16, դեռ կային լուստեսներ: Կամ խոհեմութեան, համբերութեան բարիքին հաւատացողներ: Բայց երբ Երեւանի բանտերու պարիսպներէն դուրս պոռկացաւ առաջին կացինահարներու անեղ հոգեվարքը, երբ դահիճները, շմոնրած՝ արեւն տեսարանէն, կը պատրաստուէին «ի կատար անել» իրենց դժոխային ծրագիրը, այլեւս վիճակը նետուած էր:

Եւ մոռցնց Մեծ Համարը, շղթայակալ փողովուրդը, փրկելով միւս մահապարտները եւ ինքզինքը: * * * Բառերն ու նախագա-

արիւնոտ լուծի մը բօթափումը: Հագի երկու ամիս:

Բայց ինչ որ զգաց ու տեսաւ հայ ժողովուրդը այդ օրերուն, կը տեսէ մինչեւ այսօր:

Հայաստանի Հանրապետութեան հաստատումէն ի վեր, առաջին անգամ էր, որ այդ ժողովուրդը իր ամբողջ եռութեամբ կը դողար, կը հեւար ազատութեան գիտակցութեան:

Ու թերեւս առաջին անգամ էր, որ այնքան խորապէս կ'ըմբռնէր սեփական հայրենիքի, սեփական իշխանութեան պահանջը:

Եօթը տարի է անցեր եւ մարդիկ ի գուր կը նկատեն նսեմացնել Փետրուար 18ի արժեքը, լուրթեան դատապարտելով իրենց խիղճն ու յիշողութիւնը, վերիվայր շրջելով ապացուցուած, անվիճաբանելի փաստերը:

Երբ շարժումը յաղթանակով պակուցեցաւ եւ տեսականութեան յոյսեր կը ներշնչէր, բոլորը տէր էին անոր, բոլորը իրենց համակրանքն ու գործօն մասնակցութիւնը կը հռչակէին, կ'աւետէին ի լուր աշխարհի:

«Մենք ալ կանք...» Ուրիշ ընթացք առին դէպքերը: Հայաստանի ժողովուրդը նորէն ինկաւ լուծի տակ, յուսակտուրի աշխարհէն եւ տեղի տալով ռուսական թնդաօթին առջեւ: Եւ անհա - ամէն մէկը իր պատեանքը քաշուած, քարկոծելու համար՝ «մեղաւոր»ը: Ուրիշ խօսքով Դաշնակցութիւնը:

Հայրենիքի Փրկութեան Կոմիտէի սպայակոյտը. նստած՝ ձախն աջ՝ Գարեգին Սարգիսեան, Սպարապետ Սուրեն. ոտքի, ձախն աջ՝ Ղ. Տեր Աստուածատրեան, Լ. Յարութիւնեան

թեան վերահաստատումէն յետոյ, իբրեւ վարչական փոփոխութիւն եւ մեղմացում, ուղղակի հետեւանքն էր Փետրուար 18ի յեղափոխութեան: Փետրուար 18ն էր, որ գրել տուաւ Լենինի հռչակաւոր նամակը Միսնիկեանին, խոհեմութեան իմաստուն յորդորներով. «Հայաստանը Ռուսաստան չէ»: Բայց ինչ որ հասկըցան Լենինները, մինչեւ այսօր ալ անըմբռնելի փետրուար 1928

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ «ԳՐՈՇԱԿ»-Ի

ԱՆՋՐՊԵՏԱԳՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

«ՔՈԼՈՒՄԳԻԱ»Ի ԱՂԵՏԸ ԱՆՋՐՊԵՏԱԳՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՅՔԸ ՊԻՏԻ ԴԱՆԴԱԿԵՑՆԷ

Ամերիկյան «Քոլումբիա» անջրպետանալը Փետրուար 1ին, 16 օրուան առաքելութենէ մը ետք, տարանջատուեցաւ երկրագունդ վերադարձին՝ վերածուելով կրակի գունդի մը, սպաննելով անձնակազմի 7 անդամները եւ այրած բեկորներ ցիրուցան ընելով լայնածիր շրջանի մը մէջ:

Յարդ յստակ չէ, թէ ի՞նչ պատճառով անջրպետանալը տարանջատուած է երկրագունդին վերեւ 65 քմ. բարձրութեան: Այս մասին քննութիւններ բացուած են, սակայն մասնագետներու կարծիքով, ամիսներ անհրաժեշտ պիտի ըլլան աղետուն պատճառը գտնելու համար:

ՆԱՍԱի տնօրէն Շոն ՕՔիֆ անցեալ շաբաթավերջին Ներկայացուցիչներու Տան եւ Երակոյտի միացեալ յանձնախումբի մը առջեւ վկայութիւն տալով՝ յայտնած է, թէ տարանջատման պատճառը պիտի գտնուի եւ անհրաժեշտ միջոցառում-

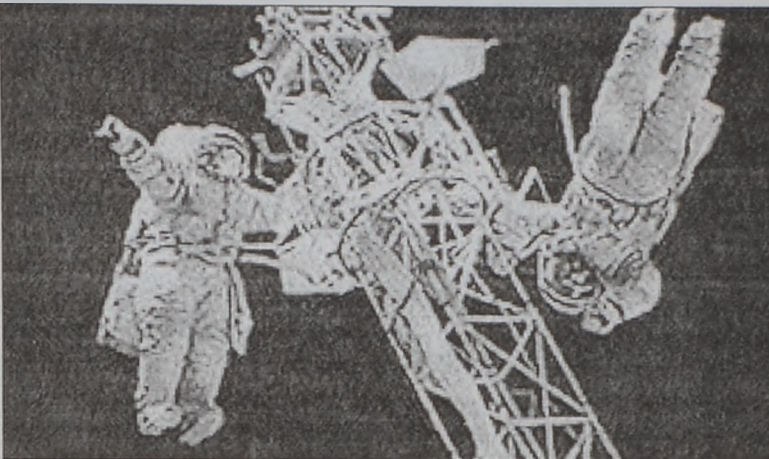
ները պիտի առնուին:

Աճ կոչ ուղղած է, որ ՆԱՍԱի աշխատանքին համդէպ գորակցութիւնը շարունակուի:

Մէկ բան յստակ է, թէ մարդու դէպի անջրպետ առաջին քռիչքէն 40 տարի ետք անջրպետագնացութիւնը կը շարունակէ ըլլալ վտանգաւոր գործընթաց մը, որ կը վերաբերի այնքան մեծ ուժերու եւ արագութիւններու, որ թէ որեւէ բան խանգարուի, անձնակազմը դժուար թէ կարենայ իր կեանքը փրկել:

Միւս կողմէ, յստակ է նաեւ, թէ աղետը լուրջ հարցադրումներու պիտի մղէ անջրպետային ապագայի հետախուզութիւններու, Անջրպետային Միջազգային Կեդրոնին ապագային մասին եւ ինքնաբերաբար պիտի դաճողացնէ հետախուզութեան ընթացքը:

ԱՆՋՐՊԵՏԱՅԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԻՆ ԱՊԱԳԱՆ՝ ՄՏԱՀՈԳԻՉ

Անջրպետային Միջազգային Կեդրոնը մեծ հարուած ստացած է «Քոլումբիա»ի կորուստին պատճառով: Ներկայիս հոն կը գտնուին երկու անբերկացի եւ մէկ ռուս աստղաճառորդներ:

Արդէն իսկ ուշացումներ, նիւթական չարցեր եւ անոր գոյուծեան իսկ պատճառներուն մասին բանալէն մը դիմագրաւող Անջրպետային Միջազգային Կեդրոնը (Այ. Էս. Էս.) մեծ եւ անդամաւոր չարուած մը ստացած է «Քոլումբիա»ի կորուստին պատճառով:

Մասնագէտներ կը յայտնեն, թէ երկրագունդին շուրջ ծիրի վրայ թռչող կեդրոնը, որուն կառուցման ո՛չ իսկ մէկ երրորդը տակաւին աւարտած է, կրնայ երկար ժամանակ չգործածուիլ կամ անոր անձնակազմին թիւը չափազանց փոքր մնալ, եթէ ՆԱՍԱ արագօրէն չլուծէ «չաթը»ներուն չարքը:

Ռուսական Անջրպետագնացութեան Գործակալութիւնը անցեալ շաբաթ կը յայտնէր, թէ կեդրոնին անձնակազմը ներկայ երեքէն երկուքը կրնայ իջնել, մինչ 16 պետութիւնները, որոնք անոր ետին կը կանգնին, պայքար կը մղեն զայն ծիրի վրայ պահելու համար, առանց «չաթը»ներու օժանդակութեան:

«Շաթը»ները 7 հոգիինոց անձնակազմ, վառելիք եւ գիտական ծանր սարքեր կը փոխադրէին 95 միլիարտ տոլար արժողութեամբ կեդրոնին:

Այժմ անիկա կախեալ է ռուսական բեռնատար «Փրոկրէս» եւ մարդատար «Սոյուզ» անջրպետանալէն՝ ծիրի վրայ մնալու համար: Կարճ տեւողութեան վրայ, անձնակազմի մէկ անդամէ հրաժարելով, կարելի պիտի ըլլայ կեդրոնին վրայ շուրջ, ռուսաստանէն եւ վառելիքով խնայել եւ «Սոյուզ»ով (որ 3 անձերու համար կառուցուած է) յաւելել բեռներ զրկել:

«Ռոքաւիթոսմոս» գործակալութեան բանբերը ըստ է, թէ անձնակազմին կրճատումը ընտրանքներէն մէկն է: Ապագային կեդրոնին մէջ պիտի մնան մէկ ամբերկացի եւ մէկ ռուս աստղաճառորդ, յայտնած է ան: Ներկայիս անձնակազմը կը բաղկանայ երկու ամբերկացի եւ 1 ռուս աստղաճառորդներէ, որոնք Մարտին պէտք է վերադառնալին «Աթլանթիս» «չաթը»ով: Սակայն այժմ անոնք պէտք է սպասեն «Սոյուզ»ի մը, որ ամէնէն կանուխը Ապրիլին պիտի հասնի կեդրոն:

«Փրոկրէս» անջրպետանալը անցեալ շաբաթ անջրպետային կեդրոնը յաջող կերպով բարձրացուցած է դէպի աւելի բարձր ծիրը:

Երկրագունդին ձգողական ուժով ազդեցութիւնը կը նշանակէր, թէ այդ գործողութիւնը պէտք է տեղի ունենար արգիլելու համար կեդրոնին, որ դանդաղօրէն դէպի երկրագունդ իջնէ:

Այդ աշխատանքը սովորաբար կը կատարուէր ամբերկան ուժով «չաթը»ներուն կողմէ:

Գործողութեան առաջ կեդրոնը, որ օրական շուրջ 183 մեթր վար կ'իջնէ երկրագունդի մակերեսէն 406 քիլոմետր եւ 382 քիլոմետր բարձրութեամբ ծիրի վրայ կը թաւալէր:

Յարդ կեդրոնը կազմելու համար նախատեսուած «չաթը»ներու շուրջ 40 առաքելութիւնէ միայն 20 տեղի ունեցած է: Նպատակը մինչեւ 2006 զայն զբարդ դիպական գիտաշխատանքի վերածել էր: Ներկայիս անիկա կը կընէ 130 թոն, մինչդեռ կը նախատեսուի, որ անոր ծանրութիւնը 450 թոնի բարձրանայ:

Այս տարի «չաթը»ի վեց առաքելութիւններ կը նախատեսուէին՝ նոր միաւորներ փոխադրելու եւ միացընելու համար կեդրոնին: 36 աստղաճառորդներ այս տարի պիտի այցելէին կեդրոնը՝ «չաթը»ի 5 թռիչքներով, իսկ 6 աստղաճառորդներ՝ «Սոյուզ»ի երկու թռիչքներով:

Այդ ծրագիրին իրականացումը այժմ անկարելի է բնականաբար:

Ռուսիա ո՛չ միայն նիւթականը, այլ նաեւ սարքերուն համար անհրաժեշտ նիւթեր չունի «չաթը»ներուն ձգած բաց գոյրու համար: Ի տարբերութիւն «չաթը»ներուն՝ անոր անջրպետանալը կրկին գործածելի չեն: Աւելին՝ անոր ճիւղերը ամբերկան «չաթը»ներուն փոխադրած ապրանքներուն չնչին մէկ համեմատութիւնը միայն կրնան փոխադրել:

Ռուսական Անջրպետագնացութեան Գործակալութեան բանբեր Մարգարէ Կարպուտով յայտնած է, թէ Ռուսիա ունի միայն 5 տարմադրելի անջրպետանալ «Սոյուզ» հրթիռներ եւ 3 «Փրոկրէս» անջրպետանալ, եւ թէ անիկա ժամանակի կը կարօտի նորերը կառուցելու համար:

Նոյնիսկ եթէ Մ. Նահանգներու եւ Ռուսիոյ միջեւ գործակալութիւնը յանգի հոն, ուր Ուաշինկթոն Մոսկուայի վճարէ յաւելեալ առաքելութիւններու համար, անհնարաւոր կը նկատուի, որ Ռուսիա կարենայ կառուցել աւելի մեծ թիւով հրթիռներ, քան անոնք, որոնք արդէն կառուցման ընթացքի մէջ են: «Ռոքաւիթոսմոս» նիւթական տագնապ կը դիմագրաւէ ինքնուրուի Միւսկովեան քայքայումէն ի վեր:

Ռուսիոյ կառավարութիւնը գործակալութեան տարեկան աւելի քան 1 միլիարտ տոլարի հասնող կարիքին հազիւ 20 քա. հարիւր կրնայ հայտնաբերել:

Անջրպետագնացութեան ծրագիրին համար անհրաժեշտ գումարին մէկ մասը կու գայ օտար արբանեակներու արձակումներէ եւ անջրպետային գրաստանութիւնէ:

Սակայն որեւէ կարելիութիւն չկայ, որ Ռուսիա ձեռնարկէ առաքելութիւններու, որոնք այժմ առկայուած են Մ. Նահանգներու մէջ:

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱԾԵԱՆ (Աղբիւրներ՝ «ՌՈՅՈՐԸ», «ԱՅՓ», ԵՒ «ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.»)

ԱՆՋՐՊԵՏԱԳՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

Հակառակ անոր որ անջրպետագնացութիւնը անբան դիւրին եւ գրեթէ «սովորական» կը թուի ըլլալ, աստղաճառորդները շատ լաւ կը գիտակցին անոր ներկայացուցած վտանգներուն:

Երկրագունդին մթնոլորտէն դուրս գալ եւ ծիրի վրայ հաստատուելը հակայ ուժերէ եւ «էներժի»ներէ հազիւ թէ հակակշիռող ազատագրում կ'ենթադրէ:

Իսկ ծիրէ երկրագունդ վերադարձը կը նշանակէ, թէ անջրպետանալուն տրուած «էներժի»ն, որպէսզի անիկա դուրս գայ երկրագունդէն, պէտք է չէզոքացուի:

Մասնագէտներու համաձայն, անջրպետանալի մը արձակումը եւ անոր երկրագունդին մթնոլորտը մուտքը ամէնէն վտանգաւոր պահերն են: Եթէ որեւէ բան սխալ ընթացք ստանայ, ասիկա արագօրէն տեղի կ'ունենայ՝ առանց փրկութեան կարելիութիւն ձգելու:

Քննիչներ անցեալ շաբաթավերջին յայտնած են, թէ երկրագունդին մթնոլորտին մէջ «Քոլումբիա»ի մահացու մուտքին ընթացքին անոր ձախ կողմը արձանագրուած չափազանց բարձր տաքութեան պատճառը կրնայ տաք փլամման եղած ըլլալ:

Փլամման գերտաքացած կազն է, որ անջրպե-

ԱՆՋՐՊԵՏԻՆ ՄԵՉ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԱԳՆՈՒԹԻՒՆԸ ԻՆՔՆԻՆ ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ

Անջրպետի մէջ մարդկային գործունէութեան տարողութիւնը վտանգ կը ներկայացնէ աստղաճառորդներուն համար, նախապէս տեղի ունեցած առաքելութիւններէ մնացած «ծիպացող» բեկորներու հետ բախումի վտանգին պատճառով:

Ծիրի վրայ ներկայիս կան մարդու կողմէ ձգուած 10 սանթիմետրէն աւելի մեծ շուրջ 10 հազար բեկոր եւ, հաւանաբար, տասնեակ միլիոնաւոր նոսր քան 1 սանթիմետր մեծութեամբ բեկորներ:

«Քոլումբիա»ի աղետէն շաբաթ մը ետք ՆԱՍԱի մասնագետներ կ'ըսէին, թէ այս կարելիութիւնը նկատի ունենալ, առանց սակայն իսկապէս փաստ գտած ըլլալու, թէ անջրպետանալու հարուած ստացած է որեւէ բեկորէ: Պէտք է նշել, թէ որեւէ առաքելութեան առաջ ամբերկան օդուքը եւ ՆԱՍԱ անջրպետանալուն ծիրը կ'ուսումնասիրեն ապահովելու համար, թէ անիկա որեւէ ծանօթ բեկորի պիտի չհանդիպի: Հետեւաբար աղետին կապուած այս տեսութիւնը թելական է:

տանալը շրջապատած է, մինչ անիկա Փետրուար 1ին կը սուրբար դէպի «Քե-նետի» անջրպետագնացութեան կեդրոնին մէկ էջուղին: Փլամման սովորաբար կը պատէ արագօրէն իջնող անջրպետանալը, սակայն, բոս նախնական քննութիւններու, այս անգամ անիկա կրնայ մտած ըլլալ «Քոլումբիա»ի պաշտպանող մակերեսէն ներս:

Աղետին շուրջ քննութիւն տանելու համար յատուկ կազմուած յանձնախումբերէն մէկը յայտնած է սակայն, թէ ջերմութիւնը այնքան բարձր եղած է, որ անոր պատճառը չի կրնար թելուցել վերջին վայրկեաններուն ջերմութեան պաշտպանող մէկ կտորի բացակայութիւնը ըլլալ:

Ասիկա կարեւոր է, որովհետեւ հարցադրումները կեդրոնացած են այն կարելիութեան վրայ, որ «Քոլումբիա»ի ջերմութեան պաշտպանող խաւը կազմող կտորներէն մէկը տեղի է եղած է անջրպետանալուն արձակումէն շուրջ 80 երկվայրկեան ետք, երբ բարձր արագութեամբ տաքին ընդունարանէն կտոր մը «Փոմ» ինկած է անոր վրայ:

«Քոլումբիա» սովորական, գլխաւորաբար գիտական առաքելութեամբ մը Յունուար 16ին արձակուած էր դէպի անջրպետ՝ կենսաբանական, բժշկական եւ բնագիտական շարք մը

փորձարկումներ կատարելու համար: Այս վերջին առաքելութիւնը «Քոլումբիա»ի 28րդն էր (STS-107 առաքելութիւնը):

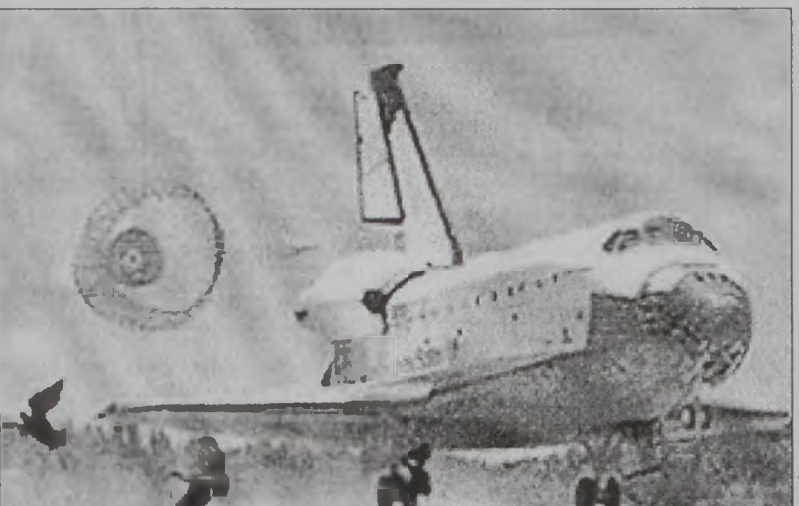
Անիկա ամէնէն հինն էր այն անջրպետանալու, որոնք երկրագունդէն դուրս իրենց առաքելութիւնը աւարտելէ ետք կը վերադառնան («չաթը»):

«Շաթը»ներու ընդհանուր 113 արձակումներուն երկուքը միայն ձախողութիւն արձանագրած են: Ինքնին ասիկա մեծ թիւ մը չէ, սակայն եթէ անոր առօրեայ առումով մօտենանք եւ նոյն վիճակագրութիւնը արձանագրուի առօրեայ ճամբորդութեանց, ապա, կ'ըսեն մասնագէտներ, ուրեք անգամ, որ օրը անգամ մը իր ինքնաշարժը կը վարէ գործի հասնելու եւ վերադառնալու համար, բախտաւոր պիտի ըլլայ մինչեւ ամսուան վերջ պարիսպով:

«Շաթը»ի առաջին արկածը տեղի ունեցած էր 1986 թ. Յունուար 12-ին, երբ «Չէլենջըր» անջրպետանալը (STS-51-L առաքելութիւնը) պայթած էր արձակումէն 80 երկվայրկեան ետք՝ սպաննելով 7 աստղաճառորդները:

Ի տարբերութիւն «Չէլենջըր»ի՝ ՆԱՍԱ այս անգամ կորսուած անջրպետանալը փոխարինելու ընտրանքը պիտի չունենայ: 1986ին ՆԱՍԱ յաւելեալ կտորներու հսկայ պահեստ մը ունեցած է. անոնք օգտագործուած են բարեփոխումներու ճամբով վերածուելու «էնտել» անջրպետանալուն, որուն Մայիս 1992ի առաջին առաքելութիւնը հարցադրուած էր: Սակայն 1992ի առաջին առաքելութեանց անելի մատնուած արբանեակի մը փրկութիւնը եղած է: «Տիւսթ-Էրի», որ ներկայիս վերապրող «չաթը»ներուն ամէնէն հինն է, 18 տարի է ի վեր կ'օգտագործուի: «Աթլանթիս» 17 տարի է ի վեր կը գործածուի:

Ներկայիս «չաթը»ներու նաւատորմը բաղկացած է 3 անջրպետանալերէ, որոնք սակայն առայժմ գեծիմաստ չարժեք ունենան շուրջ, մինչեւ որ յատկանայ «Քոլումբիա»ի աղետին

1 Փետրուար 2003ի աղետէն առաջ «Քոլումբիա» անջրպետանալը 27 յաջող առաքելութիւններու ձեռնարկած էր:

պատճառը: Անցնող քանի մը տարիներուն ՆԱՍԱ արտաշայտուած է, թէ «չաթը»ներու նաւատորմը կրնայ տակաւին 20 տարի եւս գործածել: Այժմ սակայն այս վերլուծումը պէտք է վերանայուի:

«Քոլումբիա»ի աղետը բնականաբար թափ պիտի տայ յաճախ յետաձգուած «չաթը»ները փոխարինող անջրպետանալներու մշակման ճիգերուն, եթէ նման որոշում

կազմէ «Քոլումբիա»ի աղետը, իլւած է գոհեր: Յունուար 1967ին ամբերկացի 3 աստղաճառորդներ «Ափոլո 1»ի մէջ ծայր տուած հրէճի մը գոհ գացած են: Անոնք Քէյփ Գաւանթի վրայ մէջ արձակուած կեդրոնը մը կը կատարէին, երբ պատճառ է արկածը:

Երեք ամիս ետք խորհրդային աստղաճառորդ մը՝ Վլատիմիր Քոնտարով, մահացած է «Սոյուզ 1»ի մէջ, 26 ժամուան թռիչքէ մը ետք: Ան մահացած է, երբ երկրագունդ մուտքի ընթացքին անկարգել մը չէ բացուած, եւ անջրպետանալը ջախջախուած է:

1971 Յունուարին մրցանիչ կտրած 24 օրուան առաքելութեան մը ետք, խորհրդային 3 աստղաճառորդներ երկրագունդի մթնոլորտին մէջ մուտքի ընթացքին մահացած են սխալմամբ անոնց «Սոյուզ-11» անջրպետանալուն մէջ ճնշումը մեծ համեմատութեամբ նուազելէ ետք:

1986 Յունուարին «Չէլենջըր» «չաթը»ին պայթումը 7 գոհ իլւած է, նման՝ «Քոլումբիա»ին, որուն աղետը եւս 7 գոհ իլւած է:

Պէտք է նշել, թէ շատ աւելի մեծ թիւով մարդիկ գոհ գացած են անջրպետագնացութեան կապուած արկածներու մէջ, անջրպետանալուն արձակումէն առաջ իսկ:

1960 Չոկտեմբերին 91 հոգի մահացած է, երբ հրթիռ մը պայթած է Լազարուսի մէջ (նախկին ինքնուրուի Միւսկովեան կեդրոնը): 20 տարի ետք 50 արհեստագէտներ գոհ գացած են, երբ «Վոսթոք» սփայր հրթիռ մը պայթած է զայն վառելիքով լիցքաւորելու ընթացքին: Խորհրդային իշխանութեան սեփականութիւնը դարձած է միայն 1989ին:

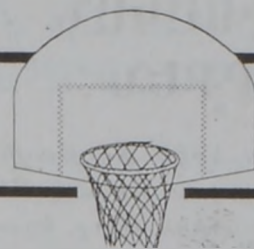
Արձանագրուած են նաեւ մագապուրծ փրկութիւններ, որոնք նորագոյնը տեղի ունեցած է 1997ին, երբ ռուսական «Միր» անջրպետային կեդրոնը բախած է մատակարարման անջրպետանալուն մը:

Մէկ բան յստակ է, թէ ի՞նչ ալ ըլլայ պարագան, անջրպետագնացութիւնը միշտ ալ վտանգաւոր պիտի ըլլայ:

41 ՏԱՐԱԳՆԱԿ ԸՆԹԱՅՔԻՆ 21 ԱՍՏՂԱՆՎՈՐԳ ՉՈՂՈՒԾ 1961էն ի երբ խորհրդային աստղաճառորդ Երկրի Կակարին երկրագունդին շուրջ ծիրի վրայ կ'անցնէին շուրջ: Սակայն ճարտարագիտական չարցեր մղած են ամբերկան գործակալութիւնը 2001ին հրաժարելու այդ ծրագիրէն:

Սակայն անոր ձգած ժառանգը, որուն մաս կը

Մ Ա Ր Ջ Ա Կ Ա Ն Ա Շ Խ Ա Ր Հ

ՃԱՐՏԱԿ ԿՐԻՆՆԵՐՈՒՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԻՆՆԵՐՈՒՆ

Անցնող երկու շաբաթներուն, Ֆրէնչերու ակումբին մէջ տեղի ունեցան Լիբանանի ճատրակի աղջկանց ախոյեանութեան մրցումները, որոնց իրենց մասնակցութիւնը բերին 8 վարպետուհիներ:

Ախոյեանութեան 7 հանգրուաններուն Հ. Մ. Բ. Մ. ակումբի քոլեճի Սիւզան եւ Քնարիկ Մուրատեան ոչ մէկ պարտութիւն կրեցին եւ իրենց միջեւ ճակատամարտ վերջ գտաւ հաւասարութեամբ: Այսպիսով անոնք ապահովեցին 6,5 միակէտ: Ընդհանուր համար Լիբանանի աղջկանց ախոյեան հանդիսացաւ 4րդ անգամ ըլլալով (1995, 1999, 2002, 2003): Նշենք, որ միջազգային վարպետ Քնարիկ Մուրատեան ախոյեանութեան տիտղոսին տիրացած է 5 անգամ (1996, 1997, 1998, 2000, 2001):

Յատկանշական էր նաեւ երկու այլ Հ. Մ. Բ. Մ. ակումբներու՝ Լիբանանի մինչեւ 12 տարեկան աղջկանց բերորդ Մարիա Թոսունեանի, եւ մինչեւ 10 տարեկան աղջկանց փոխ ախոյեան Մեղրի Կիրակոսեանի մասնակցութիւնը: Անոնք թէեւ փայլուն արդիւնքներ չկրցան արձանագրել աւելի փորձառու վարպետուհիներու դէմ, սակայն անպայման որ յառաջիկայ տարիներուն իրենց մասին խօսիլ պիտի տան:

Ստորեւ կը ներկայացնենք ախոյեանութեան վերջնական դասաւորումը:

	ԿէՏ
1.- Սիւզան Մուրատեան	6,5
2.- Քնարիկ Մուրատեան	6,5
3.- Եւսէմ Մախլուֆ	5
4.- Սարա Թորպէլ	3,5
5.- Ղատա Միքաթի	3
6.- Մայա Ժալուլ	2,5
7.- Մարիա Թոսունեան	1
8.- Մեղրի Կիրակոսեան	-

ԳԱԳԻԿ ՕՂԱՆՆԷՍԵԱՆ ԱՅՑԵԼԵՑ ՆԱԽԱՐԱՐ ՍԵՊՈՒՀ ՅՈՎՆԱՆԵԱՆԻ

Ճատրակի պատուիրակութիւնը՝ Գախարար Սեպուհ Յովնանեանի մօտ

Երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարար Սեպուհ Յովնանեան երէկ ընդունեց Լիբանանի ճատրակի ֆետերասիոնի նախագահ Օմար Հաուրին եւ անոր ընկերակցող Եւրոպայի ճատրակի ֆետերասիոնի նախագահ Գազիլ Օհաննէսեան, որ միեւնոյն ժամանակ Հայաստանի ճատրակի ֆետերասիոնին ընդհանուր քարտուղարն է:

Իր խօսքին մէջ Օհաննէսեան ըսաւ, թէ ապագային գծով ունի բազմաթիւ ծրագիրներ Լիբանանի ճատրակի ֆետերասիոնին հետ, նկատի ունենալով, որ Լիբանանի մէջ կը գտնուին բազմաթիւ ճատրակի վարպետներ, որոնք ապագային մեծ յոյսեր կը ներշնչեն:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՊԱՍԵԹՊՈԼ

ԱՅՍՕՐԻ Հ.Մ.Բ.Մ. - ՄՈՒԹԹԱՀԷՏ

Լիբանանի պատեթպոլի բաժակի մրցաշարքին Ա. հանգրուանի մրցումներուն, այսօր՝ Երեքշաբթի Հ.Մ.Բ.Մ. տղոց ներկայացուցչական խումբը կը ճակատի Գ. դասակարգի մաս կազմող Մուսթաֆա խումբին դէմ: Մրցումը տեղի կ'ունենայ ժամը 21:00ին, Բֆարճպայի դաշտին վրայ:

ՔԱԼՉԻՕ

ԵՈՒՎԵՆԹՈՒՍ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽԻ ԴԻՐՔԸ

Իտալիոյ ֆուտբոլի ախոյեանութեան (Քալչիօ) 21րդ հանգրուանի մրցումներուն, Միլան քաղաքի երկու խումբերուն՝ Ա. Սէ. Միլանի եւ Ինթեր Միլանի արձանագրած ձախող արդիւնքներէն զտուելով Եւրոպայի ճատրակի ֆետերասիոնի ղեկավար Ստորեւ 21րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները:

Ա. Սէ. Միլան - 2-1
Լաչիօ Ռոմա - 2-2
Բարճապայ - 1-1

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՅՈՒԹՊՈԼ

ՃԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԴԻՆԵՆԵՐՆ ՈՒ ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄԸ

Լիբանանի ֆուտբոլի Ա. դասակարգի ախոյեանութեան 13րդ հանգրուանի եւ Բ. դասակարգի ախոյեանութեան 15րդ հանգրուանի մրցումներուն, արձանագրուեցան հետեւեալ արդիւնքները:

Ա. ԴԱՍԱՎՈՐՈՒՄ

Ստորեւ՝ դասաւորումը	Մ.	Գ.	ՆՇ.	ՍՏ.	ԿէՏ	
1.- Ահտ	9	2	2	23	12	29
2.- Նրժմէ	8	3	2	23	12	27
3.- Օլիմփիք	8	2	3	22	8	26
4.- Թ. Սուր	6	7	0	22	13	25
5.- Ա.Գար	6	5	2	25	14	23
6.- Սաժէս	5	3	5	16	15	18
7.- Պըրժ	4	2	8	11	20	14
8.- Սաֆա	3	4	6	14	19	13
9.- Մապարա	2	4	7	13	25	10
10.- Շ. Սահէլ	1	6	6	14	22	9
11.- Սալամ	2	3	8	15	24	9
12.- Ախաա	2	3	8	7	20	9

Բ. ԴԱՍԱՎՈՐՈՒՄ

Ստորեւ՝ դասաւորումը	Մ.	Գ.	ՆՇ.	ՍՏ.	ԿէՏ	
1.- Հ. Մ. Բ. Մ.	11	2	0	35	7	35
2.- Հ. Մ. Մ.	9	2	2	35	20	29
3.- Իսլան	5	6	2	20	13	21
4.- Ռիատա	4	6	3	18	16	18
5.- Շապապ	5	3	5	13	15	18
6.- Իժմիմահի	5	3	5	15	19	18
7.- Ռասիմկ	5	2	6	18	18	17
8.- Նապարի	4	4	5	18	22	16
9.- Նահաա	5	0	8	14	21	15
10.- Մահապապ	3	3	7	14	24	12
11.- Սալտա	3	1	9	12	24	10
12.- Հըրրիէ	2	2	9	13	24	8

ՊՈՒՆՏԵՍԼԻԿԱ

Օլիմփիք - Սաֆա 2-1
Իժմիմահի - Իսլան 1-2
Հ. Մ. Մ. - Մահապապ 4-1
Հ. Մ. Բ. Մ. - Ահի Սալտա 2-0
Նահաա - Իսլան 0-1
Նապարի - Ռասիմկ 2-2
Շապ. Թրիփոլի - Հըրրիէ 1-0

ՉՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԴԻՆԵՆԵՐՆ ՈՒ ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄԸ

Գերմանիոյ ֆուտբոլի ախոյեանութեան (Պուլտայիկա) 21րդ հանգրուանի մրցումներուն, արձանագրուեցան հետեւեալ արդիւնքները:

ՊՈՒՆՏԵՍԼԻԿԱ

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿէՏ	ՆՇ.	ՍՏ.
1.- Պայերն Միւնխի	47	45	15
2.- Պորուխա Տորֆմունտ	39	35	17
3.- Շթութկաթթ	36	33	26
4.- Շալքէ	35	29	21
5.- Վերտըր Պրեմըն	34	37	33
6.- Համպուրկ	33	27	26
7.- Հերթա Պրիմ	32	28	25
8.- 1860 Միւնխի	31	31	32
9.- Պոխում	29	37	36
10.- Հանգա Ռոսթոք	27	24	25
11.- Վոլֆսպուրկ	26	23	26
12.- Արմինիա Պիլքֆելտ	25	24	29
13.- Նիւրեմպերկ	24	27	34
14.- Հանովըր 96	23	29	41
15.- Պայեր Լեյքըրուզըն	20	26	36
16.- Քոթպուս	20	21	39
17.- Պ. Մեոնընկլատպախ	19	20	26
18.- Քայզըրսլաուերըն	18	23	33

ՊՈՒՆՏԵՍԼԻԿԱ

Ֆրայբուրկ 0 - 2
Քոթպուս - Հանովըր 96 3 - 0
Համպուրկ - Վոլֆսպուրկ 2 - 0
1860 Միւնխի - Պայերն Միւնխի 0 - 5
Նիւրեմպերկ - Վերտըր Պրեմըն 1 - 0
Պայեր Լեյքըրուզըն - Հանգա Ռոսթոք 1 - 2
Պորուխա Տորֆմունտ - Պոխում 4 - 1
Շալքէ - Շթութկաթթ 2 - 0
Արմինիա Պիլքֆելտ - Քայզըրսլաուերըն 1 - 1

ՍՊԱՆԻՈՅ ՅՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՌԷԱԼ ՄՈՍԿՅԱՏ ԵՒ ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱՆ

Սպանիոյ ֆուտբոլի ախոյեանութեան 22րդ հանգրուանի մրցումներուն, առաջին դիրքը զբաղեցրած Ռէալ Մոսկոտա եւ 2րդ դիրքը զբաղեցրած Ռէալ Մատրիտ կրեցին եղանակի իրենց երկրորդ պարտութիւնը, երբ օտար դաշտերու վրայ յաջողաբար պարտուեցան Ռէալ Պեթիսէն (3-2) եւ Օսասունայէն (1-0): Պարսելոնա քաղաքի տերպին՝ Էսփանիոլի եւ Պարսելոնայի միջեւ վերջ գտաւ երկրորդին յաղթանակով (2-0):

Ստորեւ՝ 22րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները:

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿէՏ	ՆՇ.	ՍՏ.
1.- Ռէալ Մոսկոտա	44	38	27
2.- Ռէալ Մատրիտ	42	46	23
3.- Վալենսիա	42	36	17
4.- Տեփոթիլո Բորուցա	39	31	25
5.- Սելթա Վիլո	36	27	20
6.- Ռէալ Պեթիս	36	35	30
7.- Աթլ. Մատրիտ	32	35	28
8.- Աթլ. Պիլպաօ	29	34	37
9.- Վիարեալ	28	22	24
10.- Ալաւէս	28	27	33
11.- Պարսելոնա	27	31	30
12.- Մալախ	27	28	28
13.- Ռէալ Վալադոլիտ 2	21	25	
14.- Օսասունա	27	24	27
15.- Մալորքա	27	25	37
16.- Սելիլա	26	17	18
17.- Ռասիմկ Սանթապոլ	26	26	29
18.- Էսփանիոլ	22	24	33
19.- Ռայօ Վալենսիա	22	22	32
20.- Բեթրէաթիլո Հուելպա	15	18	45

ՊՈՒՆՏԵՍԼԻԿԱ

Ռատինգ 0-0
Էմփոլի - Փերուցիա 1-1
Փարմա - Եւրոպայ 1-2
Փիլաշենցա - Պոլոնիա 3-1
Ռեթիցա - Քոմօ 4-1
Թորինո - Ռոտեմա 1-1
Ա. Էս. Ռոմա - Պրեշիա 0-0
Քիեւո - Ինթեր Միլան 2-1

ԱՆԳԼԻՈՅ ՅՈՒԹՊՈԼԻ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑԱՆԵՐՈՒՆ

ԱՐՄԵՆԱԼ ՀԱՍԱՒ ԲԱՌՈՐԴ ԱՄԱՐՏԱԿԱՆԻՆ

Անգլիոյ ֆուտբոլի բաժակի մրցաշարքին Ե. հանգրուանի մրցումներուն, տիտղոսակիր Արսենալ ապահովեց բառորդ աւարտականի մրցումներուն իր տոմարը, երբ 2-0 արդիւնքով յաղթանակ մը արձանագրեց Մանչեսթըր Եւնայթեթի դէմ, այս վերջինին դաշտին՝ «Օլտ Քրէֆորտ»ի մէջ: Մրցումին ներկայ էր աւելի քան 67 հազար համակիր: Լոնտոնեան կազմին երկու կողմը նշանակեցին պարագլխի էտու (35րդ) եւ Ֆրանսաքի Սիլվէն Ուիլքինս (52րդ):

Իր արձանագրած այս յաղթանակէն ետք, Արսենալ ձեռով մը իր վրէժը լուծեց նոյն այս մրցաշարքին գծով իր կրած պարտութեան, երբ 1999ին անկէ պարտուած էր կիսաւարտականին իր կատարած մրցումին: Նշենք, թէ այս եղանակին Արսենալ երթին իր կատարած մրցումին (ախոյեանութիւն) 2-0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Մանչեսթըրէն՝ «Օլտ Քրէֆորտ»ի մէջ:

Նշենք, թէ այս մրցումին, Մանչեսթըր Եւնայթեթի կազմին կը բացակայէր արժանիքի նուան Սեպաթիան Վերոն (վիրաւոր), իսկ Արսենալէն՝ Ֆրանսաքի Թիերի Հանրի եւ պրագլխի ժիլպըրթօ Սիլվա:

Արսենալի արձանագրած այս յաղթանակը նկատուեցաւ բաւական կարեւոր: Առաջին հերթին անկազմազուրկ հանգիստ մրցում մը պիտի կատարէ իր դաշտին «Հայպըրթ»ի մէջ, երբ հերթնակալէ Այաքս Ամսթերտամը «Չէմփրենզ Լիկ»ի ֆուտբոլի մրցաշարքին Գ. հանգրուանին գծով: Մարզիչ Արսէն Վենկերի մարզիչները, այլ պատճառ մըն ալ ունին աւելի հանգիստ մրցում մը կատարելու նկատի ունենալով, որ անոնք ախոյեանութեան գծով իրենց կատարելիք յաջորդ մրցումները կը կատարեն աւելի հանգիստ, թէեւ այժմ անոնք երեք կէտի առաւելութիւն մը ունին 2րդ դիրքը զբաղող Մանչեսթըր Եւնայթեթի վրայ: Նշենք, թէ «Չէմփրենզ Լիկ»ի ֆուտբոլի մրցաշարքին Գ. հանգրուանի մրցումներուն, մարզիչ Այաքս Ֆերկըսընի կազմը երկու օր ետք (Չորեքշաբթի) կը ճակատի Եւրոպայի դէմ:

Մանչեսթըրի գոլեր մնաց մրցաշարքին, երբ 1-0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Ուեսթհեմը: Մրցումին «որը» կը իր նշանակեց թոմի Սմիթ (65րդ) փենսիլիոյ:

Քառորդ աւարտականի մրցումներուն իր տոմար յաջողեցաւ ապահովել նաեւ Մանչեսթըրը, 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Նորիչ Միթլին: Եւնայթեթի Անտէրս Սվէնսըն (71րդ) եւ նորվեկիացի Ճօ Թիսիմ (73րդ) նշանակեցին յաղթական կազմին կողմը:

Յաղթանակ արձանագրողներու կարգին եղաւ նաեւ Եւրոպայի Եւնայթեթը, որ 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ուոլուտը, շնորհիւ թոմի Մոնիի (37րդ) եւ Փիթըր Նտրոյոյի (56րդ) նշանակած կողմը:

Ստորեւ՝ մնացեալ մրցումներուն արդիւնքները:

Քիլթալ ֓ալաս - Լիօ	1-2
Փուլմէմ - Պրոնկի	1-1
Սթըր Սիթի - Չելսի	0-2
Վուլվը - Ռոքսթըլ	3-1

ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԼԾԱԿՆԵՐ ՊԻՏԻ ՉՕԳՏԱԳՈՐԾԷ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Ռուստամեան վստահութիւն յայտնեց, որ բախտորոշ այս ընտրութիւններուն մէջ ժողովուրդը կը կարողանայ յստակօրէն զատորոշել հիմնականը՝ երկրորդականէն: Ան նկատել տուաւ, որ ամէն ճիգ կը թափուի, որպէսզի չկրկնուի 1996ի կեղծիքներով լեցուն ընտրութիւնը: Արմէն Ռուստամեան միաժամանակ անընդունելի համարեց նաեւ 1991ի ընտրութիւնը, որովհետեւ «թէեւ ժողովուրդի կամքով նախագահ ընտրուեցաւ, բայց այդ նախագահը փոխեց 1988ի ուղեգիծը: Մինչդեռ 1998ի ընտրութեան մենք սրբագրեցինք այդ ճիգը: Եւ այսօր անհրաժեշտ է շարունակել դէպի զարգացում տանող ուղին»:

ԵՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՐԴԻ ՊԱՏՈՒՐԱՎՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԵՑ ԸՆԿՆԱՆԱՆ

Հայաստանի խորհրդարանի նախագահ Արմէն Խաչատրեան երէկ ընդունեց Եւրոպական Խորհուրդի դիրտորակա պատուիրակութիւնը՝ լորտ Ռասէլ Ճոնսթընի գլխավորութեամբ:

Պատուիրակութեան անդամները հետաքրքրուած են նախագահական ընտրութիւններէն ետք կայանալիք խորհրդարանական ընտրութիւններով, քաղաքական դաշտին վրայ անոնց ազդեցութեան տարողութեամբ, եւ մասնապատիժի ջնջման հարցով:

Արմէն Խաչատրեան լուսարանեց, որ հակառակ անոր, որ Հայաստանի նախագահութեան թեկնածուները չեն անդադարած մասնապատիժի ջնջման, այսուհետեւ «Հայաստան կը լինէ իր ստանձնած պարտաւորութիւնները»: Խաչատրեան հաւաստիացուց, որ իշխանութիւնները յանձնառու են՝ ազատ եւ արդար ընտրութիւններ կայացնելու:

● Զ. Յ. Դ. «Միմոն Վրացեան» կեղրոն այցելեցին Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններուն հետեւելու համար Հայաստան ժամանած իրանի արտաքին գործոց նախարարութեան աշխատակիցներ: Իրանցի դիրտորակա ընտրութիւններուն ցուցաբերեցին նախագահական ընտրութիւններու նախընտրական ընթացքին եւ հաւանական արդիւնքներուն նկատմամբ: Զ. Յ.

ԿՐԵՍԼԻՆ ԵՒ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ ԿԸ ՀԵՐՔԵՆ

Ռուսական բանակը եւ կրեմլին երէկ փոփոխեցին հերթը անսպասելի տեղեկագիր մը, ըստ որում, Չեչենին մէջ ռուս զինուած զինուորներու թիւը եռապատիկ աւելի բարձր է քան ինչ որ պաշտօնապէս կը յայտարարուի:

«Իթար-Թասս» լրատու գործակալութիւնը, Ռուսիոյ բանակին հրամանատարութեան մէջ աղբիւրը մէջբերելով, երէկ հաղորդած է, որ Չեչենին մէջ շուրջ 4739 ռուս զինուոր սպանուած է, ինչ որ պաշտօնական թիւերուն եռապատիկն է:

Տեղեկագիրը ողջունած են մարդկային իրաւանց պաշտպան խմբակներ, իբրեւ ցուցանիշ, թէ կարգ մը պաշտօնատարներ սկսած են հաշտուել Չեչենինոյ արշաւին իսկական պատկերին հետ:

Տրուած թիւը օրական շուրջ 13 գոհի կը համապատասխանէ եւ ցոյց կու տայ, թէ Հոկտեմբեր 1999էն ի վեր Ռուսիա Չեչենինոյ մէջ շուրջ 15 հազար զինուոր կորսնցուցած է: Խորհրդային Միութիւնը, գէթ պաշտօնապէս նոյնքան զոհ արձանագրած է Աֆղանիստանի մէջ տասնամեակ մը տեւած պատերազմին:

«Իթար-Թասս» մէջբերած է նաեւ պաշտպանութեան նախարարութեան մէջ պաշտօնատարը, որ ըսած է, թէ ներկայիս 1257 ռուս զինուորներ, որոնք Չեչենինոյ արշաւին մասնակցած են, հիւանդանոց կը գտնուին:

Տեղեկանալի էտք թէ կրեմլին հերթած է պատմութիւնը, «Իթար-Թասս»ի մէջ թղթակիցը ըսած է, թէ կը հաստատէ եւ գորավիզ կը կանգնի լուրին եւ աղբիւրներուն:

Կրեմլինի մէջ Չեչենինոյ հարցերու պատասխանատու Սերգէյ Շասթրովսկի ըսած է, թէ «Իթար-Թասս»ի տեղեկագիրը կը ստուգէ, սակայն կը կասկածի, թէ անիկա իսկական է:

Ռուսիոյ երկրորդ մեծագոյն լրատու գործակալութիւնը «Ինթերֆաքս», արագօրէն յաղորդելով «Իթար-Թասս»ի տեղեկագիրին, նշած է պաշտպանութեան նախարարութեան պաշտօնատարներ, որոնք ըսած են, թէ 1999ին յարձակողականին սկսուածէն ի վեր միայն 4572 զինուոր սպանուած է:

Պաշտպանութեան նախարարութեան մէջ այլ պաշտօնատարը Ար. Այ. էյ. Նովոսիլով լրատու գործակալութեան ըսած է, որ «ստիկա առջին անգամը չէ, որ թղթակիցներ Չեչենինոյ մէջ մեր կորուստներուն մասին թիւերը կը չփոխեն»:

Սակայն մարդկային իրաւանց խմբակներ պաշտպանութեան նախարարութեան հերթումներուն գծով կասկած արտայայտած են:

«Ի տարբերութիւն ներքին գործոց նախարարութեան, պաշտպանութեան նախարարութիւնը կը մերժէ մահացած զինուորներու ցանկը հրատարակել», ըսած է Ալեքսանտր Չերքասով, որ մարդկային իրաւանց «Մեմորիլ» խմբակին պատասխաններէն է:

Միւս կողմէ, Չինուորներու Մայրերու Յանձնախումբը, որ երկար ատենէ ի վեր կասկածի տակ կ'առնէ պաշտօնական թիւերը, յայտնած է, թէ որեւէ կասկած չունի, թէ «Իթար-Թասս»ի տեղեկագիրը ճիշդ է: Յանձնախումբին նախագահը՝ Վալենթինա Մելնիքովան, յայտնած է.

«Մեր գնահատումները ցոյց կու տան, թէ աւելի քան 11 հազար զինուոր սպանուած է ճակատամարտերու կամ պատերազմին ստացած վէրքերու պատճառով եւ թէ կան աւելի քան 25 հազար վիրաւորներ»:

Եստիժովսկիի գրասենեակին գնահատումներով շուրջ 15 հազար չեչենի զինեալներ սպանուած են բախումներու ընթացքին:

Մարդկային իրաւանց խմբակներ կ'ըսեն, թէ Չեչենինոյ մէջ շուրջ 20 հազար քաղաքայիններ պատերազմին զոհ գացած են: Պաշտօնական թիւեր չկան այս գծով:

ԿՐԱՍԱՆ ԿԸ ԽՈՍՏՈՎԱՆԻ

Մինչ այդ, Վրաստանի նախագահ էտուարտ Շեւարտնանով երէկ խոստովանած է, թէ փոքր թիւով չեչենի զինեալներ, որոնք ռուսական ուժերուն դէմ կը պայքարին, Վրաստան ապաստանած են:

Շեւարտնանով շարժական իր գեկուցումին մէջ ըսած է, թէ վրացական իշխանութիւնները կը հայածեն չեչենի շուրջ 20 զինեալներ, որոնք հաստատուած են Չեչենինոյ սահմանակից Փանքիսի կիճին մէջ: Առաջին անգամ ըլլալով էր, որ նման թիւ մը կը տրուէր:

(ԱՅՓ)

ԹԱՍՈՍ ՓԱՓԱՏՈՓՈՒԼՈՍ...

Մամիթիսի հետ տեսակցութեան մը համար:

Սակայն ան երէկ յստակ դարձուցած է, թէ կ'ակնկալէ, որ Փափատոփուլոս գլխաւորէ յոյն կիպրական կողմը՝ վերջին փորձի բանակցութեանց, որոս կը նախատեսուի, որ ՄԱԿի ընդհանուր բարուղար Բոֆի Անան նախագահէ փետրուար 28էն առաջ կիպրոս ետօրեայ այցելութեան մը ընթացքին:

Քլերիտէս թղթակիցներու յայտնած է, թէ Ժողովուրդը որոշած է, թէ փոփոխութիւնը անհրաժեշտ է եւ «անշուշտ, ան, որ պէտք է բանակցութիւնները գլխաւորէ, նորընտիր նախագահն է»:

Այսուհանդերձ նորընտիր նախագահը, որ անկախութենէն ի վեր կըլղփափոխուի Փետրուար 24ին Աթէնք պիտի այցելէ, թէ Քլերիտէսը պիտի

Իսրայէլեան բանակը զինուորական գործողութիւններու թիրախ դարձուց իսրայէլական Համաս շարժումն ու անոր միջնաբերդը նկատուող Կազան, ուր Կիրակիէն Երկուշաբթի լուսցող գիշերուան ընթացքին սպաննեց երկու պաղեստինցիներ, ինչպէս նաեւ մահացու կերպով վիրաւորեց Համասի ղեկավար մը: Կազայի գիշերային ներխուժումը իսրայէլեան բանակին կողմէ մահացու զոհերու ցանկին մէջ անուանուած է Կազայի Կազանը, որ կը գտնուէին զինեալները: Բանակը մեկնաբանութիւն չկատարեց:

Բախումներու եւ փոխադարձ սպանութիւններու միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան կազմութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ԻՍՐԱՅԷԼ ԿԸ ՍԵՂՍԵ ԿԱԶԱՅԻ ՇՈՒՐՋ ՕՂԱԿԸ

Իսրայէլեան բանակը զինուորական գործողութիւններու թիրախ դարձուց իսրայէլական Համաս շարժումն ու անոր միջնաբերդը նկատուող Կազան, ուր Կիրակիէն Երկուշաբթի լուսցող գիշերուան ընթացքին սպաննեց երկու պաղեստինցիներ, ինչպէս նաեւ մահացու կերպով վիրաւորեց Համասի ղեկավար մը: Կազայի գիշերային ներխուժումը իսրայէլեան բանակին կողմէ մահացու զոհերու ցանկին մէջ անուանուած է Կազայի Կազանը, որ կը գտնուէին զինեալները: Բանակը մեկնաբանութիւն չկատարեց:

Բախումներու եւ փոխադարձ սպանութիւններու միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատարակած «Երուսաղէմի քաղաքապետութիւնը պիտի վստահուի փոխ քաղաքապետ Ուրաբաթի ղեկավարութեան, որ ըստ մարտի միջնորոտին մէջ, իսրայէլեան եւ պաղեստինեան պատերազմութիւններ երէկ Լոնտոն ուղղուեցան բանակցութեան կատարելու համար պաղեստինեան իշխանութեան բարեկարգումներու ծրագրին մասին: Երկու պատերազմութիւնները իրարու հետ պիտի չբանակցին: Անոնք հանդիպումներ պիտի ունենան խաղաղութեան միջազգային քառակիսի ներկայացուցիչներուն հետ, յայտնեց պաղեստինցի գլխաւոր բանագնաց Սաէպ Ուրաբաթ:

Իսրայէլի նոր կառավարութեան աշխատանքը կը շարունակուի: Երուսա-

ղէմի քաղաքապետ էհուտ Օլմէթի Կիրակի երեկոյեան հրամարտեց քաղաքապետի իր պաշտօնէն՝ մաս կազմելու համար Արիէլ Շարոնի կառավարութեան: Օլմէթի, որ տասը տարիէ ի վեր քաղաքապետ է, խորհրդարանի անդամ ընտրուեց Երուսաղէմի քաղաքապետութեան ղեկավարութեան: Անոր հրատ

Ա Ն Ա Յ Ի Տ

Ա. ՏԱՐԻ

ԹԻՒ 3

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2003

ՍԱՅՐԵՆԻ ԼԵՂՈՒՆԵՐՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԻՅՈՎ

ՓԱՌԱԲԱՆԵՆՔ ՀԱՅԵՐԷՆԸ ԵՒ ՏԵՐ ԿԱՆԳՆԻՆՔ ՈՍԿԵՂՆԻԿԻՆ

«Ու տե՛ս, որդիս, ո՛ր էլ լինես, Այս լուսնի տակ ո՛ր էլ գնաս, Թէ մօ՛րդ անգամ մտից հանես, Քո մա՛յր լեզուն չմոռանաս...»
Ս. ԿԱՊՈՒՏԻԿԵԱՆ

Աշխարհ եկած առաջին վայրկեանին իսկ նորածինն ականջին կը հնչէ իր մայրենին, որ անոր պիտի ընկերանայ մինչեւ մահ...

21 Փետրուարին ամբողջ աշխարհը կը տօնէ մայրենի լեզուներու միջազգային տօնը, եւ իւրաքանչիւր ազգ անգամ մը եւս կը հաստատէ իր լեզուին արժէքը եւ կը գիտակցի անոր անհրաժեշտութեան:

Մայրենի լեզուներու միջազգային օրուան առիթով մենք եւս, մեր կարգին, պէտք է պահ մը կանգ առնենք ու մտածենք, թէ մեր սրբազան լեզուն որքա՛ն մեծ դերակատարութիւն ունեցած է հայոց պատմութեան մէջ, եւ թէ ան այսօր որքանով կարեւոր է Սփիւռքի տարածքին հայութեան պահպանման գործընթացին մէջ:

Հայերէնի արժէքին գիտակցից էին մեր նախահայրերը անոր ստեղծումէն շատ առաջ: Մերոպ Մաշտոց եւ անոր սերնդակիցները զուր տեղ չտքնեցան հայերէն գիրեր գտնելու համար, տարագրութեան ճամբուն վրայ հայ մայրերը իրենց ոտքերը այրող տաք աւազին վրայ զուր տեղ հայերէն տառերը չտրվեցուցին իրենց զաւակներուն, եւ այս ահաւոր Յեղասպանութենէն ճողոպրելով՝ մեր պապերը զուր տեղ դպրոցներ չհաստատեցին եւ հայերէն շուսուցանեցին յաջորդող սերունդներուն:

Անոնք օրին լաւապէս գիտցան, թէ լեզուն ազգի մը կոուսան է, որուն գոյութեամբ դժուար թէ ան ոչնչանայ կամ պարտուի:

Այսօր կացութիւնը փոխուած է. հայերէնի ուսուցումը մատչելի եւ դիրքին եղած է իւրաքանչիւր հայու, սակայն այսօր Մերոպ Մաշտոցը չկայ, թուրքին հարուածներուն ցար մարմնին վրայ տակաւին զգացող եւ աւազին վրայ հայերէն գրող մամիկը չկայ, հայկական առաջին դպրոցներուն հիմնադիրները չկան, անոնք մահացած են, եւ այսօր մեր մէջ եւս հետզհետէ կը մահանայ հայերէնի արժէքին գիտակցութիւնը:

Հայ մայրերը այսօր հիմնական տարր են հայ սերունդներու պատրաստութեան գործընթացին մէջ: Անոնց ուսերուն դրուած է նորածինը հայ շունչով եւ ոգիով թրծելու առաքելութիւնը: Սակայն այսօր դժբախտ իրողութիւն է, թէ մայրերը շատ յաճախ չեն գիտակցիր, որ իր մայրենին չգիտցող եւ չգործածող անձին ինքնութիւնը անյայտ է եւ անոր ապագան՝ մութ:

Մայրենի լեզուներու միջազգային օրուան առիթով անգամ մը եւս խոնարհինք Մերոպ Մաշտոցի յիշատակին: Գիտակցինք, թէ առանց հայերէնի կարելի չէ հայութիւն պահել եւ գոյատեւել, գիտակցինք, թէ օտար լեզուով արտայայտուող մանուկը, երբ հարցնէ իր պապերու պատմութեան մասին, կարելի չէ անոր օտար լեզուով հայոց պատմութիւն ներկայացնել, գիտակցինք, թէ պէտք է ամբողջ ուժով կառչած մնանք մեր լեզուին, որպէսզի, երբ լսենք, թէ մայրենի լեզուի միջազգային օր է, չանդրադառնանք, թէ մենք երկարատեւ չենք խօսած եւ լսած մեր լեզուն...

ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻ ՏՕՆԸ ԵՒ ԿՐԱԿԻ ԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Տեառնընդառաջը քառասորեայ Յիսուսը տաճար տանելու օրուան յիշատակն է: Հին Ուխտի օրէնքին համաձայն, Յովսէփ եւ Մարիամ նորածին Յիսուսը տաճար տարին՝ Աստուծոյ ընծայելու:

«Քառասորեայ գալուստ Քրիստոսի ի տաճարն» կամ «Տեառնընդառաջ»: Տեառնընդառաջ անունը, որ հայոց հին հեթանոսական տօնի անուն է, պատշաճեցում է քրիստոնէական կրօնի դէպքերուն, որովհետեւ մեր նախահայրերը անոր մէջ հասարակաց գիծեր եւ փոխաբերութիւններ գտած են: Հայերս ունէինք Միհրը՝ իբրեւ կրակի շաստուած: Միհր շաստուածը կրակի ուժը կը մարմնաւորէր, այլ խօսքով ներկայացուցիչն էր լոյսի, արեւի, ճշմարտութեան եւ հաւատարմութեան: Ուրեմն կրակը կը խորհրդանշէր նուիրական սրբութիւնը: Ընտանեկան բոյնը եւս կոչուած է օճախ կամ ծուխ:

Քրիստոսի քառասորեայ տաճար ընծայման կամ Տեառնընդառաջի տօնը անփոփոխ կերպով Փետրուար 14ին կը կատարուի, ճիշդ Յիսուսի ծնունդէն (Յունուար 6) քառասուն օր ետք: Կրօնական արարողութիւններու աւարտին քահանայ հայրերը խորանի կանթեղներէն կը բոցավառեն եկեղեցիներու շրջափակերուն մէջ աւանդական խարոյկները, որոնց շուրջ թափօր կազմելէ ետք, ներկայ հաւատացեալները իրենց մոմերն ու լապտերները վառելով՝ կրակ - լոյսը կը տանին իրենց տուները, զանոնք լուսաւորելու եւ պայծառացնելու համար՝ օրուան խորհուրդով:

Տեառնընդառաջի խարոյկը ոչ միայն մեր նախահայրերուն կրակի պաշտամունքին հետ կ'առնչուի, այլ նաեւ՝ նորակազմ ընտանիքներու բարօրութեան, բերքերու օրհնութեան, լոյսին եւ արեւին:

Ի՞ՆՉ Է ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

Բարեկենդանը բառացիօրէն կը նշանակէ բարի կենդանութիւն: Բարեկենդանը կը յատկանշուի ուրախութեամբ, խրախճանքով, այլազան եւ առատ ուտելիքներով: Հայկական ժողովրդական տօնացոյցի գարնանային շարքին առաջին տօնն է:

Բարեկենդանը սերտօրէն կապուած է բերքին, բարիքը շատցնելու, բնութեան վերագարթնումին եւ կեանքը չար ուժերէն հեռու պահելու ծիսակատարութեան: Հեթանոսական շարք մը տօնախմբութիւններ, սովորութիւններ եւ աւանդութիւններ պահած են իրենց գոյութիւնը, երբեմն՝ քրիստոնէացած ձեւով:

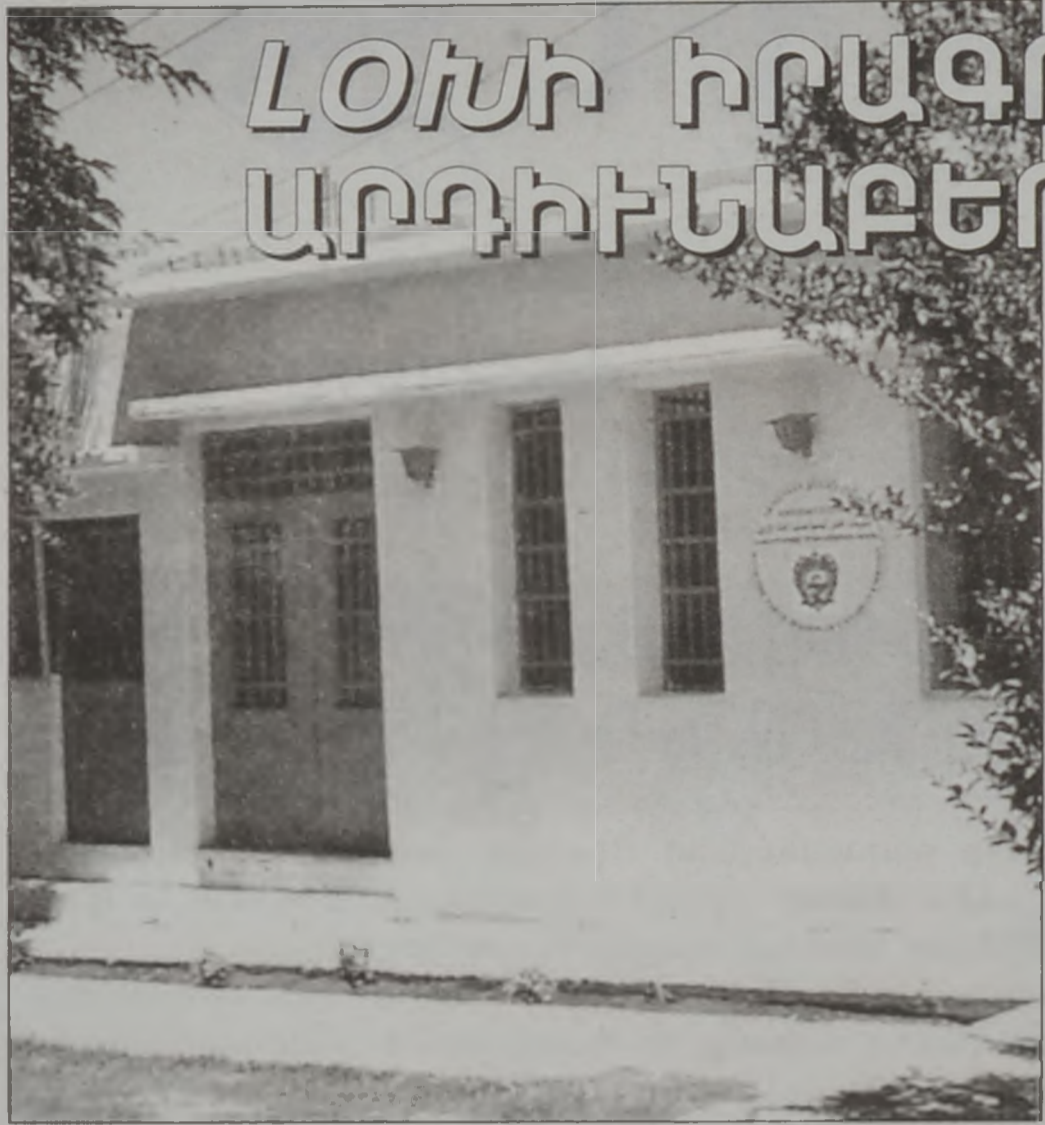
Ժամանակին Բարեկենդանի խրախճանքներ տեղի կ'ունենային մեծահանդէս տօնակատարութեամբ:

Բուն Բարեկենդանի օրը վանքերուն մէջ որոշ ազատութիւն կը տրուէր վանականներուն, որոնք իրարու հաւասար կը դասուէին: Այդ օրը կը կոչուէր Արեղաթող:

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ԴԻՄԱԿԸ

Բարեկենդանը կը յատկանշուի դիմակներու գործածութեամբ: Ժամանակին դիմակը կը ծառայէր չարագործները, չար ոգիները հեռացնելու համար: Դիմակաւորները լեցուած կ'ըլլային սրբազան անասուններու գերբնական ուժով: Այս երեւոյթը հետաքրքրական ձեւով կը ներկայանայ նախիջեւանցիներու մօտ: Դիմակաւոր տղաք ու աղջիկներ Բարեկենդանի օրը ծպտուած կ'երթային իրենց համակրած անձերուն տունը՝ անոնց հետ պարելու ու զուարճանալու համար:

ԼՕԽԻ ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄՆԵՐԷՆ՝ «ԱՂԹԱՄԱՐ» ԱՐԴԻԻՆԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԸ

«Արաքսի Պուլղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնին, ԼՕԽԻ Ձեռարուեստի կեդրոնին, լիբանանեան բոլոր շրջաններուն մէջ գործող մասնաճիւղերուն եւ դարմանատուներուն կողքին, 17 Օգոստոս 2001ին ԼՕԽը պաշտօնապէս բացումը կատարեց ծառայութեան նոր մարզի՝ «Աղթամար» Արդիւնաբերութեան կեդրոնին:

ԼՕԽԻ Երջանային Վարչութեան նախաձեռնութեամբ եւ քանատական դեսպանատան նիւթական գործարարներով (21,600 տոլար) Այնճարի մէջ հիմնադրուած այս կեդրոնին նպատակն է առիթ տալ կիներու, բնական նիւթերէ եւ բնական ձեւերով պատրաստուած կամ չորացուած պտուղներ, անուշներ, համեմներ, քացախ եւ այլ արտադրութիւններով իրենց ընտանիքին սննդարար ուտելիքներ ապահովելու:

Արեւու ճառագայթներով բանող նոր սարքին միջոցով «Աղթամար» Արդիւնաբերութեան կեդրոնին արտադրութիւնները կը պատրաստուին 100 առ հարիւր բնական միջոցներով եւ կ'ամբողջացնեն առողջապահական բոլոր պայմանները:

Առանց պահածոյ նիւթերու եւ «մեծ մայրիկին խորհուրդներով» եփած անուշներուն, համեմներուն եւ չորացուած պտուղներուն ու բանջարեղէններուն պատրաստութեան լծուած են գիւղէն կիներ, որոնք իրենց աշխատանքին ընթացքին կը գործածեն յատուկ գլխարկներ, գոգնոցներ, ձեռնոցներ եւ կը փորձեն լաւագոյնն ու ամէնէն մաքուր արտադրութիւնը հասցնել բոլոր ընտանիքներուն:

ԼՕԽԻ այս կեդրոնին արտադրութիւնները ընտրութեան լայն առիթ կը ստեղծեն բոլոր կիներուն եւ քաջալերելի է օգտագործել զանոնք թէ՛ իր տեսակին մէջ եզակի համեղ եւ սննդարար ուտեստեղէններով օժտուելու եւ թէ այդ ձեւով անուղղակիօրէն օժանդակելու ԼՕԽԻ, որ իր կարգին զայն պիտի օգտագործէ իր ընկերային, առողջապահական եւ կրթական ծառայութեան նպատակներուն:

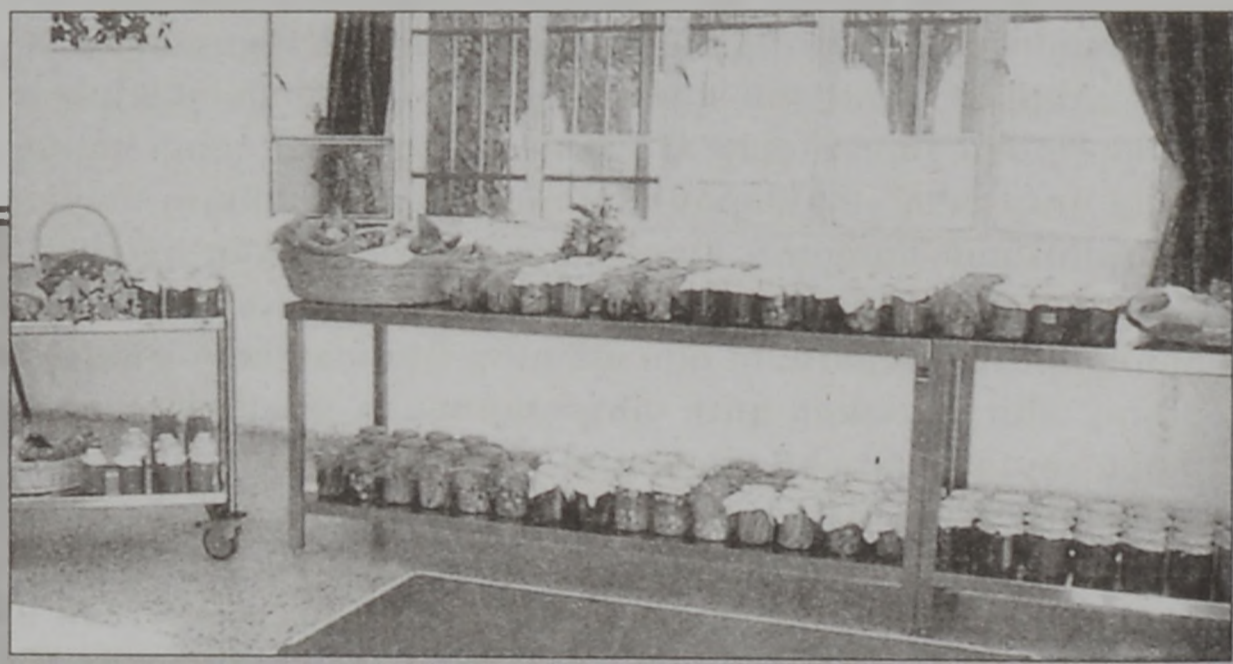
ԼՕԽը իր ստեղծումէն մինչեւ օրս, տարիներու ընթացքին եւ կեանքի պայմաններու բերումով լայնցուցած է իր գործունէութեան ծիրը եւ նուաճումներ կատարած՝ զանազան մարզերու մէջ:

«ԱՂԹԱՄԱՐ» ԱՐԴԻԻՆԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ԱՆՈՆՅ ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՎԱՅՐԵՐԸ

- պղպեղի հիւթ եւ փոշի
- անանուխի փոշի
- 3 ձեւերով պատրաստուած լոլիկ՝ կտոր-կտոր, փիցցայի եւ չորացուած
- խնձորի քացախ
- ծիրանի, սերկելիլի, նարինջի, ընկոյզի, թուզի, լեմոնի, դդումի եւ սմբուկի անուշ
- չոր խնձոր
- կուտատուկ՝ չոր եւ եփած
- սմբուկի թթուաշ (մաքտուս)
- Մեղր
- պղպեղի թթուաշ

- «Մփինիզ»ի բոլոր մասնաճիւղերուն մէջ
- «Մարշէ Սագօ» - Զալքա
- «Հարպիկ մարքէթ» - Պուրճ Համուտ
- «Սալիպա մարքէթ» - Մար Միսայէլ
- «Ֆուատ Եուշա» մարքէթ - Ժեհթաուի
- «Տիպի Իտ» - Ժէլ էլ Տիպ
- «Յակոբ Առաքելեան» մարքէթ - Ամանու
- «Արսինիզ» մարքէթ - Մըզհէր
- «Ներսէս Հալապի» - Մարաշ

- «Մինի մարքէթ Մարաշ» - Մարաշ
- «Սէնթ Էլի» - Անթիլիաս, Էշրեֆիէ
- «Սագօ Պէլքըրի» - Ժեհթաուի
- «Փուտ Իշխանեան» - Զոքաք էլ Պլաք
- «Լը Քուէն տիւ ռեժիս» - Զալքա
- «Համգա մարքէթ» - Ժըմնէյզէ
- «Մինի մարքէթ Սայեան» - Էլիսար
- «Ֆահտ սուփըրմարքէթ» - Ժունիէ
- «Մունի Հալապի» - Քորնէթ Շահուան
- «Ամուրի մարքէթ» - Ռաուտա
- «Մալթի Օպժէթթ» - Մըզհէր
- «Լա Սիկալ» - Օթոսթրատ Զալքա
- «Մինի մարքէթ Փարաշոր» - Զահլէ
- «Մինի մարքէթ Պոյաճեան» - Այնճար
- «Մինի մարքէթ Պետրոս Մախուլեան» - Այնճար
- «Մինի մարքէթ Մովսէս Գէորգեան» - Այնճար
- «Ապտէլ Քատեր Հալապ» - Թաանայէլ
- «Տաուտ սուփըրմարքէթ» - Զահլէ
- «Մինի մարքէթ Ուալիտ Սեպա» - Զահլէ
- «Հաուրթօ մարքէթ» - Զահլէ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԷ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

«ԿԱՐԻՆԷ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (Պուրճ Համուտ, Ամանոս)

ԼՕԽԻ «Կարինե» մասնաճյուղի վարչության կազմակերպությամբ, 5 Յունուարին «Քասր Էլ Սուֆարա»-ի մէջ տեղի ունեցաւ հաւաքոյթ մը՝ խթան տօնին առիթով: Վարչության ատենապետ Վարդիթեո Մարտիրոսեան բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն եւ իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ ԼՕԽԻ տարած նուիրական աշխատանքին եւ յառաջիկայ ծրագիրներուն: Երեկոն շարունակուեցաւ խանդավառ եւ ուրախ մթնոլորտի մէջ:

Մասնաճյուղը հիմնուած է 1956 թուականին եւ կը հաշուէ 198 անդամ:

«ՌՈՒՔԻՆԱ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (Պուրճ Համուտ, Նորաշէն)

1948ին հիմնադրուած եւ այժմ 150 անդամ հաշուող «Ռուքինա» մասնաճյուղին վարչութիւնը շրջանի կիներուն ընդհանուր զարգացումը աւելցնելու եւ անոնց մանկավարժական ու հոգեբանական տեղեկութիւններ փոխանցելու նպատակով կազմակերպեց դասախօսական ձեռնարկ մը:

Օրուան դասախօսն էր Սօւէ Ծինպաշեան, որ ներկայացուց «Երեխաներու ընդունակութիւնն ու դպրոցին կարեւորութիւնը» նիւթը:

«ՆՍԵՐԻ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (Անթիլիաս)

«Աղբալեան - Հ.Մ.Ը.Մ.» մարզամշակութային համալիրին մէջ, 325 անդամ հաշուող «Նայիրի» մասնաճյուղին վարչութիւնը կազմակերպեց քանի մը դասախօսութիւններ, որոնք գոհացուցին ներկաներուն հետաքրքրութիւնները: Առաջին նիւթն էր «Երկան եւ անոր օգտակարութիւնները», իսկ դասախօսը՝ Լիզա Չամիչեան: Քիթի եւ կոկորդի հիւանդութիւններուն եւ անոնց առնչուող նիւթերուն մասին խօսեցան այս մարզի մասնագէտ բժիշկները: Երրորդ ձեռնարկը նուիրուած էր գաւազ - ընտանիք փոխ յարաբերութեան եւ անոր առողջ պահպանման անհրաժեշտութեան: Նիւթը ներկայացուց Ազատուհի Սիմոնեան:

Նշենք, թէ սոյն մասնաճյուղը հիմնադրուած է 1962 թուականին:

«ՍԵՒՍԷ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (Ժունիէ)

Ժունիէի մէջ 1941ին հիմնուած եւ այսօր շուրջ 72 անդամներ իր շուրջ հաւաքած «Սեւան» մասնաճյուղի վարչութիւնը կազմակերպեց դասախօսութիւն մը նիւթ ունենալով ազգային դաստիարակութեան կարեւորութիւնը: Օրուան բանախօսն էր Մաշտոց վրդ. Չոպանեան, որ շեշտը դրաւ մօր գորգորանքին եւ սիրոյ անփոխարինելիութեան վրայ եւ ըսաւ, թէ անհրաժեշտ է, որ մանուկը հայեցի դաստիարակութիւն եւ ազգային կրթութիւն ստանայ փոքր տարիքէն:

Դասախօսութեան յաջորդեց ճաշ եւ հիւրասիրութիւն:

«ԱՐՊՁ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (Պատուշիէ)

1975ին հիմնուած եւ երեք տարիէ ի վեր գործունէութենէ դադրած «Արազ» մասնաճյուղը վերակազմաւորելու նպատակով Պատուշիէ շրջանի «Չաւօ Ծանթ» ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ հանդիպում մը, որուն ներկայ գտնուեցան շրջանէն 13 ընկերուհիներ եւ Երջանային Վարչութեան անդամներ: Հանդիպումը գլխաւորաբար կը միտէր վերականգնել «Արազ» մասնաճյուղը եւ զարկ տալ անոր գործունէութեան՝ նոր թափով եւ նոր աշխուժութեամբ ծառայութեան սկսելով:

«ԱՐՅՈՒՍ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

1991 թուականին հիմնադրուած եւ աւելի քան 123 անդամ համախմբող «Արցախ» մասնաճյուղի ձեռնարկներէն է «Քրատոն Փլազա» սրահին մէջ տեղի ունեցած պրակը, որուն հաստիքը ծրագրուած է տրամադրել ընկերային եւ մշակութային զարգացման:

Ներկաներուն բարի գալուստ մաղթեց մասնաճյուղի ատենապետ Յոլիմէ Խաչատուրեան, որ անդրադարձաւ ԼՕԽԻ առաքելութեան եւ անխտիր բոլորին հասնելու նշանաբանին: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց, որոնք այս կամ այն ձեւով իրենց օժանդակութիւնը կը բերեն այս նուիրական գործին:

Ձեռնարկին ընթացքին գործադրուեցաւ գեղարուեստական յայտագիր:

ՅԱԼԸ ԺՊԻՏԻ ՃԱՄԲՈՎ «ԲԱՐԻ ԳԱԼՈՒՍ ԿԼԵՆՏԷՅԼ»Ը ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ ԼՕԽԻ Երջանային Վարչութեան, 7 եւ 8 Փետրուարին «Յակոբ Տեր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ ներկայացուեցաւ «Բարի գալուստ Կլենտէյլ» («Ուելքամ Թու Կլենտէյլ») կատակերգութիւնը, բեմադրութեամբ Նարեկ Դուրեանի:

Սփիւռքի կենդանի պատկերը ներկայացնող թատերախաղ մըն է «Բարի գալուստ Կլենտէյլ»ը: Հայաստանէն Լոս Անճելէս հաստատուած Յովսէփ Ստեփանեան կ'ամուսնանայ իրմէ շատ աւելի երիտասարդ երեւանցի Ռուզանին հետ:

Ռուզան շատ շուտ կ'ընտելանայ ամերիկեան կեանքին, կը մոռնայ հայերէնը եւ կը դառնայ Ճենի Սթեֆանի, իսկ Յովսէփը կը վերածէ Ժոզէֆի: Կ'անցնին տարիներ. թեւ գոյգը կ'ապրի միայն, սակայն անոնք հետգհետէ «կ'օտարանան» իրարմէ: Ռուզանը ստիպուած կը մնայ Յովսէփին հետ, որովհետեւ ան հարուստ է եւ իր կեանքը ապահովողը:

Բայց օր մը, համբան հանդիպելով թափառական դարձած երեւանցի դերասան Գագիկ Ջանջուղազեանին, Ռուզան կ'որոշէ զայն գայթակղեցնել եւ ազատիլ իր ամուսինէն:

Գագիկը հայրենիքէն գաղթած դերասան մըն է, որ ձգելով հայրենիքի մէջ վայելած յարգանքն ու սէրը՝ կը հաստատուի Կլենտէյլ: Յովսէփը դժբախտութեան ծանր զգացումին հոգով տարած՝ համբերութեամբ կը տանի իր կնոջ սանձարձակ վարուելակերպը, սակայն ինք կ'ապրի իր ընտանիքին յիշատակներով եւ ազգին պատմութեամբ:

Նարեկ Դուրեան, Քրիստին Յովհաննէսեան եւ Աբրահամ Սարգսեան մեծ վարպետութեամբ կարողացան մարմնաւորել գանգալ կացութիւններ, իրողութիւններ եւ մեր առօրեային պատկերներ եւ գանոնք ժպիտի ճամբով հանդիսատեսներուն ներկայացնել:

Ո՞Ր ԱՆՈՒՇԱՐՈՏԸ ԿՐ ՅԱՐՄԱՐԻ ՁԵՁԻ

Անուշահոտը ձեր անձին ու խառնուածքին հայելին է. գիտնալու համար, թէ ո՞ր անուշահոտը կը յարմարի ձեզի, պատասխանեցէք այս փորձ-հարցարանին, ապա կարդացէք արդիւնքները:

1. Ի՞նչ անուն պիտի տայիք ձեր նորաստեղծ անուշահոտին.

- Յաւերժութիւն Կիրք Վեհիւս
- Սահարա Ուկրաինա

2. Ձեր անուշահոտին ծանուցումը պիտի վատահէիք.

- Քլոտիա Շիֆրին Քաթրին Տընտօվին
- Նատմի Քէմպըլին Սոֆիա Լորէնին
- Օճաքիային

3. Ձեր անուշահոտը դրած աստե՞ն ձեր աչքին առջեւ կու գայ.

- Լեոնարտո Տի Քափրիոն Պրուս Ուիլիսը
- Չիմենտին Զիտանը Պիլ Քլինթընը
- Ռիչարտ Կիրք

4. Կր փափաքիք քառարանէն ջնջել հետեւեալ բառը.

- Կնճիո Սննդականոն
- Ապականում Ծերութիւն
- Գոնեհկութիւն

5. Եթէ պարտիկ մը ձեզի անասունի վերածուի, պիտի ուզէիք ըլլալ.

- Առիծ Այծ Յովազ
- Չուկ Քոալա

6. Ձեր փրկած անձը գիտեցի՞կ չէ, որաց.

- Անկախ եւ իրաւաստուկ գաղափարներ ունի
- Անկեղծ եւ բնական խառնուածք ունի
- Մեղմ եւ ազնիւ է Ծատ զարգացած է
- Քաջ եւ համարձակ է

7. Ձեր նախաստիղած գոյնն է.

- Կապոյտը Կանաչը Կարմիրը
- Նարնջագոյնը Վարդագոյնը

8. Հանգիստ եւ անկաշկանդ կը զգար. երբ կը հագնիք.

- Օժինգ մը Երկար հագուստ մը
- Կարճ փէշ մը Դասական թայտօր մը
- Մարզական զգեստ մը

9. Եթէ թմեր ունենայիք, պիտի ուզէիք վերածուի.

- Սոխակի մը Օդանաւի մը
- Հրէշտակի մը Ծպուռի մը
- Կարապի մը

10. Կը սիրէք բոյր.

- Փուռէն ելած կարկանդակին Անտառին
- Օժովուն Վարդին
- Արեւուն տակ չորցած մաքուր լուացքին

ՊԱՏԱՍԽԱՆ

- Եթէ ձեր պատասխաններուն մեծամասնութիւնը է, ինքնավրտահ, խանդավառ եւ ազատամիտ կի՞ն մըն էք: Իգական եւ հրապուրիչ՝ չէք նետուիր առաջին հանդիպած անձին գիրկը, պահանջկոտ էք եւ գիտէք ձեր առաւելութիւնները արժեւորել: Ձեզի կը վայելեն՝ «Շանէլ թի 5»-ը, «Փալոմա Փիքասոն», «Թրեգոր»-ը, «Փուազոն»-ը:

- Եթէ ձեր պատասխաններուն մեծամասնութիւնը է, շատ զօրաւոր անհատականութեան տէր եւ արկածախնդիր կի՞ն մըն էք: Ձեր գաղափարներուն մէջ ծայրայեղ էք եւ ձեր փափաքները կը հետապնդէք, մինչեւ որ իրականացնէք զանոնք: Նիւթապաշտ անձ մը չէք եւ ձեզի սիրահարող այրերը երկար ատեն չեն սոռոնար ձեզ: Ձեզի կը վայելեն՝ «Օփիոմ»-ը, «Շալիմարը», «Տիորէսանս»-ը եւ «Ֆրաժիլ»-ը:

- Եթէ ձեր պատասխաններուն մեծամասնութիւնը է, ուղղամիտ եւ պարզ կի՞ն մըն էք: Հեռու արդուզարդէ եւ շպարէ. արուեստականը կը խրտչեցնէ ձեզ: Կը սիրէք առողջ հաճոյքները, բնութեան մէջ պտոյտը եւ մարզանքները:

Ինքնաբոխ, զուարճալի եւ հաճոյակատար՝ շատեր կը փնտռեն ձեր ներկայութիւնը: Ձեզի կը վայելեն՝ «Տիւն»-ը, «Միրաքլ»-ը, «Սելին»-ը եւ «Օ ուի»-ն:

- Եթէ ձեր պատասխաններուն մեծամասնութիւնը է, կեանքին սիրահար, ուրախ եւ անկաշկանդ անձ մըն էք: Ծատեր ձեզ տակաւին երեխայ կը համարեն, դուք ձեր կարգին ծերանալու նպատակ չունիք: Հարցերը թեթեւի կ'առնէք եւ կեանքը կ'ընդունիք այնպէս, ինչպէս որ է: Ձեզի կը վայելեն՝ «Էնճըլ»-ը, «Տուլչէ Վիթա»-ն, «Ապսոլի»-ն եւ «Անայիս»-ը:

- Եթէ ձեր պատասխաններուն մեծամասնութիւնը է, վայելուչ, իւրայատուկ ոճ ունեցող կի՞ն մըն էք: Երբեք նորաձեւութեան գերին չէք դառնար, գիտէք՝ ինչ հագնիլ եւ քանակէն աւելի որակը կը գնահատէք: Խառնուածքով զուսպ, ճաշակով դասական շատ ընկերային անձ մը չէք, ձեր իսկական բարեկամները մատի վրայ կը համրուին: Ձեզի կը վայելեն՝ «Շանէլ թի 19»-ը, «Իվուար»-ը, «Կուչի»-ն եւ «Ժատոր»-ը:

ԺԱՄԱՆՑ

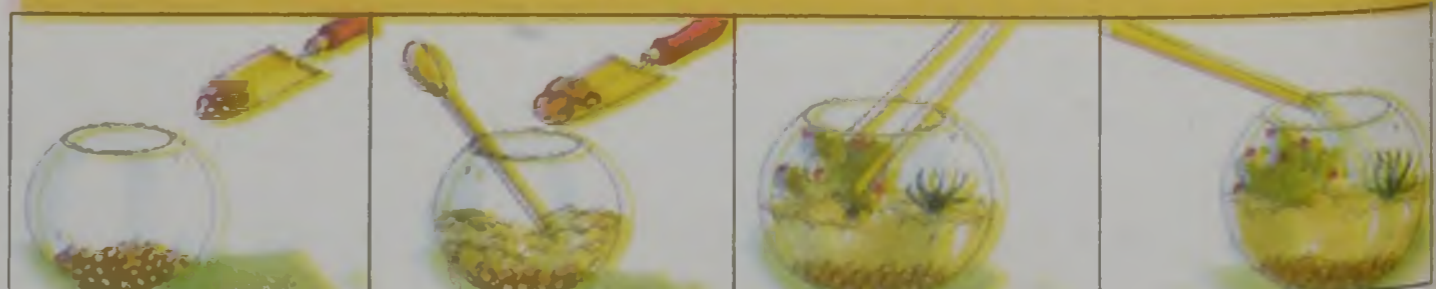
ՊՉՏԻԿ ՊԱՐՏԷՉ ՄԸ՝ ՏԱՆ ՄԷՉ

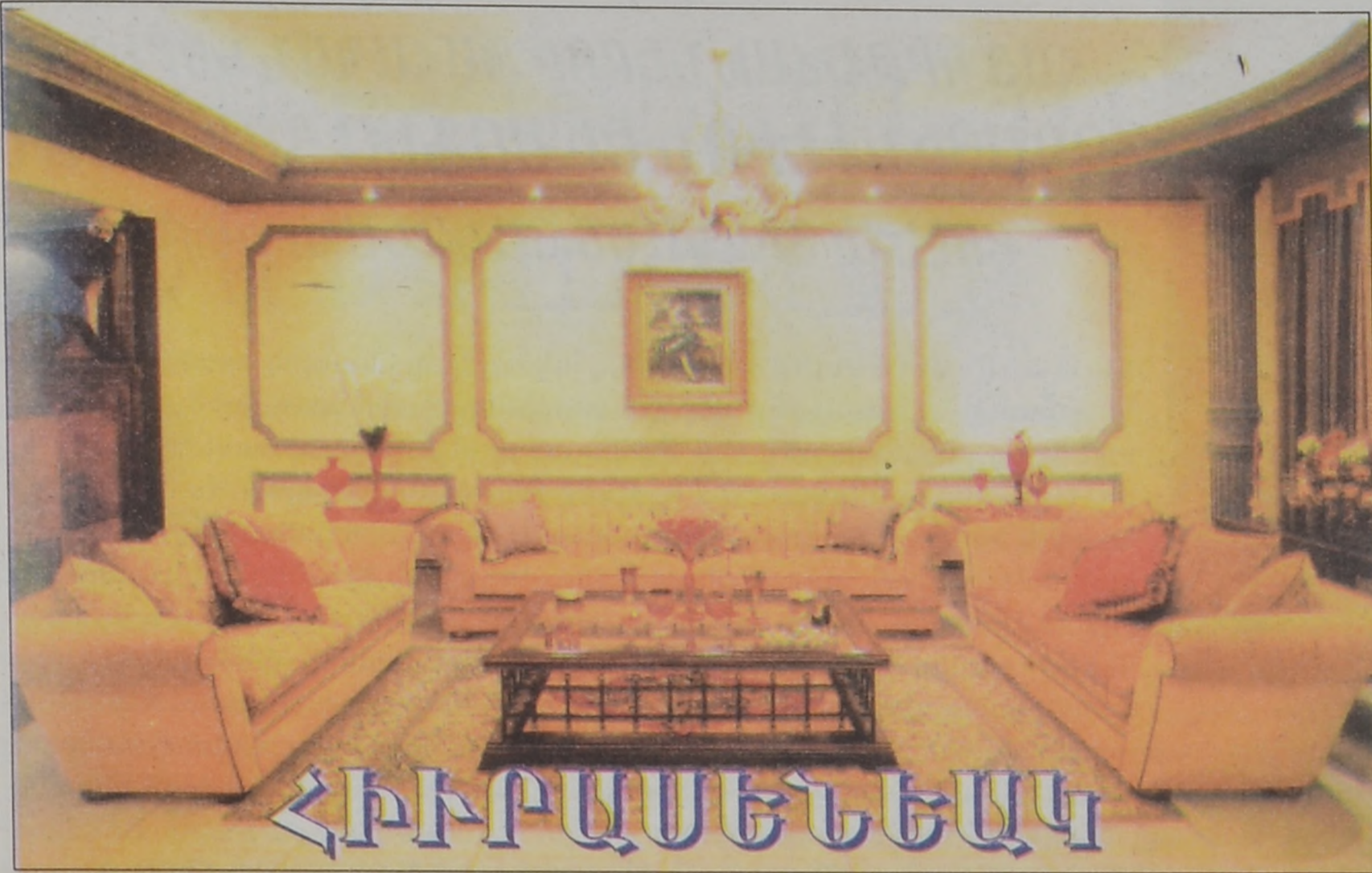
Չկայ աւելի հաճելի եւ խաղաղեցնող ժամանց, քան՝ բոյսերով զբաղիլը, զանոնք խնամելը, աճեցնելն ու բազմացնելը:

Այսօրուան ժամանցի սիւնակով եկէք ապակեայ կլոր ամանի մը մէջ պատրաստենք պզտիկ պարտէզ մը, որ կրնանք գետեղել ճաշասեղանին վրայ եւ կամ հիւրասենեակը՝ կեդրոնական սեղանին վրայ:

Պէտք ունինք ապակեայ կլոր կամ այլ ձեւի քիչ մը խոշոր եւ խորունկ ամանի մը, քիչ մը խճաքարի կամ կաւէ գնդիկի, ծաղկավաճառներուն մօտ ծախուող «թուրպ» կոչուած հողի տեսակի եւ, վերջապէս, պզտիկ բոյսերու, որոնք կ'ախորժին ապակեայ ամանին ապահոված տաքէն եւ խոնաւութենէն. կարելի է նաեւ կանկարուներ (քաթթիւս) օգտագործել:

Ինչպէս նկարները ցոյց կու տան, նախ ապակեայ ամանին յատակը կը լեցնենք կաւի գնդիկները, ապա վրան կ'աւելցնենք հողը, որուն մէջ երկու կամ երեք փոսիկ կը բանանք բոյսերը ցանելու համար: Մեր ընտրած բոյսերը կը տեղաւորենք փոսիկներուն մէջ եւ, վերջապէս, հողը շատ քիչ կը ջրենք՝ խոնացնելու աստիճան, առանց բոյսերը թրջելու: Ամանին բերանը կը փակենք, մինչեւ որ անոր պատերուն ջրաշոգի յայտնուի, այն ատեն բերանը կրկին կը բանանք եւ կը տեղաւորենք սեղանին վրայ, լուսաւոր անկիւն մը:

ՀԻՒՐԱՏԵՆԵԱԿ

Հիրասենեակը տան սիրտն է: Հոն կը հաւաքուին ընտանիքին անդամներն ու բարեկամները: Հիրասենեակը միշտ պէտք է կոկիկ եւ հաճելի ըլլայ թէ՛ մեզի եւ թէ՛ մեր հիրերուն համար: Ըստ յարգարանքի մասնագէտներուն, ջերմ եւ հիրընկալ հիրասենեակ մը ունենալու համար պէտք է խուսափիլ կարգ մը սխալներէ եւ նախապատուութիւնը տալ որոշ գոյներու եւ ոճի:

ՍԽԱԼՆԵՐ, ՈՐՈՆՅԱՆՆԵՐ ԳԵՏՔ Է ԽՈՒՍԱՓԻԼ

- Հիրասենեակը պէտք չէ պզտիկ եւ մանաւանդ խճողուած ըլլայ:
- Հիրասենեակը պէտք չէ մութ եւ ցուրտ ըլլայ:

● Հիրասենեակը պէտք է մնայուն կերպով գործածուի եւ ոչ թէ տարին քանի մը անգամ՝ առիթներով օգտագործուի:

ԻՆՉ ԳՈՅՆԵՐ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ

- Հիրասենեակը աւելի ջերմ եւ հիրընկալ կը թուի, եթէ հոն տիրական ըլլան կարմիր, նարնջագոյն եւ դեղին գոյները:
- Եթէ հիրասենեակին կահոյքը միագոյն է, թելադրելի է գունաւոր բարձրով «գուարթացնել» զայն:
- Խօսելով գոյներու մասին՝ ըսենք, թէ դեղինը կը մղէ հաղորդակցութեան, նարնջագոյնը բարեկամութիւն կը ստեղծէ, կապոյտը կը մղէ խորհրդածութեան, կարմիրը կը նպաստէ մթնոլորտի ջերմացման, լաւանտի գոյնը կը խաղաղեցնէ լարուած մթնոլորտը:

ՀԻՐԱՏԵՆԵԱԿԻ ԶԱՐԿԱՐԱՆՔԻ ԲԱՆԱԼԻ ՏԱՐԵՐԸ

- Բազկաթոռը պէտք է ըլլայ լայն, հանգստաւէտ եւ պատի մը յենած:
 - Ուրախ գոյնի նկարներ ու որմագոյններ կը ճոխացնեն եւ ջերմ մթնոլորտ կը ստեղծեն:
 - Թելադրելի է նաեւ բոյսերու գոյութիւնը հիրասենեակին մէջ:
 - Սենեակին անկիւնները գետեղուած քանի մը լուսամտիկներ, իրենց կարգին, թէ՛ կը լուսաւորեն եւ թէ՛ կը գեղեցկացնեն:
 - Վերջապէս, քանի մը գեղօր եւ լուսանկարի շրջանակներ անկասկած որոշ դրոշմ կը ձգեն հիրասենեակին վրայ:
- Հոս ձեր ուշադրութեան յանձնենք, որ նոյնիսկ եթէ պատուհաններն ու դռները գեղեցիկ տեսարանի մը կը նային, մասնագէտները կը թելադրեն, որ անպայման վարագոյրներ կախուին, նախընտրաբար՝ կիսաթափանց, որովհետեւ անոնք հիրասենեակը հարստացնելու կողքին, թոյլ կու տան, որ դուրսի լոյսը դիրաւ ներս թափանցէ:

ԻՍԿԱԿԱՆ ԸՆԴՈՍՆԵՐ

ԱՐԵԳԱ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

Ստեփանակերտ: Ան կ'աշխատէր ելեկտրական կազմածներ արտադրող գործարանի մէջ եւ արցախիցի հազարաւոր աղջիկներուն նման կ'ապրէր սովորական կեանք մը: Բայց Արցախի ազատագրական շարժումի առաջին իսկ օրէն ան հասկցաւ, որ ի՛ր ժամանակը հասած է:

Առաջին անգամ շատ դժուար եղաւ. ծանր վերքերը, վիրաւոր ազատամարտիկներուն տառապանքները կ'անհանգըստացնէին զինք, բայց գերմարդկային ճիգ գործադրելով՝ յաղթահարեց վախը: Ինք ալ շատերու նման, ապրեցաւ փորձառական շրջան մը, որմէ ետք կա՛մ կը լքէս մարտադաշտը եւ կա՛մ կը դառնաս զինուոր:

Եւ Արեգան դարձաւ զինուոր - բուժքոյր, իր գունդին հետ տեղափոխուեցաւ՝ ազատագրելով պատերազմի կոպիտ սմբակներուն տակ տնքացող, բզկտուող հայրենի հողը: Մինչեւ 1995 Օգոստոս Արեգան ծառայեց իր գունդին, ապա վերադարձաւ իր նախկին մասնագիտութեան:

Ստեփանակերտ: Ան կ'աշխատէր ելեկտրական կազմածներ արտադրող գործարանի մէջ եւ արցախիցի հազարաւոր աղջիկներուն նման կ'ապրէր սովորական կեանք մը: Բայց Արցախի ազատագրական շարժումի առաջին իսկ օրէն ան հասկցաւ, որ ի՛ր ժամանակը հասած է: Արեգային փափաքն էր կապաւոր դառնալ. լսելով կազմակերպուող կեդրոնին մասին՝ ան դիմեց կապի հրամանատարին եւ ընդունուեցաւ: Այնուհետեւ իր բնածին ընդունակութեան եւ աշխատասիրութեան շնորհիւ դարձաւ հմուտ կապաւոր: Անոր ծանօթ ձայնը կը հնչէր ամէն կողմ: Ազատամարտիկներուն համար սիրելի եւ հարազատ դարձաւ Արեգային ձայնը, որ ժամանակին կը զգուշացնէր վտանգներէն, միեւնոյն ժամանակ ուրախալի եւ կարելոր լուրեր հաղորդելով:

Արեգան շատ կը սիրէր իր գործը, բայց ըրածը չէր

ՈԼՈՌՆՈՎ ՔԻՇ

(ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ)

Բաղադրութիւն՝ 6 անձի համար: -

- Մէկ ծրար փաթ ֆէլոյթէ պատրաստ խմոր
- 200 կրամ ոլոն
- Պզտիկ տուփ մը քէօր տ'արթիշօ կանկառի սրտիկներ
- 200 կրամ թարմ սեր
- 2 հաւկիթ
- 30 կրամ տաշուած պանիր
- 15 կրամ կարագ
- Աղ, սեւ համեմ
- Պատրաստութիւն.

Խմորը տարածել 4 սմ. թանձրութեամբ եւ սրտաձեւ կաղապարին չափով ու ձեւով կտրել: Ձետեղել զով տեղ մը, շուրջ 30 վայրկեան:

Ոլոնը 3 վայրկեան եռացնել աղի ջրի մէջ, ապա ցամբեցնել, նոյնպէս ցամբեցնել կանկառի սրտիկները:

Ոլոնն ու կանկառը տարածել խմորին վրայ: Չարնել սերն ու հաւկիթները, աւելցնել աղը եւ սեւ պղպեղը, ստացուած թացանը պարպել բանջարեղէններուն վրայ, երեսը ծածկել տաշուած պանիրով եւ եփել 210 ջերմաստիճանով փոռի մէջ:

Երբ երեսը կարմրի, ալիւմինիոմ թուղթով ծածկել եւ կրակը 150ի նուազեցնելով՝ 10 վայրկեան եւս եփել:

Հրամցնել տաք կամ գաղջ: Վալընթայնին առիթով, ահաւասիկ յարմար ուտելիք մը...

«Ըսկական հերոսները անոնք են, որոնք ոչ անուն ունին, ոչ շայն եւ ոչ ալ փայլ: Անոնք աշխարհին կը նային վերէն եւ չունին համարեալ եւ ոչ մի անհապաղական, սեփական կիրք»:

ՌՈՒՔԷՆ

«Անահիտ»ի այս էջով հերթական ձեւով պիտի ներկայացնենք Արցախի ազատագրման պայքարին մեծ ներդրում ունեցած հերոսուհիներ, որոնք մի միայն պատկառանք, հիացում եւ սէր կը ներշնչեն մեզի:

Արեգա Սարգսեան ծնած է 27 Մարտ 1962ին,

ՀԱՅ ԿՐԹՕՃԱԽՆԵՐՈՒ ՊԱՀԱՊԱՆՆԵՐԷՆ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ ԼԵՒՈՆ ԵՒ ՍՈՖԻԱ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ ՔՈԼԷՃԻ ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ

Ասիական շուկայի վերականգնման և առաջին տիկնանց յանձնախումբերը լուսինայի ու ժամանակի տուած է դպրոցապահական մասնագործին եւ տարբեր միջոցներով օժանդակած է վարժարանի վերելքին:

«Անահիտ»ի թիով լոյս տեսնող տիկնանց յանձնախումբերու բաժինը այս անգամ նուիրած է հայութեան բարբախուն սրտին՝ Պուրճ Համուտի մէջ աշխուժօրէն գործող Ազգային Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան քոլէճի տիկնանց յանձնախումբին:

Այս նպատակով քոլէճի տնօրէնին՝ Յակոբ Բագրատունիի հետ ունեցած մեր հանդիպումին ընթացքին ան իր գոհունակութիւնը յայտնեց «Ազգակ»ի կնոջական այս յաւելումին՝ «Անահիտ»ին հրատարակութեան համար՝ նշելով, թէ անհիկա նոր հորիզոններ կը բանայ ոչ միայն կին ընթերցողներուն դիմաց, այլ մանաւանդ լոյս կը սփռէ այն կարեւոր դերակատարութեան վրայ, որ իգական սեռը ունի մեր ազգային կեանքին մէջ: Ըստ անոր, մանրամասն քննարկում մը այս առնչութեամբ յստակ կը դարձնէ, թէ ի՞նչ հսկայական ներդրում կ'ունենայ հայ կինը հայ տունէն դուրս, հայկական հասարակական կեանքին մէջ, որ ընդհանրապէս ենթադրուած է ըլլալ այր մարդոց գործադաշտը:

Կրթական մարզին մէջ բնականաբար նոյնքան հիմնական է կիներու ներդրումը: Այս իմաստով, ծնողական եւ տիկնանց յանձնախումբերը մեծ դերակատարութիւն ունին հայ դպրոցի գոյատեւման պայքարին մէջ թէ՛ բարոյական եւ թէ՛ նիւթական իրենց նպաստով:

Ազգային Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան քոլէճի տիկնանց օժանդակ յանձնախումբին կազմութիւնը կ'երթայ մինչեւ 1988 թուական: Լիբանանեան պատերազմի դժնդակ տարիներուն վարժարանի տնօրէն Կարօ Յովհաննէսեանի

10 անդամներ հաշուող յանձնախումբի անդամներուն անհրաժեշտութեան պարագային կ'օժանդակեն նաեւ այլ ծնողներ, որոնք բազմազբաղութեան պատճառով չեն կրնար հերթականութեամբ հետեւիլ ժողովներուն, սակայն պարբերաբար իրենց գործնական նպաստը կը բերեն կատարուած ճիգին:

Յանձնախումբին հիմնական նպատակն է նպաստել դպրոցի վերելքին, անհիկա այս ծիրին մէջ կը տանի հետեւեալ աշխատանքները.

- Նպաստել ծնողք - դպրոց յարաբերութեան,
 - օժանդակել ծնողք - զանակ կապին,
 - աշխատիլ դաստիարակչական նիւթերով եւ բարելաւել ծնողական մակարդակը,
 - օժանդակել կարիքաւոր ծնողներուն թէ՛ նիւթական եւ թէ՛ բարոյական իմաստով,
 - ձեռնարկներու ճամբով նիւթական նպաստ ապահովել,
 - օժանդակել դպրոցական տարբեր կարիքներու հայթայթման:
- Այս նպատակներուն իրագործման համար յանձնախումբը շաբաթական դրութեամբ ժողովներ կը գումարէ եւ աշխատանքներ կը ծրագրէ:

Արագ ակնարկ մը նետելով յանձնախումբին վերջին տարիներու աշխատանքին վրայ՝ մեզի կը ներկայանայ հետեւեալ պատկերը.

1. Նախաճաշի եկամտաբեր հաւաքոյթներ՝ «Ռոթանա», «Մոնրօ» եւ «Մովամփիք» պանդոկներուն մէջ: Իւրաքանչիւր ձեռնարկ դպրոցին կ'ապահովէ 15 - 20 միլիոն լ. ոսկի, որ կը յատկացուի կարիքաւոր սաներու ֆոնդին:

2. Տարեկան «մայրերու օրուան» տօնակատարութիւն, որ թէ՛ ծնողները պատուելու առիթ կը հանդիսանայ եւ թէ որոշ նիւթական կ'ապահովէ:

3. Ուսուցչաց տօնին՝ ուսուցիչներու ի պատիւ ձեռնարկ:

4. Հանրային գրադարանի, համակարգիչի անվճար դասընթացքի, գիրքի կամ նկարչա-

կան ցուցահանդէսի, գիտաշխատանոցի հաստատումի կազմակերպումի եւ իրագործման ի նպաստ աշխատանք:

5. Խնամակալութեան կազմակերպած ձեռնարկներու, օրացոյցի հրատարակութեան, վիճակահանութեան, ընթրիքի կամ ճաշկերոյթ - պարահանդէսի օժանդակութիւն:

6. Դպրոցի մաքրութեան, անմիջական կարիքներու հայթայթման եւ պիտոյքներու գնման մասնակցութիւն:

7. Ծնողներու հետ հանդիպում՝ որոշ հարցերու լուծման համար:

Ապագային կապակցութեամբ, հիմնական նպատակ կը մնայ այս ձեռնարկներուն զուգահեռ կազմակերպել մանկավարժական դասախօսական շարք մը, տօներու առիթով տօնավաճառներ եւ աշակերտներուն համար նախաճաշի դրութեան հաստատում:

Ազգային Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան քոլէճի տիկնանց յանձնախումբը իսկական նեցուկ մըն է դպրոցին, որ ամէն ձեւով տէր կը կանգնի անոր եւ օժանդակութեան ձեռք կ'երկարէ դպրոցին զարգացման բոլոր աշխատանքներուն:

Վերջին հաշուով, նման ճիգերն են, որոնք կ'ապահովեն դպրոցին գոյատեւումը:

ԳԵՂԵՑԿԱՆՆԱԼ ԱՌԱՆՑ ՎՏԱՆԳՈՒԵԼՈՒ

Քանի մը տարի առաջ կարելի չէր երեւակայել, որ կեսօր-
ւան ճաշի դադարը բաւարար ըլլար երիտասարդանալու
եւ ձերբազատելու մեր դէմքի կնճիռներէն, փոսիկներէն
կամ գիծերէն... Եւ այս բոլորը՝ առանց հետքի եւ նուա-
զագոյն ապաքինման նիստերու:

Օրէ օր մարդիկ աւելի եւս կը հետաքրքրուին իրենց արտաքինով,
որովհետեւ անոնք սկսած են հաւատալ, թէ արտաքին տեսքը կարելոր
եւ մեծ դերակատարութիւն ունի ուրիշը տպաւորելու եւ անոր հետ բա-
րեկամութիւն հաստատելու գործընթացին մէջ:

Ասկէ մեկնած՝ մասնագէտներ եւ բժիշկներ նոր միջոցներ եւ ձեւեր
կ'որոնեն նուազագոյն յոգնութեամբ լաւագոյն արդիւնքին հասնելու
համար: Բնականաբար, դէմքի եւ մարմնի գեղեցկագիտական նոր մի-
ջոցները կը գերազանցեն նախորդները թէ՛ նիւթականի, թէ՛ ժամանա-
կի եւ թէ՛ յոգնութեան ու ցաւի իմաստով:

Անոնցմէ նորագոյն ձեւը *պաթոքս* է, որ խորքին մէջ *պոթելիում էյ*.
տեսակի թոյնն է (*պոթելիումի* 300 միաւորը մահացու է, իսկ գեղեցկա-
գիտական կամ բժշկական նպատակներով կ'օգտագործուի միայն 50
միաւոր), որ մօտաւորապէս երկու տասնամեակներէ ի վեր կ'օգտա-
գործուի բժշկական յատուկ դարմանումներուն ընթացքին (ընդհանրա-
պէս մկանային):

Դէմքը կը բաղկանայ 44 մկաններէ, *պաթոքսի* սրսկումը կը կա-
տարուի որոշ մկան-

ներու վրայ, որպէսզի
անշարժացնեն զա-
նոնք. երբ մկանը ան-
շարժանայ, գիծեր
չեն երեւիր կամ յա-
ւելեալ կնճիռներ չեն
կազմուիր: Ասոնք կը
կատարուին այն
մկաններուն վրայ,
որոնք տարիքի կամ
այլ պատճառներով
թուլցած են: Սրսկու-
մին ազդեցութիւնը 4
- 5 ամսուան համար
է, որմէ ետք պէտք է
գործողութիւնը
կրկնուի:

Ներկայիս Լիբա-
նանի մէջ բաւական
տարածուած են գե-
ղեցկագիտական

գործողութիւնները:
Անոնք սկսած են
աւերներ գործել սահ-
մանափակ եկամուտ
ունեցող անհատներու
կեանքին եւ անոնց
ընտանիքին վրայ,
որովհետեւ կիներ եւ
աղջիկներ երբեմն յա-
ւելեալ ժամեր կ'աշ-
խատին, իրենց առօր-
եայ ապրուստին գու-
մարէն կը խնայեն, որ-
պէսզի այս գործողու-
թիւնները կատարեն:
Անոնք նաեւ կը դիմեն
աւելի աժան գանձող
բժիշկներու, որոնք
կրնան հակառակ ար-
դիւնքը տալ եւ քան-
դել դէմքը:

Ամէն պարագայի
գեղեցկագիտական
գործողութիւններու
դիմողը պէտք է նկա-
տի առնէ քանի մը կէ-
տեր.-

1. Արհեստագի-
տական ձեւերով գե-
ղեցկանալը անբնա-
կան եւ անհնքնավըս-
տահութեան արտա-
յայտութիւն է: Կան
անձեր, որոնք կը կարծեն, թէ իրենց դէմքին կամ մարմնին վրայ
սրբագրուելիք գիծեր կան, եւ անոնք կը տառապին, որպէսզի այդ թե-
րութիւնները սրբագրեն: Այս թերութիւնները ընդհանրապէս կրնան
շատ անճշան կամ երեւակայական ըլլալ, սակայն կը նեղացնեն ենթա-
կան եւ անոր ուշադրութիւնը մնայուն կերպով անոնց վրայ կեդրոնա-
ցած կ'ըլլայ: Մէկ գիծը սրբագրելէ ետք այս տեսակի անձերը կը սկսին
այլ թերութիւններ փնտռել եւ անոնց սրբագրութեան համար աշխա-
տիլ...: Այս պարագային մասնագէտներուն կամ ենթակային մօտիկնե-
րուն պարտաւորութիւնն է անհատը ուղղել եւ կամ անոր խորհուրդ
տալ, որ այլ մասնագէտի դիմէ:

2. Անհրաժեշտ է, որ ենթական սպառիչ տեղեկութիւններ ունենայ
այս գործողութիւններուն, անոնց գիծերուն մասին եւ անկէ ետք դիմէ
անոնց:

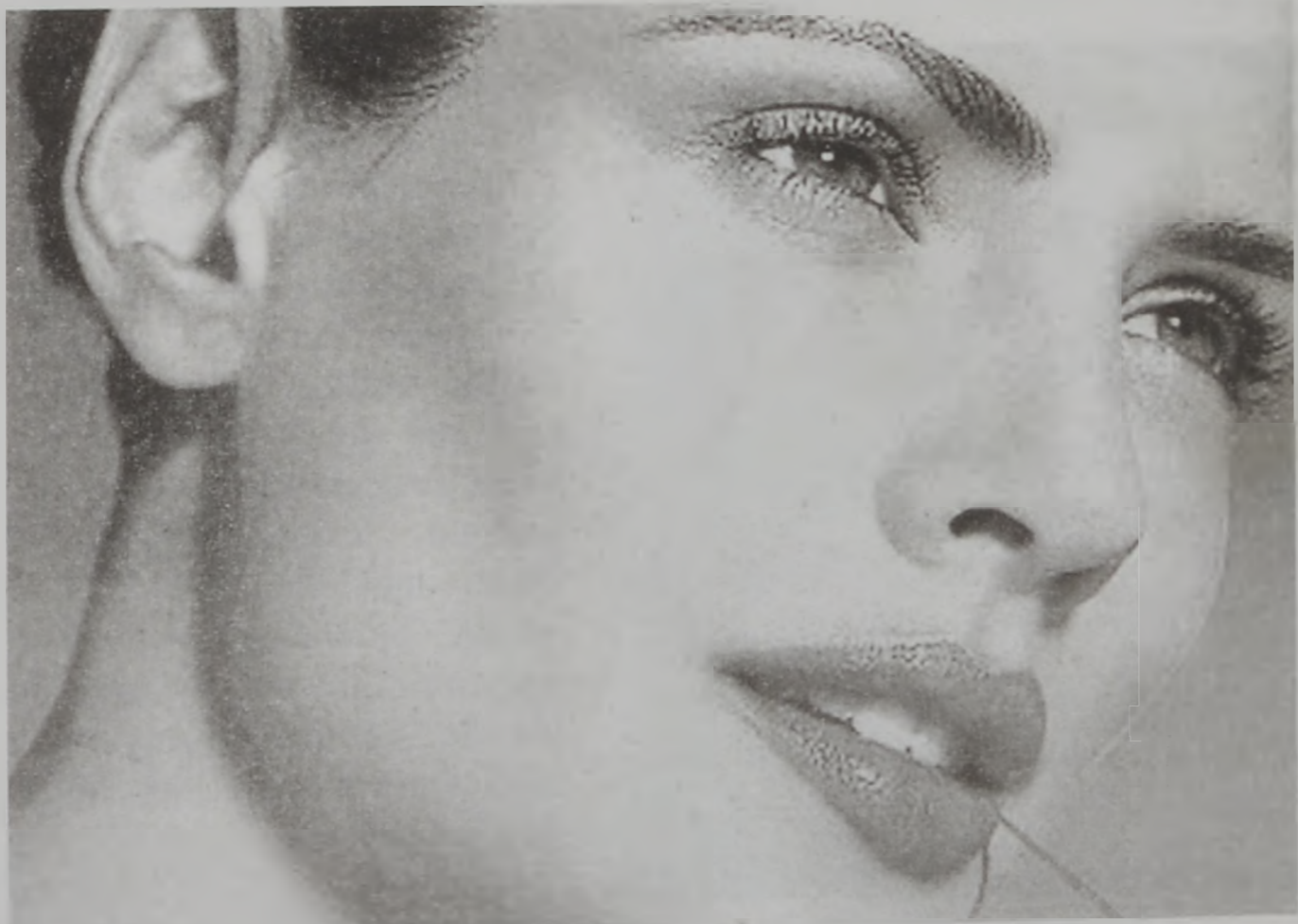
3. Դիմէ փորձառու բժիշկներու, որոնք մասնագէտ են այս մարզին
մէջ, որովհետեւ սխալի մը պարագային կրնան հետեւանքները վտան-
գաւոր եւ անսրբագրելի ըլլալ: (*Պաթոքսի* պարագային, եթէ սրսկումը
սխալ մկանի վրայ ըլլայ, անհկա կրնայ անշարժանալ, օրինակ՝ կոպը):

4. Անհրաժեշտ է, որ մասնագէտը գիտնայ ենթակային առողջական
բոլոր պայմանները:

5. Ենթական ալքոլի ազդեցութեան տակ չըլլայ, մանաւանդ՝ *պա-
թոքսի* առնէ:

**ՈՉ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ԳԵՂԵՑԿԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅԼ ՉԵՒԵՐ ԵՆ**
Մորթի առաջին խաւը կեղուելու գոր-
ծողութիւն (քիմիական նիւթերով, լէյզը-
րով կամ յատուկ վրձիմով):
Մորթի աւելորդ բջիջները մաքրելու
գործողութիւն:
Յատուկ նիւթով մորթին կը տրուի
այն խաբկանքը, որ կ'այրի, որուն իբրեւ
արդիւնք՝ ուղեղը կը հրահանգէ նոր նի-
ւթեր արտադրել, եւ այսպիսով մորթը
ողորկ եւ փայլուն կ'երեւայ:
Մորթի գիծերը եւ փոսիկները յատուկ
նիւթով կամ մարդկային ճարպով լեցը-
նելու գործողութիւն:
Որոշ մկաններու անշարժացում (*պա-
թոքս*), որուն իբրեւ արդիւնք՝ գիծերը
կ'անհետանան եւ նոր կնճիռներ չեն
կազմուիր որոշ ժամանակաշրջանի հա-
մար:

www.aztagdaily.com

ԿՆՈՋ ՏԱՐԻՔՆ ՈՒ ԻՐ ՄՆՆԴԱԿԱՆՈՆԸ

Իգական սեռի պատկանող անձը կեանքի ընթացքին, պատանեկութեան մինչև հասունություն, կ'անցնի քանի մը հանգրուաններէ, որոնք իրենց անմիջական ազդեցութիւնը կ'ունենան անոր մարմնին եւ առողջութեան վրայ: Այդ ազդեցութիւնը հակակշիռի տակ առնելու եւ այս հանգրուաններու փոխանցման շրջաններէն նուազագոյն վնասով դուրս գալու համար իրաքանչիւր աղջիկ պէտք է ուշադիր ըլլայ իր ուտելիքներուն եւ սննդականոցին:

Ուսումնասիրութիւնները ցոյց տուած են, թէ վերջին տարիներուն շատ մեծ համեմատութեամբ աւելցած է այն աղջիկներուն եւ կիներուն թիւը, որոնք քանի մը տարուան ընթացքին բազմիցս միհարցած եւ կրկին գիրցած են: Առողջ եւ բարեձեւ մարմին ունենալու եւ ապագային զայն գտնելու «հոգէն» ձերբազատելու լաւագոյն ձեւը փոքր տարիքէն սննդաբար եւ չափաւոր ուտելն է:

ՊԱՏԱՆԵԿՈՒԹԻՒՆ

Պատանեկութեան աղջնակը կարիքը ունի չափազանց սննդաբար ճաշերու, որովհետեւ այս հանգրուանին անոր նետած հասակը կը հանդիսանայ իր հասակին 15 - 20 առ հարիւրը, իսկ ծանրութիւնը՝ ընդհանուր ծանրութեան 50 առ հարիւրը: Մինչեւ 18 տարեկան անոր մարմնին 30 առ հարիւրը կը կազմեն իւղերը, եւ այդ պատճառով այս տարիքին որդեգրուած հաւասարակշռուած սննդականոցը լաւագոյն քայլը կ'ըլլայ հետագայ հանգրուաններուն համար:

Այս տարիքէն պատանին կրնայ ունենալ կարգ մը հիւանդութիւններ, որոնք աւելի ուշ կը

յայտնուին: Անոնցմէ մէկն է ոսկրափտութիւնը, որ կրնայ յառաջանալ այդ տարիքին բաւարար կաթ կամ կաթնեղէն չսպառելու պատճառով: Ոսկորներու ամուր կազմութեան եւ առողջ ակոսներու համար աղջնակ մը կարիքը ունի օրական 1500 միլիկրամ քալսիումի, որ առատօրէն կը գտնուի կաթին մէջ:

Գիրուկ աղջնակին մօտ ապագային սրտի հիւանդութիւններ ու հարցեր ունենալու հաւանականութիւնը շատ մեծ է, քան՝ միհարին: Այս պարագային առաջըր առնելու համար պէտք է զայն քաջալերել մարզանք ընելու, իւղոտ ճաշեր չպատրաստել, հակակշռել տապկուած գետնախնձորի սպառումը, տուրմերը, *ֆասթ ֆուտը*, որպէսզի սրտին շուրջ իւղ չհաւաքուի եւ երակները չգոցուին: Այս տարիքին պէտք է ուշադրութեամբ հետեւիլ անոր, որովհետեւ գիրութիւնը, առողջական հարցերուն կողքին, կրնայ զանազան հոգեբանական եւ ընկերային բարդութիւններ ստեղծել պարմանուհիին մէջ, եւ անկա միհարնալու համար կրնայ դիմել ոչ առողջապահական միջոցներու, որոնք կրնան հակա-

ռակ ազդեցութիւն ունենալ եւ վնասել թէ՛ անոր մարմնին եւ թէ՛ հոգեկանին:

Պատանեկութեան տարիքին կարելոր է նաեւ երկաթը, որուն չգոյութիւնը կը պատճառէ արեան տկարութիւն, գլխու պտոյտ եւ ցաւ, ջղային վիճակ: Մարմինը նաեւ կարիքը ունի գինկի, որ կը գտնուի միսերու, հաւերու եւ կաթնեղէններու մէջ:

ՀԱՍՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Կատարուած ուսումնասիրութիւններուն համաձայն, յաւելեալ ծանրութիւնը կ'ազդէ կնոջ պտղաբերութեան եւ ծննդաբերութեան կարողականութեան վրայ:

Յղի կին մը 38էն 40 շաբաթներուն ընթացքին կարիքը կ'ունենայ օրական յաւելեալ 225 ջերմութի: Ան պէտք է զանազան տեսակի ուտելիքներ սպառէ եւ չկեղրոնանայ որոշ տեսակի մը վրայ, որովհետեւ այդ շրջանին անոր մարմինը կարիքը կ'ունենայ զանազան կենսանիւթերու, աղերու, ջուրի, երկաթի, քալսիումի եւ այլն: Այդ շրջանին կինը պէտք չէ անփութութեամբ մօտենայ իր սննդականոցին, որովհետեւ անկա անմիջականօրէն կ'ազդէ նորածինին կազմութեան: Յղի կինը բացարձակապէս պէտք չէ ոգելից ըմպելիներ եւ մեծ քանակութեամբ սուրճ սպառէ: Եթէ կինը միհար ըլլայ, ան յղութեան շրջանին բնականաբար կ'աւելնայ 13էն 14 քիլօ, բնական ծանրութիւն ունեցողը՝ 10էն 12, իսկ յաւելեալ ծանրութիւն ունեցողը՝ 9 քիլօ: Նախընտրելի է, որ կնոջ ծանրութիւնը չաւելնայ առաջին երեք ամիսներուն եւ չորրորդ ամիսէն ետք ան աւելնայ ամիսը կէս քիլօ:

Մօր կաթը լաւագոյն սնունդն է փոքրիկին եւ լաւագոյն դեղը՝ մօրը: Կաթնտու մայրերուն մօտ մեծ համեմատութեամբ կը պակսի կուրծքի քաղցկեղի վտանգը, այդ շրջանին կը հալին յղութեան հանգրուանին հաւաքուած իւղերը: Կաթնտու մայրը կարիքը ունի օրական յաւելեալ 650 ջերմութի եւ ան պէտք է շատ սննդաբար ճաշեր ուտէ եւ հոգ տանի իր առողջութեան:

ԴԱՇՏԱՆԱԴԱԳԱՐ

Յղութեան եւ մայրութեան շրջանին կը յաջորդէ դաշտանադադարի հանգրուանը: Այս շրջանին կինը կրնայ թեթեւ անհանգստութիւններ ունենալ, ինչպէս՝ անքնութիւն, յոգնածութիւն, սրտի տրոփում, շնչառութեան հարցեր եւ այլն: Ասոնք կրնան պատճառ դառնալ, որ կինը յաւելեալ ուտելիքներ սպառէ եւ գիրնայ, եւ անոր մարմնին մէջ եղած փոփոխութիւնները զայն աւելի ենթակայ կը դարձնեն յաւելեալ քիլոներ ստանալու: Այս երեւոյթին առաջըր առնելու համար կիները պէտք է աւելի ուշադիր ըլլան իրենց ճաշերուն, քիչ քանակութեամբ բուսական իւղեր գործածեն, մարզանքի հետեւին եւ հոգ տանին իրենց առողջութեան, որովհետեւ այս շրջանին անոնք կրնան առողջական հարցեր ունենալ, եթէ ուշադիր չըլլան: